Trena McDougal

Când dorm copiii...

Trena McDougal

Când dorm copiii...

Mereu un pas înaintea KBG-ului în lucrarea
de tipărire şi distribuire a Bibliilor în fosta
Uniune Sovietică !

Editura METANOIA

Originally published by **Christ for the Nations Inc.,** Dallas, TX 75376-9000 under the title: **WHILE CHILDREN SLEPT**

Traducerea în limba română cu permisiunea autorului.

Când dorm copiii...

Aleea Salca, nr 28, bl Rl, ap 3, cod 3700, Oradea
Tel / Fax 59 - 42 60 80
E-mail: mrpo@rdslink.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României MCDOUGAL, TRENA
Când dorm copiii / Trena McDougal. - Oradea Metanoia, 2002 p. ; cm. ISBN 973-85717-0-7
821.111-32=135.1
ISBN: 973-85717-0-7 Traducere: Mihaela Prodescu Editare: Ligia Centea Tehnoredactare: Florin Ile

Cuprins

Biografia autoarei

Trena Mc. Dougal este o misionară cunoscută în multe ţări ale lumii, incluzând Europa de Est, fostele state sovietice, Africa de Est, Vest şi Sud-Est precum şi Sud- Estul Asiei. Cu ajutorul fraţilor, ea a ţinut conferinţe şi seminalii adresate femeilor din multe oraşe importante din Rusia şi Europa, Nepal şi nenumărate ţări africane. Participând la mai mult de o sută de cruciade în pieţe şi stadioane din întreaga lume şi confruntându-se cu mulţimi mari de oameni (80.000 în România), ea se lupta pentru cei pierduţi şi îndureraţi. De câţiva ani încoace, este inclusă în conducerea AGLOW Internaţional, fiind de doi ani vicepreşedintele corporaţiei.
în timpul unei misiuni în Filipine, care a durat şapte ani, Trena a fost preşedintele naţional al

corporaţiei AGLOW Internaţional pentru Filipine. în toată această perioadă a fondat un bord de misiune şi patruzeci de asociaţii locale.
în prezent ea supravghează AGLOW Internaţional în mai mult de patruzeci de ţări africane. Timp de patru ani, ea a fost gazda unei emisiuni televizate „Cu Isus la lucru!" (chiar în perioada petrecută în Filipine).
Trena a studiat la NORTH WEST College şi BEREAN College iar acum locuieşte în Bothelle Washington. Are două fete: Rachel (26 de ani) şi Elizabeth (16 ani).

Prefaţă

în anul 1995 câţiva prieteni de-ai mei au dorit să viziteze câteva ţări foste comuniste, aşa că i-am însoţit într-un tur al şcolilor noastre creştine. Am avut oportunitatea să întâlnim oameni deosebiţi, folosiţi de Dumnezeu ca instrumente extrem de utile (în special o familie).
Cum putea fi Cuvântul lui Dumnezeu disponibil în ţări în care tipărirea sau importarea Bibliilor era interzisă, iar cărţile creştine nu erau la dispoziţia oamenilor? Dar Dumnezeu, care este mai presus de om, a însărcinat o persoană căreia i-a descoperit planul Său pentru a depăşi situaţia existentă. Acesta a reuşit să construiască o tiparniţă folosind motorul unei maşini de spălat (zgomotul puternic produs de tiparniţă a fost astfel diminuat, iar cantitatea de curent electric folosită a fost mult mai mică). Autorităţile, deşi suspicioase, nu au descoperit-o niciodată. Acest om ales de Dumnezeu ne-a povestit cum la fiecare trei luni se tipăreau zece mii de Biblii, plus alte cărţi creştine; oamenii implicaţi în această lucrare, nu lucrau numai opt ore pe zi, ci cât îi ţineau puterile. Nu aveau voie să-şi dezvăluie unul altuia numele adevărate sau adresele pentru ca în eventualitatea unei arestări făcute de KGB să nu poată fi forţaţi să dea informaţii despre colegii lor de muncă. Tot el ne-a povestit despre munca titanică şi migăloasă de tipărire a Bibliilor şi a cărţilor a căror legare era realizată manual. Dacă unul dintre vecini remarca ceva ciudat sau punea întrebări despre proviziile de hârtie, toată operaţiunea trebuia mutată în alt loc!
Produsul finit era transportat la ore târzii din noapte pentru a nu trezi şi alte bănuieli.
Am fost profund emoţionată când am primit în dar copia unei Biblii -Noul Testament şi câteva cărţi creştine tipărite cu aceeaşi tiparniţă -maşină de spălat. în plus am mai primit şi un exemplar fără coperţi. Motivul pentru care nu existau coperţile acestei cărţi era vestea căderii zidului Berlinului! Acum erau liberi să tipărească Biblii şi cărţi fără a le mai fi frică de KGB. Preţuiesc mult aceste cărţi primite, care, de altfel, se află în biroul meu şi astăzi.
Cheia acestei povestiri miraculoase este următoarea. Cu câteva săptămâni în urmă un tânăr preot (născut şi crescut în acea ţară, care a urmat Institutul „Christ for the nations" -„Cristos pentru naţiuni", din Dallas) a intrat în biroul meu ţinând manuscrisul în mână şi a început să spună cum a auzit el pentru prima dată această poveste adevărată. Astfel a fost povestită şi Trenei Mc. Dougal. Dumnezeu a pus pe inima acesteia dorinţa de a arăta lumii întregi această mărturie. Aşa că a înregistrat-o şi a scris-o.
Te binecuvântăm si preţuim Trena!
Suntem convinşi că mulţi vor fi încurajaţi şi binecuvântaţi când vor citi „Când dorm copiii..."
Multe mulţumiri!
Freda Lindsay, co-fondator -Christ For The Nations

Dedicată părinţilor mei, pastorului J. D. şi Layman.
şi Ve.mei
Pentru că mi-
că mi-aţl dat *credin*^ vă

Mulţumiri

Aş dori să mulţumesc tuturor celor care m-au ajutat pe tot parcursul scrierii povestirii lui Andrei. Mulţumesc pastorului Douglas şi Patriciei Ruthford, precum şi pastorului John Engstrom, care au fost prezenţi în acea noapte în care am auzit pentru prima oară povestea. Mulţumesc Gloriei Chrisholm precum şi Katiei Fortune pentru că m-au încurajat să o scriu. Apreciez tot ajutorul oferit de Sheryl Reardon, Paula Budinger şi Jannet Smith, în scrierea şi

editarea manuscrisului. încurajările şi atitudinea voastră m-au făcut să merg înainte. Mulţumirile mele se îndreaptă şi spre Leila Mc Dougal care a avut un rol extrem de important în scrierea cărţii. Fără ajutorul unei tinere rusoaice, care i-a tradus pe Andrei şi pe soţia sa, această carte nu ar fi existat. De asemenea ea a verificat şi a cercetat toate detaliile şi nuanţele evenimentelor care s-ar fi putut pierde în timpul traducerii.
Mulţumesc draga mea prietenă! Apoi îmi exprim recunoştinţa adâncă şi dragostea pentru familia mea care a înţeles şi mi-a oferit suportul necesar pentru a scrie. în final Fredei Lindsay şi departamentului editorial de la *Christ For The Nations* ţin să le adresez aprecierea mea pentru că au înţeles faptul că această realitate ar trebui spusă lumii creştine. Pentru mine, colaborarea cu voi a fost o plăcere!

Introducere
La câteva luni după căderea Cortinei de Fier am început să ţinem întâlniri pe stadioanele din ţările fost sovietice. în timp ce echipa stătea în pârtăşie, în jurul unei mese, cu coordonatorii cruciadei, conversaţia a deviat spre povestirile sau istoriile legate de persecuţii.
- Am pierdut mulţi fraţi în munca noastră de tipărire a Bibliilor, ne-a mărturisit Andrei prin translator.
-Aţi tipărit Biblii în regimul comunist? am întrebat uimită.
- Aţi dori să vedeţi una? întrebă Andrei
- Da, am răspuns.
Am atins Noul Testament cu evlavie. Ţinându-1 în mână mi-a părut mult mai sacru, mult mai valoros decât oricare altă copie a Scripturii pe care am văzut-o vreodată. Am atins cu buricele degetelor paginile nefinisate şi am remarcat că fiecare secţiune era cusută cu aţă (coperta de vinilin încă perfora rândurile de cerneală, care puteau servi ca şi ghidaj pentru persoana care aranja cartea).
- Uite! Andrei luă Biblia şi atinse cu degetul mare marginea exterioară. Pagină după pagină, am putut vedea că fiecare era perfect aliniată.
- Toate sunt lucrate manual. La fiecare trei luni zece mii! zâmbi el.
- Aţi ştiut despre asta? l-am întrebat pe pastorul unei biserici dintr-un alt oraş.
- Nu! El era la fel de uimit ca şi mine. Câteodată găsim aceste Biblii în bisericile noastre dar nu ştim de unde vin! - îşi găsi el cu greu cuvintele. Este prima dată când văd acest lucru!
- Pe toate le-am tipărit cu o tiparniţă artizanală fabricată
dintr-un recipient pentru lapte, ale cărui n[iar]gini au fost tăiate, a explicat Andrei în timp ce interpretul încerca să traducă cât mai corect. Rulmenţii storcătorului de rufe *W* ghidat, iar motorul a pornit cilindrul şi roţile dinţate.
Este greu să explic sentimentul pe <-are l-am trăit în acel moment - aflasem despre o mare faptă ^ Creştinătăţii. Toate situaţiile din anii mei de tinereţe, persecuţiile şi creştinii fără Biblii mi-au reapărut în memorie. Stăteam pe un pământ sfanţ şi ţineam în mână Noul Testament a cărui tipărire a fost posibilă prin sângele martirilor. în acea cameră stă1^[a] [un] [om]> [so]ţi[a] lui şi şapte copii minunaţi care şi-au riscat vieţile pentru a tipări şi răspândi Scriptura în ţările sovietice. CT lacrimi în ochi şi cutremurată în prezenţa acestui gigant al efedinţei, am îndrăznit să spun:
- Ce poveste incredibilă! îmi daţi voie să o scriu într-o carte?
- O carte? m-a întrebat el. Se puiea vedea ezitarea în ochii lui. în momentul acela ştiam la ce se gândeşte: "Libertatea noastră nu este stabilă. Dacă această carte ajunge în mâinile KGB-ului? Ar urma represaliile!" Aşa că numele şi locurile au fost schimbate pentru a-1 proteja pe Andre: Şi familia sa.
„Când dorm copiii" este povestea credinţei şi dârzeniei sub ameninţarea constantă a arestării şi a pierderii vieţii din cauza KGB-ului. Rugăciunea mea este c'a credinţa să vă fie întărită, pentru ca şi voi, ca şi mine, să fim inspiraţi să acţionăm pentru Domnul.
în ziua de azi ne confruntăm cu mulfe şi diferite probleme, dar Dumnezeul miracolelor este Acelaşi!

CAPITOLUL 1
Veşti proaste

- Ce avem la cină ? întrebă Andrei, aruncându-şi uneltele într-un colţ şi îmbrăţişându-şi soţia însărcinată. Nataşa îi aruncă un zâmbet uşor ironic.
- Cartofi prăjiţi!
- Mmm, miroase bine! N-am mâncat nimic de la prânz! spuse Andrei, apoi îşi dădu seama că Nataşa stătuse probabil vreo două ore pe la piaţă şi că nu găsise altceva decât cartofi.
- Ei bine, ieri am avut cartofi fierţi! răspunse ea, pe un ton optimist.
Puţin haz de necaz îndulcea crunta realitate. Lenin fusese cel care instaurase o nouă idee potrivit căreia fiecare om este stăpân la locul său de muncă şi că toţi cetăţenii sunt egali din. punct de vedere economic. De fapt, această idee era pură fantezie. Lipsurile, munca de proastă calitate precum şi cozile interminabile reaminteau în mod constant că, de fapt, comunismul era departe de ceea ce bolşevicii prezentaseră.
„Totul este numai minciună după minciună!" se gândea Andrei în timp ce apucă cratiţa cu două degete şi turnă conţinutul într-un castron.
- Cum a fost azi, Filip? întrebă Andrei în timp ce puse cartofii aburind pe masă. Farfuriile de porţelan şi vasele pictate erau vestigiile unor vremuri mult mai prospere

- Toată unitatea mea este în alertă, replică fratele mai tânăr al Nataşei. Bănuiesc câţiva credincioşi că desfăşoară o operaţie de tipărire şi ne-au cerut să le percheziţionăm casele.
- Serios? încercă Andrei să nu-şi schimbe inflexiunea vocii, deşi glasul îi tremura din cauza nodului din gât.
- Uită-te la lista asta! exclamă Filip şi i-o dădu lui Andrei care îngheţase.
- „Fii atent! Supraveghează-ţi reacţiile!" Gândurile lui Andrei se rostogoleau precum apele într-un vârtej. Se întrebă dacă Filip îi putea auzi inima care pulsa în piept cu repeziciune în timp ce trecu cu privirea peste lista lungă__Anatoli, Nicholi,
Vania, Savorski, familia Makarov şi chiar şi Vladimir. îi ştia pe toţi! Sângele îi îngheţă în vine.
- Ce listă! comentă el, controlându-şi genunchii care tremurau, şi i-o dădu înapoi lui Filip.
Nataşa fu cea care a rupt tensiunea momentului.
- Haideţi să mâncăm!
Mama, tata şi copiii li se alăturară fără a fi câtuşi de puţin conştienţi de acest incident. Cu siguranţă că cele mai fericite momente într-o familie sunt acelea petrecute în jurul mesei din bucătărie. Cu ceai, pâine, cartofi precum şi cu discuţii lungi, acesta era locul în care toate persecuţiile împotriva creştinilor erau lăsate la o parte, precum şi înrăutăţirea economiei ruseşti. Dar nu şi în seara asta!
- Cine se roagă? mormăi tata. El şi Filip nu erau credincioşi, dar stăteau totdeauna în picioare când mama sau Andrei se rugau.
- Pot să mă rog eu? întrebă Vitali, băieţelul de cinci ani. Stătea cu capul aplecat şi se putea vedea o pată de murdărie care îi scăpase când se spălase pentru cină.
- De ce nu? îl încuraja Andrei, uitându-se în jos spre băieţel cu un zâmbet care ar face pe oricine să se simtă mai încrezător. în plus, era mulţumit că are timp să mediteze.
Conversaţia aluneca pe panta obişnuită. Tata avea concepţii

puternice, hotărâte; era uimitor cât de mult începea Filip să-i semene. Tânărul era mult mai interesat de o poziţie bună în partid decât de biserica baptistă a mamei sale. Percheziţia efectuată în casele credincioşilor îl puneau într-o lumină favorabilă în faţa comandantului detaşamentului de pompieri. Tâindu-şi o felie de pâine, tata spuse:
- Andropov nu ne-a prea ajutat. Suntem pe punctul de a muri de foame.
- Ei bine, cel puţin el urmează gândirea lui Staiin mai bine decât Hrusciov, replică Filip.
- Da, dar uită-te la această economie, fiule! De ce a fost mama nevoită să stea două ore la rând

pentru a putea cumpăra o pereche de pantofi, care aveau toţi acelaşi model?
- Au luat banii, m-au întrebat mărimea şi mi-au aruncat în faţă o pereche care era mult prea mare pentru mine, spuse mama. Au zis că asta este tot ce au. Oricum, mă bucur că-i am!
Andrei se uită la Nataşa care era ocupată cu hrănirea lui Saşa. El îi captă privirea îngrijorată dar nu îndrăzni să reacţioneze. Oare unde a depozitat Vania hârtia de la moară? încercă Andrei să-şi amintească. O fi la Pavlovski, ori la Savorski? Trebuie să-1 găsesc pe Vania! Andrei mestecă ultima bucăţică de pâine, bând o gură de cafea în timp ce tata şi Filip continuară să discute fiecare din propria lui perspectivă.
- Andropov are dreptate. Ceea ce avem noi nevoie este mai multă disciplină în rândul muncitorilor din magazine şi fabrici. Noua campanie de depistare şi pedepsire a celor ce nu-şi plătesc taxele va ajuta foarte mult, punctă Filip. Tata îşi coborî bărbia şi-şi fixă privirea stăruitoare asupra lui Filip.
- Fiule, începu ci cu un aer sfătos specific vârstei, singurul lucrul care dă KGB-ului dreptul de a cutreiera străzile şi fabricile interogându-i pe oameni este tocmai faptul că oamenii şi-au pierdut speranţa în societatea corectă şi decentă a lui Lenin, în care nimeni nu este exploatat. Această nouă campanie va provoca

şi mai mult rău. Deci acesta este motivul noului val de persecuţii, deduse Andrei în timp ce se pregătea să plece.
- Vladimir are nevoie de mine într-o problemă legată de electricitate şi i-am promis că-i dau o mână de ajutor în seara asta, spuse Andrei, ridicându-se de la masă. Cu uneltele în mână ajunse la uşa de la intrare, dar se întoarse spre Nataşa: "Pregăteşte-te!" mimă el. Deschise uşa şi aerul rece pătrunse înăuntru. Nataşa începu să tremure şi i se făcu pielea de găină.
Alunecând pe străzile îngheţate, Andrei încercă să conducă cât mai natural cu putinţă, pentru a nu atrage atenţia asupra lui. Oare Filip i-a arătat lista pentru a-şi putea preveni prietenii? Dar asta ar însemna că-1 suspectează şi pe el de implicare în tipărire!? Filip ar fi răsplătit generos dacă ar turna un membru al familiei suspectat de participare în activităţi contrarevoluţionare. "Doamne am nevoie de înţelepciunea Ta! Te rog, ajută-mă!" se ruga Andrei, în timp ce încerca să-şi controleze emoţiile. La ora nouă fix o luă pe o străduţă laterală, apoape de casa lui Savorski. Se opri câteva minute pentru a se asigura că nu era urmărit. îşi ridică gulerul hainei pentru a se proteja de vântul ascuţit şi o luă la picior pe cărare. Ajunse în curtea din spate chiar în momentul în care doamna Savorski aşeza ultima farfurie pe raft. Ea se sperie când îl văzu intrând atât de repede în casă.
- Sssst...! îşi puse Andrei degetele la gură şi ceru ceva de scris şi o hârtie. Puteau fi microfoane peste tot Aşa că ei nu vorbeau niciodată despre munca lor acasă. Irina Savorski îşi şterse mâinile de şorţ şi căută o bucată de hârtie.
- Unde-i Vania? scrise el.
- Este plecat, veni replica din partea Irinei, căreia începuseră să-i tremure genunchii. S-a întâmplat ceva?
Andrei şi-ar fi dorit mult ca Vania să fi fost acolo ! Ura să o sperie pe Irina, dar nu a avut de ales. Nu putea să-1 aştepte pe Vania.
- Miliţia... cercetează casele credincioşilor... spuse el
printre dinţi. Unde este depozitată hârtia?
- El nu spune aşa ceva! Ochii ei calzi şi căprui se făcură mari în timp ce-şi duse mâna la piept. „Este mai bine aşa. Cu cât ştie mai puţin cu atât are mai puţin de spus la un interogatoriu!" se gândi Andrei. „Dar mi-aş fi dorit ca măcar de data asta să-i fi spus, doar de data asta!"
- Mută hârtia, Bibliile şi cărţile de cântări! Şterge orice urmă! Nu spune nimănui că te-am avertizat!
Ea dădu din cap afirmativ în timp ce groaza i se putea observa pe faţă.

- Pot să-i avertizez pe Anatoli şi Nicholi?
Irina Savorski se lupta cu un alt nod în gât, apoi înşfacă hârtia şi o aruncă în sobă. Andrei plecă. „Dar dacă şi un alt pompier are lista asta?" O transpiraţie rece îl năpădi din nou şi se grăbi şi mai tare să-i anunţe şi pe ceilalţi. Se gândea că era corect ca el să fie implicat în această acţiune, dar oameni ca Irina? Săraca de ea! Era palidă şi înfricoşată, Andrei ştia că deseori Irina îl rugase pe Vania să nu se ducă la împărţirea cărţilor. Probabil că ea este acum ca un coş plin de emoţii, adunând vrafuri de hârtie pe care le descoperea în ascunzătoarea din pod. Ar fi trebuit să rămân s-o ajut?! Doamne cât mai trebuie să ne punem în pericol vieţile şi pe cele ale copiilor noştri pentru a duce Scriptura credincioşilor ruşi? plînse inima îndurerată a lui Andrei. Ca o pradă ce fuge din calea unui leu goni Andrei pe străzile murdare, înconjurate de lanuri de porumb, luptându-se cu propriile-i temeri. Prima lui prioritate era siguranţa fraţilor şi a surorilor implicaţi în lucrare. Simţea că el trebuie să-i protejeze pentru a nu fi arestaţi. Nu ştia exact unde plecase Vania. Trebuia să-i avertizeze pe toţi. Vladimir locuia în ultima casă din sat. Şoseaua murdară dădea în fermele masive ce se întindeau pe distanţe de kilometri întregi, fără a exista vreun gard ca să le separe.
Fiecărui fermier i se dăduse voie să aibă o vacă, câteva găini, un porc şi pomi cam pe un hectar în jurul casei. I se permitea

să vândă ceea ce semănase sau crescuse, în piaţa de stat şi să păstreze veniturile obţinute. Un procent estimativ de 65% din hrana populaţiei provenea din aceste mici parcele de pământ care constituiau un procent de doar 3% din pământul întregii ferme. Andrei fu recunoscător că apa provenită de la ploaia de cu o zi înainte îngheţase şi astfel se formase o suprafaţă dură pe străzile satului. Altfel ar fi fost forţat să o ia pe strada principală prin sat. Nu putea risca, însă, să fie observat de către cineva, nici măcar de un credincios. Stingându-şi farurile şi oprind motorul la o distanţă de câţiva metri de casa lui Vladimir, Andrei parcă maşina sub un măr, puţin mai ferit privirilor. Ieşi din maşină pe partea dreaptă şi se strecură în direcţia opusă, intrând prin poarta deschisă. Se îndreptă spre casa înconjurată de umbre. Vladimir răspunse imediat sunetului uşor, dar rapid al soneriei uşii din spate.
- Andrei!
- Ssst...! Andrei înţelese perfect mirarea lui Vladimir, în momentul vederii acestuia. Pentru a reduce suspiciunile printre credincioşi, membrii lucrării nu schimbau mai mult decât un salut superficial atunci când erau în compania celorlalţi. Rareori se vizitau acasă, deoarece nu puteau risca să fie auziţi discutând anumite lucruri. Andrei, aflat acum neanunţat la uşa lui, însemna necaz. Vladimir luă un caiet şi un creion din buzunarul cămăşii iar Andrei începu să scrie: „Trebuie să-i avertizezi pe credincioşi, miliţia a ordonat detaşamentului de pompieri să percheziţioneze şi să găsească hârtia..." Citind mai repede decât putea Andrei să scrie, Vladimir dădu din mână ca şi cum ar fi zis: „Nu te îngrijora, mă voi ocupa eu de tot!" Luă apoi hârtia şi o îndesă în sobă. Turnă o ceaşcă de cafea, adăugă trei linguriţe de zahăr şi i-o dădu lui Andrei.
- Uite, ia asta cu tine, insistă el, şi-1 conduse pe Andrei spre uşa din spate.
încercând să nu verse cafeaua, Andrei se grăbi în întuneric chicotind în sinea lui: „Vladimir este cel mai potrivit
pentru această lucrare. Nimic nu-1 clatină niciodată!" Luă o înghiţitură de cafea şi băgă apoi cheia în contact. Mulţumit că a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a-i avertiza pe credincioşi, porni maşina. Acum mai rămânea tiparniţa. Gândindu-se că ar fi mai bine să evalueze situaţia la Mihail acasă, îşi parcă maşina la o distanţă sigură şi merse pe jos. în timp ce mergea de-a lungul caselor mărginite de gărduleţele vopsite în albastru şi verde, întrebări fără răspuns îi măcinau mintea. Nataşa şi copiii! Cum s-ar putea ei descurca dacă el ar fi arestat? Cât timp avea la dispoziţie până ce Filip şi colegul său vor percheziţiona casa lui Mihail?
în timp ce încerca să deschidă lacătul îngheţat al porţii lui Mihail, muşchii i se încordară. Se

deschise numai în momentul în care împinse cu toată puterea. Intră, apoi se împiedică uşor de pietrele aduse de vifor în curte. Mihail, palid la vederea lui Andrei, ieşi afară şi închise uşa.
- Avem probleme! şopti Andrei, uitându-se în dreapta şi în stânga.
- Ce s-a întâmplat? întrebă Mihail. Andrei dădu doar din cap: Urmează-mă!
O respiraţie adâncă îi calmă puţin inima lui Andrei, care bătea cu putere. Deşi făcuse o mulţime de scenarii şi simulaseră de sute de ori situaţii asemănătoare, nici unul nu era pregătit pentru panica în care se aflau. Se îndreptară spre garajul în care era depozitată tiparniţa între perioadele de tipărire.
- Trebuie să ducem tiparniţa de aici! Vor percheziţiona casele credincioşilor, explică Andrei în timp ce începu să înlăture cutiile de vechituri care mascau tiparniţa construită într-un mod rudimentar.
- Ce vvvei ffface cu ea?, se bâlbâi Mihail.
- Nu am să-ţi spun. Dacă vei fi întrebat nu vei şti nimic.
- Bine, în regulă, nu vreau să ştiu. Am să te ajut s-o cari! Şi începu să ridice piesele tiparniţei parţial demontate.
- Trebuie să scoatem bancheta din spate, spuse Andrei.

-Poţi să-mi dai o mâna de ajutor?
Mihail lovi bancheta cu podul palmei pentru a o putea scoate din locaşul ei. Andrei îi destăinui planul sau: vom reface bancheta cu părţile componente ale tiparniţei, iar apoi o vom acoperi cu pături şi perne. Va fi un pat excelent pentru Vitali. Andrei se opri să se gândească. Să vedem! încercăm să punem baza tiparniţei în maşină fără a o demonta?
- Cred că o să meargă, zise Mihail şi începu să măsoare.
- Eşti gata? Ridică! Fiecare apucă o parte a tiparniţei. Se luptară cu greutatea ei, cu roţile ei dinţate, cu celelalte părţi ce nu puteau fi demontate şi o aşezară cu greu în maşină.
- Ţine-o! mă duc în partea cealaltă, spuse Mihail. Bun! împinge! Partea de jos a tiparniţei alunecă uşor în locul liber. Din câteva mişcări şi cilindrul (tăiat dintr-un recipient), rulmenţii şi motorul, luat din storcătorul unei maşini de spălat, fură aşezaţi lângă tiparniţă. Cei doi aranjară apoi paturile şi puseră pernele pufoase pentru a masca totul.
- Hai să mergem! sugeră Andrei. Respiră adânc şi îşi puse mâinile încrucişate pe piept. „Doamne, noi ne riscăm vieţile pentru că nu putem aduce suficiente Biblii de peste graniţă!" începu Andrei, „Doamne, dă-ne călăuzirea Ta şi protejează-ne familiile!" Se opri brusc. O tuse guturală îi scutură umerii. După câteva momente reuşi să mai adauge câteva cuvinte. „Noi avem nevoie de această tiparniţă dacă vom continua această lucrare. în ultimii trei ani, Doamne, noi ne-am încrezut în Tine. Doamne, Tu cunoşti dorinţa mea fierbinte de a împărţi Scriptura fiecărui credincios rus, şi în seara asta am nevoie de puterea Ta! Trebuie să-ţi mărturisesc, Doamne, că nu prea am curaj şi putere!"
Cei doi bărbaţi se îmbrăţişară, apoi Andrei porni la drum. Apropiindu-se de casă, observă silueta Nataşei care aştepta lângă geam. „Doamne, îţi mulţumesc pentru Nataşa!" se rugă el intrând pe poarta deschisă. Tata şi Filip sforăiau când el îl luă pe Vitali în braţe şi coborî pe scări. Nataşa îl urma, ţinând în mână
o gentuţă.
- Ai grijă, îl rugă mama. Ea vru să-i întrebe când se vor mioarce, dar dădu din umeri neputincios. De ce?
- Roagă-te pentru noi, mamă!, reuşi Nataşa să-i spună în li mp ce Vitali se cuibări între pernuţele pufoase.
Tocmai începu să ningă.

CAPITOLUL 2
Furia iernii
- Eşti obosită, draga mea? întrebă Andrei observând că Ntrălucirea de pe faţa Nataşei începu să pălească.
- Cred că da, puţin! replică ea, cu jumătate de gură.
- Ţi-a fost teamă? Ochii lui miloşi şi înţelegători arătau grija ce i-o purta.
- Mă bucur că eşti bine şi că suntem afară din oraş, laspunse ea. Se apropie de el şi îşi puse braţul în cel al lui Andrei. Talia lui impozantă, lângă corpul ei micuţ şi fragil, o i.H-ii pe Nataşa să nu-i mai fie frică.
- Mama este o sfântă, spuse Nataşa. Ea nu ştie exact ce in em noi dar ştie că este lucrarea lui Dumnezeu şi este întotdeauna gata să dea o mână de ajutor. Când m-a văzut împa-I lulând pâinea şi cartofii rămaşi, şi-a dat seama că plecăm din nou. M-a rugat să-1 las pe Saşa cu ea. „Are numai doi ani şi iimiează să ningă!" a spus ea.
- Cel puţin Saşa va fi în siguranţă, răspunse Andrei.
în linişte, începură să mediteze la ceea ce avea să vină. Andrei îşi făcea probleme legate de lipsa de experienţă a fraţilor baptişti din Harkov. Ei ştiau puţine lucruri despre operaţiunea de iip.uire. Totuşi, tiparniţa ar fi mult mai în siguranţă - dacă ar **putea** el ajunge acolo. Andrei se întinse, arcuindu-şi spatele. Vesta este modul în care comuniştii fac toate lucrurile.

Construiesc rachete mari şi maşini mici. Un Mercedes nemţesc ar fi tare bun acum!"
- Ce uşurat am fost când l-am auzit pe Filip sforăind, spuse Andrei.
- Da, el şi tata au stat în camera de zi discutând politică toată seara. Zicea că va începe percheziţia mâine dimineaţă.
- îmi aminteşte atât de mult de mine la vârsta lui, spuse Andrei. Plin de pasiune şi de dorinţa de a schimba lumea. El încă nu realizează că nu comunismul este răspunsul.
- Când ai înţeles tu pentru prima dată?
- Când aveam 12 sau 13 ani, spuse Andrei. în mod constant eram chestionat la şcoală: „Ce cred părinţii voştri despre anumite filozofii? Unde mergeţi la sfârşit de săptămână?"- Dacă spuneam: „Noi mergem la biserică!" îşi băteau joc de noi şi ne umileau în faţa întregii clase:
-Uită-te la Andrei! El merge la biserică! Ce lucru prostesc! Nu există Dumnezeu! Comunismul ne oferă totul!
Un flux de empatie se revărsa din ochii Nataşei în timp ce spuse: la şcoala noastră era la fel! Cum tatăl meu nu era credincios, mama nu mă ducea la serviciile religioase prea des. Dar copiilor de credincioşi din clasa mea nu li se dădeau niciodată notele pe merit.
- Da, acest lucru mi s-a întâmplat şi mie, dar, cum băieţii mari nu plâng, mi-am reprimat emoţiile şi am încercat să nu pun la suflet. Când tacticile profesorului nu au mai avut efectul scontat, directorul şcolii s-a decis să încerce să-mi schimbe gândirea. Mi-a aplicat o bătaie zdravănă, dar fiecare lovitură dată cu sete mi-a îndârjit şi mai mult inima împotriva comunismului. Chiar în acea zi, am ştiut că niciodată nu voi fi membru al Komsomol-ului (Organizaţia Comunistă de Tineret). Bineînţeles, aceasta mi-a creat o mulţime de probleme în plus, când am fost înrolat în armată. în compania mea eram 325 de bărbaţi, iar eu eram singurul care nu era membru al Komsomol-ului. Comandantul m-a
« hi-inat la el şi a încercat să mă abordeze: „Tu eşti adult acuma, ■.puse el. Noi ştim că atunci când eşti copil eşti mai uşor de con-MIIS să urmezi practicile părinţilor tăi, dar acum tu eşti departe dl **ei** şi eşti liber să iei decizii proprii. Dumnezeu nu există! i redincioşii sunt cei care încalcă legea, sunt spioni, un pericol **pttltru** stat. Religia i-a înnebunit."
- Cum ai ripostat? întrebă Nataşa.
- Normal că-mi doream o recomandare bună din partea .II matei la terminarea serviciului militar. Dar când mi-am amintit iK bătaia pe care o primisem, acele sentimente mi-au umplut Inima şi am realizat că niciodată nu aveam să ader la partidul i omunist. De obicei, hărţuirea nu se încheia când un elev termi-n.i **liceul.** Dosarul lui îl urmăreşte la admiterea în universitate, la l"i III de muncă şi în armată. în general, armata era mai greu de
llportat, deoarece comandanţii puteau numi câţiva soldaţi care
i i liărţuiască pe cei „neadaptaţi". Aceştia erau bătuţi, trimişi să

serviciul de gardă până ce renunţau la identitatea lor de
n lini. însă cei mai mulţi au rămas loiali credinţei, fiind privaţi
dl inale drepturile de-a lungul celor doi ani de armată."
Nataşa se încruntă la cele auzite, iar Andrei continuă: nlilaţilor le plăcea felul meu de a fi. Petreceam momente i i li ute împreună, dar când îşi aminteau ce sunt, îşi schimbau liIludinea instantaneu şi hărţuirea continua.
- Cred că a fost foarte greu dragul meu, spuse Nataşa cu iniihi simpatie în glas.
- Da. a fost greu, dar după un timp am început să consider acestea ca pe o onoare de a suferi pentru Hristos.
- Oh, uite! Zăpada se depune pe stradă! exclamă Nataşa. [1] iun vom ajunge la Harkov?
- Şi cu sunt puţin îngrijorat din această cauză, mărturisi "IM i îşi încleşta mâinile pe volan în timp ce cauciucurile
lui a aderenţa pentru un moment. Ar fi mai bine să conduc li i inbelc mâini.
28 - Când dorm copiii...
Furia iernii - 2?
După ce o strânse puţin de mână pe Nataşa, o lăsă. Nataşa se întinse, căscă şi spuse:
- Ei bine, noi am putea avea ocazia să suferim dacă suntem prinşi cu această tiparniţă!
- Adevărat, dădu el din cap, gândindu-se. Ducându-mă să-i avertizez pe credincioşi în seara asta, mă gândeam la acei păstori care au de suferit în închisoare. De exemplu, pastorul Victor. El a petrecut douăzeci şi şapte de ani în lagăre de muncă şi arest la domiciliu în Siberia. Când fiul lui în vârstă de cinci ani (de altfel născut după arestarea lui) a murit, anchetatorul 1-a întrebat pe Victor: „De ce nu-L blestemi pe Dumnezeu? Dacă faci aşa noi te lăsăm să mergi acasă!" Bineînţeles, n-a făcut-o. Aşa că singurul lui fiu a fost îngropat fără ca tatăl lui să-1 fi văzut.
- Poţi să-ti imaginezi cât de greu trebuie să-i fi fost soţiei lui? suspină Nataşa şi îşi închise ochii. O lacrimă îi căzu pe pomeţii obrajilor.
- Ştiai că în momentul în care pastorul Victor a fost eliberat, a pornit pe jos de-a lungul Moldovei pentru a-i încuraja pe credincioşi şi pentru a clădi biserici noi? îi spuse Andrei.
- Da, am auzit despre asta la biserica baptistă, răspunse ea.
- Ştii, cred că înţeleg ceea ce a simţit pastorul, spuse Andrei. Era o slujbă ce trebuia făcută şi el ştia că trebuie să o facă, chiar cu preţul vieţii.
- Adevărat, Andrei, dădu Nataşa din cap şi îi veni o idee. Este ca o misiune şi tu ştii că tu ai fost chemat să o faci.
- Este adevărat, Nataşa. Este de fapt, aceeaşi dorinţă de a-L servi pe Domnul, care ne-a ajutat în seara asta. Mă gândeam la bucuria ce nu poate fi descrisă în cuvinte, de pe faţa unei bătrâne doamne care a luat unul dintre Noile Testamente pe care le-am lăsat sub băncile de lemn la serviciul de săptămâna trecută. Dânsa nu se putea opri din plâns şi, de bucurie, a repetat de câteva ori următoarele cuvinte: „Am aşteptat treizeci şi doi de

mi pentru a avea propria mea Biblie! Treizeci şi doi de ani şi iat-o!"
- O, Doamne, se ruga Andrei copleşit de înţelegerea misiunii pe care o avea, trebuie să ne ajuţi cu tiparniţa asta!
în final Nataşa adormi, odihnindu-şi capul pe o pernă, .sprijinită de geamul portierei. Profilul ei luminat de faruri îi reaminti lui Andrei faptul că aceste lungi şi dificile călătorii puteau fi greu suportate de Nataşa. El observă kilometrajul care ha u de 150.000 de km - toţi parcurşi în acel an; în timpul distribuirii HiMiilor şi a cărţilor de cântări de-a lungul vastei Uniuni Sovietice. Nataşa rareori s-a plâns de toate acestea. Andrei se in horă la gândul că s-ar fi putut căsători cu o femeie nepotrivită. • in crirea Nataşei fusese o provocare.
- Eu nu vreau să plâng aşa cum mama mea a facut-o, a I \plicat ea. Eu vreau un bărbat care îşi iubeşte familia şi copiii, dai tare îl pune pe Dumnezeu pe primul loc în viaţa lui. Eu nu mnil foarte sigură dacă am găsit acest bărbat!
Aşa că Andrei a trebuit să aştepte. După un an Nataşa a pi unit răspunsul printr-un vis, şi a acceptat propunerea lui tir rasătorie.

însă, Andrei o avertizase: viaţa alături de mine va fi dificilă, grea, chiar periculoasă. Vei fi adesea singură acasă. Tipărirea şi IINIi ibuirea Bibliilor este riscantă. Aş putea fi arestat, chiar închis...
- N-am să mă împotrivesc lucrării pe care o faci pentru i.......iul, promise ea şi, de atunci, chiar dacă i-a fost greu uneori
i punã DA, şi-a ţinut promisiunea.
„Arată ca un înger!" Andrei admira inflexiunile aurii ale
i.....Im ei mătăsos. El era sigur că nişte îngeri îi însoţeau acum
|H i .ihioria lor spre republica vecină. Conducând, rugându-se şi
.....rcând să stea treaz, se întreba cam ce ar putea spune miliţiei
.....i/ul în care ar fi opriţi. Deşi Vitali a remarcat umflăturile şi
.....111111 o de oţel de sub patul lui de perne, nu s-a plâns niciodată.
i i i asftritul soarelui, la ivirea primei raze, el se cocoţa deasupra ' muliii din faţă. Observând umflătura din buzunarul cămăşii,

Andrei îl chestiona pe Vitali:
- Ce ai acolo?
- Am adus mâncare pentru noi.
- Fiule, tu nu ar trebui să iei mâncare din bucătărie fără să ceri voie.
- Ştiu, tată, dar câteodată ni se termină proviziile când suntem în călătorie.
„Săracul băieţel!" Mulţi din banii lui Andrei se duseseră pe lucrare şi mâncarea deseori se termina. Hotărându-se sâ-1 lase să păstreze pachetul, Andrei îi spuse:
- Sunt mândru de tine, fiule ! Tu ai o inimă asemeni celei a tatălui tău!
în următoarele cinci zile s-au deplasat înainte asemeni unei broaşte ţestoase, sperând să câştige cursa împotriva zăpezii continue, oprindu-se numai pentru a lua benzină şi pentru a trage un pui de somn. „O mâncare caldă şi un loc cald de dormit sună atât de bine!" se gândi Andrei, uitându-se la casele credincioşilor pe lângă care treceau dintr-un sat în altul. Dar o oprire era mult prea riscantă. Cum ar fi putut explica motivul pentru care ei mergeau pe o asemenea vreme cu furtuni de zăpadă? Unde mergeau şi de ce? A decide în cine să se încreadă era un joc de noroc! Mulţi credincioşi erau atât de înfricoşaţi încât îi trădau pe fraţii lor creştini, încercând să se protejeze de braţul lung al KGB-ului. Nu, nu se puteau opri. Trebuia să meargă mai departe.
Ne având chef de vorbă, Vitali începu să se joace cu maşinuţele şi jocurile lui imaginare. Aranja pernele pentru a-şi pune mai bine în aplicare fanteziile, apoi se agăţă de banchetă, punând proverbiala întrebare:
- Cât mai este, tată?
Andrei îl urmări luând o bucăţică de pâine bine măsurată din buzunar pentru a o molfăi. O scânteie de mândrie paternă îi încălzi inima în timp ce se gândi: „Vitali, ce binecuvântare eşti

pentru noi şi pentru lucrarea Domnului!" Privindu-1, îşi aminti I Ic un incident ce avusese loc mai demult, pe la începutul activităţii «Ic de distribuire a Bibliilor. La început, baptiştii făceau i" II liuni identice din Scriptură şi au fost de acord să-1 înveţe pe
\iulrei cum se face. El s-a dedicat cu totul în această activitate, lini procesul de multiplicare era anevoios. Aşa că tipărirea Iticrgea tare încet. Trebuia să existe o cale mai bună. După câte-i săptămâni, o idee începu să se înfiripe în mintea lui. într-o zi, in ii mp ce transporta Biblii aduse din Vest, între capitală şi oraş,
\ntlrei îndrăzni să-i împărtăşească Nataşei gândurile sale.
- M-am tot gândit, începu el, cum am putea procura mai imille Biblii pentru credincioşi. Se pare că multe din cele aduse din Vest, sunt confiscate la graniţe.
- Ascult, zise Nataşa, în timp ce semnale de avertizare nu epură să-i scapere în minte.
Andrei aruncă o privire peste umăr pentru a se asigura că
dorm copiii şi spuse:
- Cinci Noi Testamente sunt împărţite între treizeci sau ni.II mulţi credincioşi. Procesul de multiplicare este încet, iar 11 ipiile pălesc, făcu el o pauză pentru a-i vedea reacţia.
- O tiparniţă! strigă ea, aşezându-se mai bine pe scaun, l» ulru a-1 putea privi pe Andrei. Oamenii sunt trimişi la lin Iiisoare pentru tipărirea materialelor contra revoluţionare! Ce w va întâmpla cu mine şi cu copiii? protestă ea.

- Nataşa, spuse el, făcând o pauză pentru a respira adânc, un credinţa că noi trebuie să facem asta! M-am tot gândit.
\IIi cântărit toate consecinţele. Ne vom lua toate măsurile de precauţie - dar nevoia este atât de mare!
Ea nu putu să reziste dragostei din ochii lui căprui în llmp cc-i vorbea. Respirând adânc, ea îşi lăsă în jos umerii încor-[1]1 şi începu să plângă. Ştia că nu trebuie să lupte.
- Dar mi-e atât de frică! mărturisi' ea.
- Şi eu sunt îngrijorat, draga mea, admise el, dar

Dumnezeu va fi cu noi.
Andrei ştia că discuţia trebuie să se încheie pentru a-i da Nataşei timp să mediteze. El era obosit dar şi neliniştit, deoarece distribuia Bibliile depozitate sub copiii adormiţi.
Saşa dormea încă, dar Vitali, "această mică bufniţă de noapte", trezit de izbucnirea Nataşei, se puse în genunchi, întinzându-se peste bancheta din faţă. începu să le povestească despre tractorul roşu de jucărie al verişorului lui, Vasili. Andrei văzu luminile maşinii de poliţie trase pe dreapta, chiar la periferia unui sătuleţ. „Ar trebui să încerc să trec de ei? Nu, ar fi mai bine să opresc! Ce voi spune? Dacă ne oprim, cu siguranţă că vom fi arestaţi!" O mulţime de posibilităţi inundară mintea lui Andrei.
- Doamne, dă-mi înţelepciune, se ruga el şi trase pe dreapta. îi aruncă Nataşei o privire; ea stătea înţepenită, cu gura larg deschisă. Ce-i putea spune ca s-o încurajeze ? Nu existau cuvinte, aşa că i-a strâns mâna şi a coborât din maşină. Apropiindu-se de ofiţer, sute de imagini îi năpădiră mintea. Fiecare vis urât păru că se împlineşte în acea secundă.
- Actele la control, vă rog, ceru miliţianul. Andrei căută în portmoneu permisul de conducere, care trebuia să fie pe undeva şi se pregăti să spună cuvintele potrivite întrebărilor ce urmau să vină.
- V-am oprit pentru viteză!
- Dar, tovarăşe, limita de viteza creşte după miezul nopţii, spuse Andrei.
- Nu în acest sat, replică acesta.
Un sat nu putea stabili, în mod arbitrar, limite aşa că Andrei îşi dădu seama că nu fusese oprit din cauza vitezei. „Probabil din cauza orei târzii sau poate că sunt suspectat de ceva!" cugetă Andrei. Nu-şi putea permite să dea credit suspiciunilor ofiţerului. Arătând spre portbagajul maşinii lui Andrei cu arma, ofiţerul îi ordonă:
- Deschide-1!
Mascându-şi frica, Andrei îl deschise şi făcu un pas **Ituipoi.** Ofiţerul păru surprins să vadă în portbagaj numai roata iii iczervă. Apoi se apropie de portiera de pe partea şoferului. „Asia este!" Lui Andrei i se înmuiară picioarele instantaneu.
- Buna seara, tovarăşă! o salută ofiţerul politicos pe Nulaşa în timp ce aceasta clipea la lumina lanternei lui.
Ochii lui Andrei urmăriră raza de lumină din maşină i> mă ce aceasta se opri deasupra copiilor. Spre surprinderea lui, II cum micuţul lui „pălăvrăgilă" joacă un rol (de-a dormitul). **Vitali** se prefăcea că doarme alături de frăţiorul lui mai mic. în i mda intenţiei ferme de a cerceta maşina, ofiţerul se înmuie la vederea copiilor ce dormeau.
- Dorm atât de liniştiţi! Nu pot să-i deranjez, spuse el, iar <-literal îi întinse lui Andrei permisul de conducere şi cartea de **Identitate.** Nimeni nu spuse nimic - nu erau în stare, iar Andrei **porni** maşina semnalizând stânga.
- M-am prefăcut bine, mami? Era Vitali care dorea să fie l.mdat pentru felul curajos în care se purtase.
- Sigur că da, dragul meu! Natasa îl luă în braţe. Andrei îi zburli părul în semn de apreciere şi apoi . xclamă: Ce minune!
- A fost Domnul! El ne-a arătat ce să facem! L-am pus pe **Vitali** să se întindă şi să se prefacă că doarme, a explicat Nataşa.
Lacrimile începură să-i curgă, făcând ca tensiunea să i se i isipească exprimând bucuria unei uşurări miraculoase.
Două lucruri învăţă Andrei din această experienţă: mai **întâi** să ia copiii cât mai des posibil ca să doarmă pe Biblii şi upoi, să conducă cu viteză mică când au Scripturi în maşină.
- Nataşa, spuse Andrei încet, cred că Dumnezeu ne-a arătat ca va avea grijă de noi dacă începem tipărirea.
- Şi eu cred la fel, replică ea.

Reamintindu-şi incidentul, într-un fel se simţi mai uşurat acum, încercând să lină maşina pe şosea, pe o vreme atât de

urâtă. O călătorie care i-ar fi luat numai douăzeci şi patru de orc i-a ţinut pe şosea aproape o săptămână. Fiecare oprire pentru benzină era riscantă. O familie care călătorea pe o asemenea vreme era tare suspectă. Poate cineva de la staţiile de benzină să fi anunţat KGB-ul? De îndată ce proviziile s-au terminat, Andrei fu nevoit să stea la rând pentru a cumpăra pâine şi brânză de oaie de la magazin. Poate că el s-ar fi descurcat fără, dar Nataşa şi Vitali aveau nevoie de hrană. Slăbiţi, nespălaţi şi înţepeniţi, îşi con-tinuară călătoria, având în minte scopul misiunii lor.
în cea de-a şasea dimineaţă, soarele era ascuns printre norii denşi care presărau zăpada asupra lor. în acel moment, a merge înainte li se păru aproape imposibil. Totuşi, metru cu metru, îşi croiră drum printre troienele de zăpadă, ghicind cam unde ar putea fi şoseaua.
- Fă din nou, tată! Fă-o din nou! îl rugă Vitali în timp ce alunecau pe zăpadă. Pe o asemenea vreme dorinţele băieţelului erau departe de a fi împlinite voluntar. Nataşa vorbi în timp ce întunericul începu să se lase:
- îţi dai seama că n-am întâlnit nici o maşină toată ziua?
- Aşa e, dar nu putem fi departe de Harkov acum, încercă Andrei să o încurajeze. Şi nu uita, borşul ucrainean al Măriei este cel mai bun din Uniune. Varză, roşii, ceapă, morcovi, o bucată de carne de vită, iar pe deasupra smântână...
- O, Andrei, mormăi ea, nu fi rău! Mi-e tare foame de altceva decât de pâine şi brânză de oaie!
- Şi mie! Buzunarele mele sunt goale! exclamă Vitali. Dintr-odată, farurile luminară un indicator de pe şoseaua
plină de zăpadă. Entuziasmaţi citiră cu voce tare: Harkov, 40 km!
Chiote de bucurie, mulţumiri aduse lui Dumnezeu şi râsete se auziră în maşină.
- Vom reuşi, Nataşa!
Dintr-o dată, prin zăpadă, văzură nişte lumini roşii ce luminau cam la 200 de metri.
- O, nu, Doamne! murmură Nataşa Eram atât de aproape!
- Lasă-mă pe mine să vorbesc, spuse Andrei.
Imediat Vitali se aşeză în patul lui de perne şi „adorm", în timp ce Nataşa se ruga încet, Andrei recapitula ce avea să spună. Pe neaşteptate păru că un curent cald intra în maşina lor îngheţată. Andrei îşi aranja gulerul cămăşii. Să fii prins cu Biblii tipărite în Occident era un lucru, dar să fii prins cu o tiparniţă era într-adevăr un lucru grav. Niciodată nu realizase cu adevărat impactul consecinţelor lucrării până în acest moment.
- Doamne, soarta noastră este în mâinile Tale! Noi ne-am încrezut în Tine în trecut, şi ne încredem în Tine şi acum, se adresă Andrei lui Dumnezeu.
Trase uşor frânele pentru a micşora alunecarea şi ajunse în dreptul ofiţerului care dădea agitat din mâini. înainte ca Andrei să fi coborât geamul de la maşină, agentul KGB îi lumină faţa cu o lanternă. Andrei închise ochii din cauza luminii prea puternice, apoi îşi puse mâinile la ochi pentru a şi-i proteja:
- De ce sunteţi pe drum pe o asemenea furtună ? întrebă agentul iritat.
Inima lui Andrei tresări când răspunse:
- Tovarăşe, noi ne mutăm.
- Pe vremea asta? spuse ofiţerul, care nu părea prea convins.
- Este adevărat, tovarăşe. Nu am putut aştepta ca furtuna să se oprească. Din anumite motive a trebuit să părăsim apartamentul, aşa că am împachetat rapid lucrurile şi am pornit la drum.
Miliţianul îndreptă lanterna spre bancheta din spate, pentru a vedea „lucrurile" la care făcuse Andrei referire.

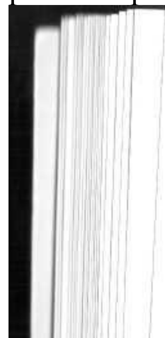
- Ce aveţi acolo? Vocea-i morocănoasă o făcu pe Nataşa să se înfioare.
- Doar lucrurile noastre, tovarăşe, repetă Andrei.
- Unde mergeţi? întrebă ofiţerul, pârând a fi surprins de iresponsabilitatea de care dădea dovadă Andrei.
- Numai la Harkov, tovarăşe, replică Andrei, sperând să

minimalizeze faptul că erau la patruzeci de kilometri distanţă.
- Ei bine, sper că veţi reuşi! le spuse agentul KGB, dând din cap şi se îndepărtă de maşina pentru a-i lăsa să plece.
A fost copilul adormit pe care n-a vrut să-1 deranjeze? A fost doar vântul aprig cu care nu a vrut să se lupte? Sau a fost o altă minune care 1-a determinat pe agent să nu mai percheziţioneze maşina?

CAPITOLUL 3

O mare greşeală

Ninsoarea era tot mai deasă, iar Andrei cerceta cu atenţie locurile pentru a descoperi semnele pe care baptiştii le dcscriseseră amănunţit.
Zăpada îngheţată înţepenise totul. Nataşa desenă un cerc pe geam dar în curând zăpada îl acoperi din nou; Andrei se întinse spre apărătoarea de vânt. Un rând de plopi, câteva case din ciment, două străzi unde se puteau observa reclame la apa minerală... „Doamne, îţi mulţumesc!" murmură el şi intră într-o parcare lângă un bloc de apartamente. Ridicând din umeri, Andrei simţi o durere surdă în spate şi-şi puse braţele pe volan. Muşchii i se încleştară. Privi cum maşina înainta pe strada principală din Harkov, indiferentă la marfa de contrabandă pe care o căra. Un suspin de uşurare ieşi din pieptul lui în momentul în care se dădu jos din maşină. Aerul nopţii negre ucrainiene era revigorant. „Ar fi bine să lăsăm maşina aici şi să mergem pe jos spre casa fratelui!" se gândi el. O maşină străină, croindu-şi drum prin zăpada adâncă, într-un cartier liniştit şi somnoros, cu siguranţă ar fi observată. Purtându-1 în braţe pe Vitali adormit, înaintară, cât de repede puteau, prin pudra albă ce se tot îngroşa. Zăpada ce acoperea împrejurimile dădea iluzia unei lumi.din poveştile cu zâne, unde ura şi hoţia nu puteau supravieţui. Apropiindu-se

de poarta fratelui, un câine veni spre ei pe neaşteptate şi-i lătra violent. Trezit din somn de către câine, lui Vitali i se făcu frică.
- Sst... spuse Andrei şi se ascunseră în spatele unei maşini parcate.
Statură aplecaţi încercând să respire. După câteva minute ce li s-au părut secole, proprietarul câinelui strigă:
- Treci încoace, câine rău ce eşti! Aşează-te şi stai liniştit! Andrei şi Nataşa înaintară, punându-i copilului mâna pe
gură. Uşa se deschise şi câinele, ascultător, se duse şi se aşeză pe terasă. Andrei nu ştia de ce, dar, când ajunseră la uşa fratelui, câinele stătea liniştit.

Cafeaua proaspătă şi plăcintele cu varză la micul dejun, luat la răsăritul soarelui, li se părură o masă somptuoasa. Clinchetul unei linguriţe părea un sacrilegiu în timp ce notiţele treceau de la o persoană la alta în bucătăria simplă. Trei linguriţe de zahăr? Andrei păru din ce în ce mai nervos. Cât de mult ştiu fraţii aceştia despre tipărire? Vor avea ei grijă de tiparniţă aşa cum a avut el? De unde ar putea lua hârtie? Inima începu să-i bată cu putere când reflecta la mica tiparniţă, construită dintr-un recipient de douăzeci de litri (pentru lapte), storcătorul unei maşini de spălat, rulmenţi, roţi dinţate, sârme şi ace luate din aparatura demontată. Chiar dacă a fost îmbinată într-un mod rudimentar, a facilitat tipărirea a sute de copii de Scriptură. Dar acum, el trebuia sa fie atent la scoaterea tiparniţei din maşina lui şi montarea în cea a fratelui ucrainian.
întors acasă, în săptămânile ce au urmat Andrei făcu tot ce-i stătu în putinţă să nu iasă în evidenţă. îşi făcea datoria la magazinul de aparatură electrică, unde şeful său, nou întors la credinţă, îl chestiona despre eât de des ar putea absenta cineva aflat în slujba Domnului. Serile calde de familie cu glume şi dezbateri politice dintre tata şi Filip începură să estompeze temerile lor. Atitudinea amabilă de care dădea dovadă Andrei, precum şi simţul umorului

.ulaugară culoare felului său de a povesti. Nataşa cosea hăinuţe, in timp ce Vitali îşi restabili statutul de cel mai mare dintre fraţi. I Iarkov era departe. Totuşi rapoartele noi constituiau semnale de nlarmă. Se părea că slăbiciunile celor şaizeci şi şase de ani de conducere comunistă se înmulţiseră în timpul lui Andropov. Tovarăşii nemulţumiţi şi nesătui începură să abuzeze de sistem. (ondiţiile de muncă şi plata salariilor se deteriorau tot mai mult pe măsură ce trecea timpul. Mândria muncii omului şi devotamentul închinat idealurilor utopice începură să pălească. Mulţi încercară să-şi îmbunătăţească stilul de viaţă furând, falsificând rapoarte sau luând mită. în disperata încercare de a curăţa sistemul, Andropov puse în aplicare vechea metodă - Ordinea. „Disciplina!" era motto-ul lui. Asemenea acţiuni au nemulţumit şi mâniat populaţia. Un cuvânt rusesc nou „zardnopit" ceea ce înseamnă a prinde în capcană, deveni foarte repede popular. Prăpastia se adânci tot mai mult între cei puţini şi majoritate. Trupele KGB-ului colindau străzi, fabrici şi magazine în căutare de protestatari. Aceşti nemulţumiţi îşi descoperiră salariile diminuate, primele anulate şi cererile pentru apartamente uitate pe fundul sertarelor. Andrei cântări problemele şi posibilităţile. Metoda lui Andropov era una agresivă. Posibilitatea arestării părea acum asemeni mirosului de cartofi stricaţi primăvara devreme.
într-o seară, Andrei stătu pe gânduri, şi apoi îi spuse Nataşei:
- Ştii, Nataşa, închisoarea ar fi greu de suportat, dar ar fi o cinste!
- Adevărat, dar mă întreb câteodată cum ne-am descurca - celule reci, supe fără nici un gust... Ce se întâmplă dacă rămân iar însărcinată? Lacrimile începură să-i curgă din ochii albaştri. Dar doresc să-L urmez pe Domnul, chiar dacă asta înseamnă închisoare!
Totuşi, ei se rugară ca acest lucru să nu se întâmple. Nevoia crescândă de Biblii îl ţinu pe Andrei treaz toată

noaptea. Dacă el nu va tipări Biblii, cine o va face? Cine ar putea să o facă? Lacrimile i se scurgeau spre urechi în timp ce stătea întins lângă Nataşa. El se uită la păturile care se ridicau şi coborau peste abdomenul ei proeminent. Băieţeii cu năsucurile înfundate din cauza răcelii erau aşezaţi pe salteaua de bumbac pusă lângă ei. Cât de neînvinsă părea să fie lumea lor! în acea după-masă se juca cu băieţeii lui şi cu copiii păstorului, când o auzi pe fetiţă spunând:
- Mi-aş dori ca tăticul meu să fie aici, dar nu este - el este în închisoare!
Andrei aruncă pătura grea de pe corpu-i încălzit şi se lupta să nu suspine. „Doamne, am nevoie de ajutorul Tău! Bătălia a început! Cum pot creştinii să crească fără Biblii? Cum pot băieţii mei să crească? Oare nu e mai bine pentru ei să-1 aibă pe tatăl lor aproape de ei? Dar

chemarea? Cum să se uite înapoi? Cum s-ar putea lupta cu sentimentul de vinovăţie dacă nu ar duce la îndeplinire planul lui Dumnezeu cu biserica rusească? Andrei îşi aminti de mentorul său, pastorul Victor. în ciuda celor douăzeci şi cinci de ani de închisoare el a rămas credincios. în cei cinci ani de arest la domiciliu în Siberia, Victor a fondat în secret câteva biserici în regiune. „Nu! Am pus mâna pe plug! înainte ca merii să înflorească, am să aduc tiparniţa înapoi din Harkov!"
Odată decizia luată, el începu să se roage pentru o sursă nouă de hârtie. Pentru o organizaţie particulară, şi încă una neînregistrată, cumpărarea unei tone de hârtie din magazine era imposibilă. Penticostalii erau înregistraţi ca baptişti până ce diferenţele i-au separat şi au fost nevoiţi să funcţioneze ilegal. Dar când venea vorba de tipărire, baptiştii şi penticostalii depin-deau unii de alţii în lupta pentru supravieţuire. în plus, plăţile efectuate pentru hârtie treceau prin singura bancă controlată de stat. Trebuia prezentată o chitanţă oficială pentru ca hârtia să poată fi cumpărată. Bineînţeles, asemenea chitanţe oficiale erau date doar acelora care aveau aprobare de editare. Chiar dacă
Andrei ar putea găsi un vânzător dornic să rişte, încărcarea unei tone de hârtie într-un vehicul particular pe strada principală ar putea da naştere multor suspiciuni. De asemenea, credincioşii IHI-I puteau ajuta. Banii pe care i-ar fi strâns de la fiecare ar fi ajuns doar pentru o mică parte. Tiparniţele necesită o mărime şi greutate standard. Pe care credincioşi să conteze că ar putea ,nluna trei tone de hârtie - cantitate necesară tipăririi a zece mii de Noi Testamente? Şi cumpărarea vinilinului pe care-1 foloseau pentru coperţile făcute manual constituia un risc destul de mare. Nu, trebuie să existe o cale mai bună!
La ora 8:00, la întâlnirea cu cei din ilegalitate, Andrei puse întrebarea din fiecare zi: „Veşti noi de la Harkov?"
- Da, replică curierul. Fraţii au găsit o sursă de hârtie şi s-au apucat de tipărire. Andrei se bucură şi dădu din cap aprobator. Reţeaua de comunicare clandestină coordona distribuirea Bibliilor aduse din Vest, precum şi a celor tipărite pe ascuns de brigăzile penticostale şi baptiste din Uniunea Sovietică. Informaţiile pe care le ofereau erau la timp şi de încredere. Un pont din cadrul ilegalităţii îl determină pe Andrei să-şi fixeze o întâlnire cu şeful departamentului guvernamental în a cărui îndatorire intra problema hârtiei. Acest comunist, de origine evreu, era responsabilul hârtiei filigranate din Depozitul Central din Moscova. Iacoh. un domn cărunt, îl rugă pe Andrei să ocupe loc şi închise uşa biroului de culoare verde. Şeful se aşeză la birou, în faţa pozei lui Lcnin - singurul accesoriu din încăpere. „Acest om cu siguranţă mănâncă mai mulţi cartofi prăjiţi decât noi!" observă Andrei.
- Pot să vă ajut? îl întrebă acesta.
- Bună dimineaţa! Cum sunteţi, tovarăşe? Andrei spera să îl îmbuneze cu o atitudine relaxată.
- Cu Cernenko la putere?
- Sunt vremuri grele, îl aprobă Andrei.
Schimbul prietenos de cuvinte mai continuă pentru câteva

minute iar apoi se aşternu tăcerea. „Să începem, Doamne!"
- Ei bine, tovarăşe, începu Andrei, am nevoie de hârtie!
- Câtă?
- O tonă.
- Unde vă sunt actele?
- Nu am o chitanţă oficială, dar... sunt pregătit să vă plătesc în plus, se oferi Andrei.
- înţeleg, replică evreul uimit, ridicându-se din scaun. Pentru moment, inima lui Andrei încetă să mai bată şi
simţi cum pereţii verzi ca mazărea îl închid la mijloc. Dar curierul din organizaţie avusese dreptate. Acest om nemulţumit acceptă să-i vândă hârtie'şi să-i dea o chitanţă oficială pentru

un preţ dublu.
Cauciucurile „Toyotei" ruseşti scrâşniră în drumul înapoi spre casă. „Aş mai putea strânge ceva din salar, şi unul din fraţi a spus că ar fi gata să-şi vândă maşina veche. Poate Vania..." Oricum, era o minune faptul că putea cumpăra hârtie. Dumnezeu va face rost de bani.
După cină, în intimitatea micuţei lor camere, Andrei îi împărtăşi Nataşei binecuvântarea.
- Am făcut rost de hârtie, şopti Andrei zâmbind.
- Ai reuşit! se bucură Nataşa, apoi îşi aminti că nu ar trebui să vorbească despre activitatea lor acasă. Se îmbrăţişară plângând din cauza minunii ce avusese loc, dar şi a tensiunii acumulate în ultimele patru luni.
în 13 februarie 1984, Cernenko devenise succesorul lui Andropov. Se aştepta o schimbare de la acest nou lider. Fiind protejatul lui Brejnev şi destul de în vârstă, el urma, însă, gândirea vechii gărzi. Percheziţiile continue ce aveau loc în casele creştinilor provocau groază. Orice bucăţică de hârtie putea să îi incrimineze. Grupurile lor nu mai erau sigure din cauza informatorilor infiltraţi, care se dădeau drept nou convertiţi. KGB-ul
invadase întâlnirile de rugăciune, aducând părinţi şi păstori în curţile de judecată din cauza diferitelor procese în care erau acuzaţi. Data şi locul proceselor se schimba des fără a se mai anunţa, astfel încât prietenii acestora nu mai aveau posibilitatea ie a mai apărea la tribunal. „Vedeţi, aţi fost uitaţi şi trădaţi de credincioşi", conchidea judecătorul. „L-am prins încercând să-mi fure puii!" sau „Am auzit-o bârfindu-1 pe şef, se jurau cei **pl&tiţi** să spună aceste lucruri. Toate aceste acuzaţii îi incriminau pe cei persecutaţi, iar acuzatorii erau generos răsplătiţi pentru că ajutau Uniunea Sovietică să scape de religie şi de fanaticii ei. însăşi tensiunea creată de veşnica întrebare: „în cine să mă încred?", nu mai putea fi exprimata în cuvinte.
în timp ce Nataşa şi Andrei vorbeau, îmbărbătându-se unul pe altul şi bucurându-se, o bătaie se auzi la uşă:
- Andrei, a venit un om să vorbească cu tine, şopti mama. Zâmbetul îi pieri când îl văzu pe fratele din Harkov.
Tiparniţa!? Bărbatul păru că-i citeşte gândurile şi-i răspunse:
- îmi pare rău!
Scoţându-şi carneţelul din buzunar, Andrei scrise:
- Brigada!?
- Toţi sunt la închisoare, veni replica pe hârtie. Miliţia luase urma unui frate care căra hârtie cu maşina.
Acesta i-a condus direct la tiparniţă. Procesul a fost mediatizat zile întregi, intensificând temerile celorlalţi credincioşi. Un crainic anunţă:
-„Astăzi apărarea trebuie să explice cum a funcţionat această tiparniţă artizanală. Când aceasta a refuzat, experţii în domeniul tipografiei au încercat să pornească tiparniţa. Au încercat de nenumărate ori şi n-a mers; aşa că s-au lăsat păgubaşi. Chiar dacă cilindrul s-a rotit puţin, tiparniţa s-a oprit de fiecare dată. Cei implicaţi în proces au refuzat să răspundă la întrebări. Ei au murmurat rugăciuni fără folos toată ziua!"
A fost ideea lui Andrei de a face şi o machetă a utilajului

cu jumătate din zimţi lipsă. După o zi de muncă, macheta a fost înlocuită cu angrenajul respectiv. „Nu este minunat?" Dumnezeu dă înţelepciune oamenilor simpli care se încred în El, în ciuda KGB-ului care a dat cu ciocanele în tiparniţa fără apărare până ce au zdrobit-o de tot. Dar toate aceste lucruri nu s-au putut împotrivi puterii Scripturii tipărite! Unele copii au ajuns în mâinile confiscatorilor, dar majoritatea erau în siguranţă sub grămezi de lemne, în poduri şi în hambare, în întreaga Uniune Sovietică.
Brigada îşi începu pedeapsa de trei ani de închisoare în mizerie, pe un pat de carton murdar şi uzat, dar cu credinţa în Dumnezeu. După ce s-a încheiat procesul, tiparniţa fiind confiscată iar lucrătorii băgaţi

la închisoare, Andrei se apucă să caute răspunsuri. Era corect să-i lase pe aceşti oameni lipsiţi de experienţă cu asemenea responsabilităţi pe umeri? Poate că ar fi trebuit să păstreze tiparniţa şi sâ-şi asume riscul? Bineînţeles că ei trebuiau să mute hârtia de mai multe ori şi să aştepte mai mult cu transportul! Regretul i-a inundat inima zdrobită.
Publicitatea prolifică îl înspăimânta pe Iacob. El dădea acum numai cantităţi mici de hârtie, iar aceasta însemna mai multe vizite la depozit şi un risc mai mare de a fi interceptat pe şosea. Marea întrebare era:
- De unde să aduc altă tiparniţă? Andrei are acum o altă idee.

CAPITOLUL 4

Dureri de inimă la cel mai înalt grad

Voci liniştite se amestecau, pe înserate, cu şoapta brizei de primăvară. Unde strada făcea un unghi de nouăzeci de grade cu marginea câmpiei, agitaţia conversaţiei înceta. Avea loc o întâlnire organizată de Andrei cu câţiva lucrători. Ce mersese prost la I larkov şi ce putem face pentru a preveni împreună o altă confiscare dureroasă?
- Ar fi trebuit să stau eu acolo, se lamenta Andrei. Fraţii nu prea aveau experienţă!
- Dar tu trebuia să vii înapoi aici, Andrei! în plus, dacă miliţia percheziţiona fiecare casă, ar fi găsit tiparniţa aici, îl încuraja şeful Organizaţiei.
- Totuşi, mă simt responsabil! Tristeţea şi remuşcările îl cuprinseră pe Andrei care-şi ţinea gânditor mâna pe bărbie.
Tăcerea căzu asupra lor ca şi cum ar fi jelit pe cineva.
- Bine, rupse Andrei tăcerea, asta s-a întâmplat pentru
că au transportat hârtie şi provizii la locul stabilit, încă înainte de a instala tiparniţa!
Un frate îşi muşcă buzele şi spuse:
- Fraţii din Harkov au fost arestaţi din cauza hârtiei; nici măcar nu ştiau de tiparniţă. Săracii fraţi!
- Cred că este o strategie bună, zise Andrei. Curierii n-ar trebui să ştie prea multe detalii despre operaţiunea de tipărire şi brigadă! Aşa că, dacă unul este arestat, poate răspunde sincer că

nu ştie nimic.
- Sunt ferm convins că miliţia ţine maşina mea sub supraveghere, zise Vania. Ieri âm remarcat o maşină albastră care m-a urmărit toată ziua.
Andrei se crispa:
- Sper că nu ai fost într-un loc important! .
- N-am luat hârtie ieri, îl asigură Vania. Am vândut legume! Andrei fu uimit:
- Asta-i înfricoşător!
^"Uite; faruri! îi întrerupse un coleg.
- Sigur că da! O maşină se apropie dinspre lanul de porumb. Trei maşini parcate împreună pe o străduţă murdara puteau naşte o mulţime de întrebări, dar acum era mult prea târziu pentru a se despărţi. Fraţii îngheţară şi albiră ca hârtia. Instantaneu, Andrei avu o idee înainte ca farurile maşinii să dea colţul.
- Repede! Să facem un cerc şi să începem să râdem! porunci el.
Lui Andrei şi Vania le plăcea să râdă încă de când erau copii, aşa că începură să râdă acum natural, firesc. Comportându-se că nişte băieţi adunaţi scara, nici nu se uitară spre maşina care se îndepărta acum de ei. Când maşina nu se mai văzu, se opriră din ‚joc" şi începură să-L laude pe Domnul. Spuseră în cor „Slava Bogud", tremurând însă mai tare decât porumbelul purtat de o briză de vară. Jocul lor funcţionase de această dată.
- Oare de ce maşina aceasta nu a mers pe şoseaim asfaltată spre autostradă? întrebă Vania.
Nici unuia nu-i veni în minte vreun motiv pentru care un fermier să vină acolo pe întuneric.
- Sunt cam îngrijorat, spuse Andrei. Ar trebui să ne gândim la alte maşini!
- A mea are 230.000 km la bord! exclamă Vania.
- Ce zici de „Toyota" mea rusească? glumi Andrei. Călătoriile lungi spre munţii Urali şi spre coasta de est a Uniunii Sovietice au îmbătrânit-o repede. îţi dai seama că asta înseamnă de

zece ori regiunea asta?
După un râs sănătos, Vania întrebă: - De unde vom avea bani pentru maşini noi? Andrei nu ştia, dar veni cu o sugestie:
- Eu am auzit că pentru o taxă mică putem înregistra un talon pierdut şi ei ne dau un număr nou!
- Asta-i perfect! exclamă Vania. Facem asta chiar mâine! Andrei se simţi binecuvântat în drumul lui spre
autostradă. Se relaxa văzându-şi fraţii atât de înţelepţi şi începu să se gândească: „Da, este bună ideea de a ne lua alte maşini, dar cum? Un frate cumsecade îi dăduse douăzeci de borcane cu miere. Le-ar putea vinde. Poate el cu Vitali ar putea merge la cules de mere în jumătate. Dacă şi-ar ţine partea până la iarnă, le-ar putea vinde la un preţ mai bun. Câte mere ar trebui să culegem pentru a putea cumpăra o maşină uzată, dar fără mulţi kilometri la bord? Prea multe!"
El nu putea merge nici pe la biserici. Dacă ar fi cerut vreun ajutor financiar, ar fi trebuit să le spună pentru ce le trebuie fonduri. Nici măcar pastorul lui nu ştia de activitatea lui. „Dacă Horst ar putea trece de graniţă!" Horst era profesor la o şcoală creştină nemţească. Mişcat de chinul prin care trec fraţii lui creştini din Uniunea Sovietică, îşi vânduse tot ce avea şi cu o parte din bani cumpărase Biblii ruseşti, maşini de scris, caseto-foane, casete de învăţare a limbii ruse şi o mulţime de cărţi. Şi-a împachetat câteva în bagaj, iar pe restul le-a ascuns într-un compartiment secret în podeaua maşinii. Ştiind din vizitele anterioare că fraţii ruşi au şi alte nevoi, restul 1-a luat în bani. Demontând câteva porţiuni ale maşinii, a ascuns sute de mărci. Ajuns la graniţa rusească, năvodul lui Cernenko se dovedi a fi imbatabil. Supraîncărcată, maşina lui a trezit o mulţime de suspiciuni.

După o verificare rapidă a maşinii, gardianul spuse:
- Aceasta este a treia vizită în Uniunea Sovietică! Care este scopul vizitei?
Maşina a fost percheziţionată, demontată şi i s-a confiscat totul. „Durerea a fost atât de adâncă, încât a plâns zile întregi! spuse curierul. El a dat totul pentru fraţii lui şi acum totul era pierdut - confiscat de duşman!"
Unele lucruri sunt greu de înţeles... Până acum am făcut lucrarea Domnului cu ruble ruseşti. Va trebui să găsim o cale de a o continua fără valuta din Occident!
Praful străzii acoperi baloturile noi. Hârtia fu adusă la locul cel nou de tipărire. Evreul-rus de la depozitul de hârtie veni precum Nicodim, noaptea:
- Nu-ţi face griji, Andrei! Nu spune nimic despre mine şi nici eu nu am să zic nimic despre tine! îi promise el. Nici unul din ei nu avea motiv să spună ceva.
„Obţinerea unei tiparniţe noi, se gândi Andrei, ar putea fi şi mai dificilă! Ar vrea oare inginerul să rişte construirea alteia?" Andrei nu putu să se gândească la recipientul de lapte şi storcătorul maşinii de spălat fără ca o emoţie adâncă să îl cuprindă. Aproape că auzea zumzetul ei când scotea câte o pagină de Scriptură. Acum era distrusă precum jucăria favorită a unui copil sub roţile unui camion. Cu ochii împăienjeniţi, trase spre intrarea auto a fratelui care făcuse tiparniţa.
Casa inginerului, una din puţinele care au supravieţuit buldozerelor Kremlinului, care prefera blocuri de apartamente supraaglomerate, era acum acoperită de întuneric. Andrei bătu la uşă. Şocat la vederea lui Andrei, gazda luă repede un caiet şi i-1 puse în mână. Andrei scrise:
- KGB-ul ne-a confiscat tiparniţa.
- Ştiu, a mimat inginerul. I-a oferit lui Andrei un scaun şi s-a dus să închidă geamul. Tolănit pe fotoliu, Andrei încercă să
ghicească starea de spirit a prietenului său. în timp ce se gândea ce să spună, soţia inginerului intră cu ceştile de cafea aburindă şi bucăţele de zahăr.

- Bună seara, zâmbi ea şi timid ieşi din cameră. Andrei suflă deasupra ceştii de cafea, apoi îşi puse trei
bucăţele de zahăr. Vederea bucăţelelor de zahăr îi reaminti lui Andrei o istorioară. Lui îi plăcea să spună mereu povestiri adevărate.
„Odată, împreună cu un frate împărţeam Biblii prin Moscova. înfometaţi, ne-am oprit lângă un magazin într-un sat. într-un colţ al magazinului, am observat o cutie cu cuburi de zahăr puse într-un sac de plastic. Arătau atât de bine, încât am cumpărat trei kilograme. Numai că după câţiva kilometri, maşina noastră fu terminată!", spuse el ducându-şi degetele la gât pentru a ilustra supărarea. Aşa că trei zile am stat pe marginea drumului mâncând cuburi de zahăr!
Inginerul o chemă pe soţia sa:
- Hai şi du astea de aici!
-O, nu, obiectă Andrei, pornindu-se pe râs.
Era bine că-1 putea vedea pe acest frate care a jucat un rol vital în lucrarea Domnului.
După câteva istorisiri, inginerul îi ceru lui Andrei să-1 urmeze. Ieşiră din bucătărie, ascunzându-se în întuneric până ce ajunseră în garaj. închizând uşor uşa după ei, gazda căuta o lanternă.
„Oare ce vrea să facă?" îl privi Andrei, cu gura pe jumătate deschisă, în timp ce fratele cotrobăia printre sacii depozitaţi într-un colţ al garajului înnegrit. Apropiindu-se, luă o lanternă şi lumină locul în care căuta fratele:
Putea fi...? Inima începu să-i bată cu putere când văzu lucirea oţelului. Este! Şocat, întrebă:
- Când ai făcut asta?
- M-am gândit că vei avea nevoie de ea, zâmbi inginerul.

Andrei nu-şi putu reţine emoţiile. **Fântânile** inimii se revărsară în timp ce-L slăvea pe Dumnezeu. Toată tensiunea acumulată în ultimele zile ieşi acum din el cu repeziciune. Andrei suspina, uitându-se la tiparniţa nouă, luminată doar de lanternă.
- N-am văzut ceva mai frumos niciodată!
- Este versiunea nouă, îmbunătăţită, îl tachina fratele, incapabil de a-şi ascunde bucuria la vederea uimirii lui Andrei, care se apropie să apuce cilindrul. Se opri după o jumătate de mişcare. Andrei zâmbi cu lacrimi în ochi şi cei doi se îmbrăţişară cu căldură:
- Credincioşii vor avea Scripturi! Diavolul a încercat să ne oprească, dar Dumnezeu este cu noi! Lui Andrei nu-i venea să-şi creadă ochilor.
Au plâns, au râs, apoi iar au plâns. Dar nu era timp prea mult pentru această bucurie, aşa că, în câteva minute, s-au apucat să încarce tiparniţa parţial demontată în bancheta din spate a maşinii lui Andrei. O emoţie ce nu poate fi descrisă în cuvinte îl inunda pe drumul înapoi spre casă. „Slavă Domnului că locul este pregătit!"
Luând-o pe scurtătură pe câmpie, prin recolte, Andrei orbi cu lumina farurilor şoarecii de câmp care au fugit în întuneric prin lanul de floarea soarelui. Andrei fredona un cântec şi rememora evenimentele ultimelor săptămâni. Tiparniţa cea nouă era un leac vindecător pentru rănile lui, dar îi era tare milă de fraţii care erau acum la închisoare. De ce curaj au trebuit să dea dovadă la proces!!! Singurătatea era cea căreia trebuiau să facă faţă acum! „O, Doamne dă-le putere să îndure încercarea şi ajută-i să păstreze secretele lucrării noastre!", se ruga Andrei. Apoi adăugă: „Sacrificiul lor nu este în zadar. Voi face şi eu tot ce voi putea".
înainte de a ajunge la ferma din sat cu tiparniţa, începu să se gândească la următoarea problemă. Unde ar putea găsi un

tipograf care să facă matriţe pentru noua tiparniţă? Nu ştia pe nimeni de încredere.
Asistând la întâlniri în diferite locuri în acea săptămână, asculta cu atenţie discuţiile credincioşilor, punea întrebări subtile.
- Oamenii noştri au aşteptat atât de mult Bibliile. Aş dori ca noi să le putem tipări acum şi aici! se aventură el.

Aştepta reacţiile. Unii n-au spus nimic, dar alţii au comentat:
- Dar este prea riscant!
- Poţi ajunge la închisoare!
- Oricum, nu cunoaştem pe nimeni la tipografia statului! bătu în retragere Andrei şi schimbă subiectul. într-o seară, un frate mai tânăr îl însoţi la o întâlnire. Auzind discuţia, zelosul credincios aşteptă până ce rămăseseră doar ei doi şi spuse:
- Mama mea lucrează la tipografia statului.
- Serios? Crezi că ne-ar ajuta?
- Cred că putem avea încredere în ea, spuse el.
- Oare mama ta mai e trează acum? Fu rândul lui Andrei să fie plin de zel.
- Poate, hai să vedem!
Andrei vira şi o luară spre zona industrială a oraşului. „Ar putea fi un răspuns? Ceea ce avem noi nevoie este un tipograf nemulţumit care iubeşte banii!" Lidia, mama tânărului, nu păru prea încântată de cererea lui Andrei.
- Mi-aş putea pierde slujba sau aş putea fi arestată!
- Ai încredere în mine! spuse Andrei. Nimeni nu va şti de unde am primit pontul.
Totuşi Lidia era agitată. Fără a-i răspunde, se ridică de pe scaun şi se duse în bucătărie, probabil pentru a se gândi, a cântări riscurile. Andrei şi şoferul cel tânăr schimbară priviri îngrijorate şi aşteptară ceea ce părea un eon. Lidia intră în cameră aducând pâine şi salată de vinete.
- Ştiu un bărbat la tipografie care-şi doreşte o maşină!

spuse ea.
„O ia cam pe departe!", se gândi Andrei.
- Este un om dificil, dar poate că l-aţi convinge continuă ea. De multe ori îl aud plângându-se de salariul mizerabil!
- Pare a fi omul de care aveam nevoie!
A doua zi dimineaţa la ora 6:30, Andrei bătu la uşa tipografului.
- Bănuiesc că-ţi dai seama că pot lua zece ani de închisoare pentru asta, nu?
Andrei se pregăti pentru următoarea mişcare, mai favorabilă.
- Da, tovarăşe, dar noi am pregătit opt mii de ruble pentru a vă plăti un set de matriţe.
Tovarăşul înfricoşat, din spatele ochelarilor groşi, brusc fu atent la omul care-i făcea o asemenea ofertă. Cu o asemenea sumă îşi putea cumpăra o maşină. I-ar lua şase ani să economisească banii necesari.
- Aş putea primi banii cash?
- Cum doriţi, zâmbi Andrei.
Multe nopţi la rând, acest bărbat a lucrat febril, arzând cuvintele Noilor Testamente ruseşti pe matriţele de metal.
Somnul 1-a ocolit şi pe Andrei, deoarece şi-a petrecut nopţi la rând rugându-se pentru siguranţa şi succesul gravării. După o săptămână, setul de matriţe din metal se afla în posesia lui Andrei care-1 ascunse în zidăria şi teracota sobei. „Cum se adună brigada, cum ne apucăm de treabă!", se gândi el. Nataşa nu-i împărtăşea entuziasmul.
-Andrei, oare nu ne apropiem prea tare de foc? protestă ea.
El îşi puse braţul în jurul taliei ei mici şi-şi odihni mâna pe abdomenul ei proeminent:
- Ştiu că te îngrijorezi, dar Dumnezeu ne-a dat ceea ce aveam nevoie şi noi trebuie să facem lucrarea Lui!
Nataşa ştia că soţul ei are dreptate.
- Sunt pe cale de a naşte un copil, spuse ea. Ochii ei albaştrii ca cerul se umplură de lacrimi.
- Te iubesc, Nataşa! Nici o altă femeie n-ar putea face ceea ce faci tu. Tu eşti pentru mine darul lui Dumnezeu! O lăsă să plângă în linişte în braţele lui puternice, dar delicate.

- Tu ţi-ai ţinut promisiunea de a mă lăsa să fac lucrarea Domnului! Dumnezeu o să te ajute acum!
Andrei fu puţin îngândurat în acea zi...

1

CAPITOLUL 5

Brigada

Fiecare etapă a lucrării era riscantă şi cerea o planificare atentă şi supraveghere strictă. Dar, incredibila presiune, impecabilul autocontrol necesar şi totala angajare cerută de lucrarea Domnului în brigada de tipărire era ceva ce greu se putea suporta. Ei trebuiau să-şi schimbe domiciliul o dată la trei luni, petreceau cele trei luni în camere micuţe, cu geamuri şi uşi camuflate pentru a acoperi zgomotul tiparniţei. Pentru a se evita observarea brigăzii într-o fermă veche, nimănui nu-i era permis să iasă sau să fie văzut. Nici măcar o rază de lumină nu pătrundea în casă luni de zile. O soră fu numită să gătească pe o sobă de gaz sau un reşou. Fumul degajat de o sobă cu lemne sau cu cărbune ar fi putut da de veste vecinilor despre prezenţa lor acolo. Hainele erau spălate manual şi întinse în pod. Asemeni unei casnice, această soră făcea curat în camere şi călca toate hainele. O oliţă aşezată într-un hol mic le servea drept toaletă. De frica vecinilor, unul din ci se strecura afară pe la 3-4 noaptea pentru a o goli. Cum acesta era singurul mod de a părăsi casa, membrii brigăzii se îmbulzeau care să meargă:
- Hei, este rândul meu!
- Nu, este al Rayei! Mâine noapte mergi tu!
în fiecare zi tot un alt membru pregătea ora de rugăciune şi în fiecare duminică era ales unul care să predice. Alegerea membrilor echipei fusese la latitudinea lui Andrei. Străbătând

ţara în lung şi-n lat, el căutase tineri bărbaţi şi femei, potriviţi pentru această lucrare. Discuţia, ca de obicei, se concentra asupra lipsei de Evanghelii. Atent, el punea întrebări obişnuite:
- Nu crezi că ar fi bine ca credincioşii să-şi tipărească singuri Bibliile? Sau cum vezi tu problema asta?
Cu foarte multă grijă îi selecta pe cei care nu erau potriviţi. Membrii brigăzii trebuiau să fie necăsătoriţi, poate neîncadraţi la forţele de muncă, nu prea vorbăreţi şi nu prea darnici cu detaliile. Dar trebuiau să fie spirituali şi cu simţul umorului, în plus, aveau nevoie de un alibi puternic, plauzibil pentru a-şi părăsi casa pentru trei luni de zile. întrebări de felul: cum se numesc părinţii tăi? Au vreun post în care ar putea fi tentaţi sau siliţi să compromită sau să dea în vileag o acţiune suspectă? Pe cine cunosc părinţii sau rudele tale? Ce legături sau obligaţii politice au rudele tale? Dar cel mai important era caracterul, temperamentul şi devotamentul pentru lucrarea lui Dumnezeu.
Din când în când, Andrei mai discuta cu vreun lider de tineret:
- Această fată pare devotată Domnului! Ce-mi poţi spune despre ea?
- Da, ea este una din cele mai remarcabile persoane!
- Este fricoasă?
- Nu, nicidecum.
- Ştie să păstreze un secret?
- Este de încredere, replica liderul.
- Ar putea veni la noi acasă ca să mă ajute în grupul meu de tineret ? Andrei începea să-i găsească un alibi pentru posibila dispariţie. Când Andrei vorbi cu tânăra femeie, întrebările fură cam aşa: „Ce spune Dumnezeu despre dedicarea vieţii tale în lucrarea Lui? Munca

noastră este foarte periculoasă. Eşti gata să mergi la închisoare?" Deseori unul din candidaţi spunea că are nevoie de timp pentru a se gândi, iar Andrei interoga alţi doi candidaţi care aşteptau. „Asta le oferă timpul necesar întăririi
dedicării lor, dar îmi dă şi mie posibilitatea să-i observ." Lucrătorii veneau din întreaga Uniune Sovietică. Lidia, o tânără femeie, li se alătură în momentul în care auzi de ei, în casa unui pastor. Tatăl ei stătuse mulţi ani în închisoare. Venind cu experienţa unică şi cu înţelegerea lucrării Domnului, ea era extrem de valoroasă pentru grup. Olga, o iubitoare de desene animate, desena imagini pentru o revistă de copii. Datorită îndemânării deosebite, făcea câteva desene într-o singură oră. Andrei le trimitea prin poştă în locul ei şi lua cecurile pentru ea. Dar Olga le dona cu multă bucurie pentru a ajuta la finanţarea lucrării. Pavel, mic de statură, era un bărbat deosebit de inteligent, care venea din casa unui credincios din Ucraina, iar Silas era prietenul lui Andrei din copilărie. Probabil că ei doi deveniseră prieteni datorită dragostei pentru umor, glume. Câţiva lucrători erau din grupul lui Andrei din tinereţe. Ei se retrăgeau în pădure pentru post şi rugăciune. Andrei a fost cel care i-a determinat să-şi dedice vieţile pentru lucrarea Domnului. Preocuparea cea mai importantă erau copiile Scripturii şi a face exact ce este scris în Scriptură. Odată grupul de tineri a construit o căsuţă pentru o familie în care ambii părinţi erau grav bolnavi. Au lucrat non-stop trei zile la rând până ce au terminat-o !
- Nu omul care are o copie a Evangheliei este binecuvântat, ci acela care face ce spune Biblia, îşi învăţa Andrei discipolii. Noi trebuie să dorim să ne dedicăm vieţile acestei lucrări, chiar dacă ar fi să ajungem la închisoare.
Mulţi nu aveau nici cea mai vagă idee despre devotamentul lui Andrei. O altă lucrătoare era o fată veselă dar liniştită, pe nume Raya. Aceasta era din grupul lui Andrei. Odată echipa alcătuită, erau transportaţi în miez de noapte la locul ascunzătorii. Fiecare loc avea o gazdă, de obicei era proprietarul casei. în Rusia, fermierii locuiau în sate, în apropierea fermelor colective. Fiecărui fermier îi era atribuit un lot de un hectar de pământ unde putea să-şi construiască o casă, să crească un

porc şi câteva găini. Putea să-şi planteze câţiva pomi şi să semene legume. Recolta de pe acest hectar putea fi vândută, iar fermierul păstra banii. Aproape în fiecare zi, atât soţul cât şi soţia trebuiau să muncească la fermele colective (de stat) din jurul satului. Când soţia împlinea 55 de ani iar soţul 60, nu mai trebuia să facă această muncă obositoare. Pensionari acum, se ocupau de casă şi aveau grijă de nepoţi pentru ca să poată merge la muncă cei mai tineri. Gazdele operaţiunilor de tipărire erau, de cele mai multe ori, cupluri mai în vârstă. Astfel, ei deveneau bunici pentru lucrătorii tineri, cumpărându-le mâncare, hrănindu-i şi înconjurându-i cu multă dragoste. Ei erau singura legătură cu lumea de afară pentru aceşti bravi lucrători. Fermierii primeau puţini bani în schimbul muncii efectuate în fermele de stat. Dar încercau să economisească vânzând legume şi fructe pentru a construi o altă casă. Căsuţa veche rămânea acum pe post de depozit. în aceste case vechi, doar la câţiva metri depărtare de cele noi, se desfăşura tipărirea. Vecinii din apropiere asigurau spionarea pentru KGB. Copiii care se jucau puneau o mulţime de întrebări. Prezenţa echipei era foarte greu de ascuns. O altă problemă era şi camuflarea sunetului tiparniţei, dar nici cumpărarea pâinii în plus nu era o treabă prea uşoară. Gazdei i se puneau întrebări subtile:
- O, aveţi musafiri? putea un vecin să întrebe. Scuzele trebuiau să fie alese cu grijă pentru a justifica motivul pentru care gazdele nu-şi ţin musafirii în casa cea nouă, când brigada era prezentă.
în perioada de tipărire, Andrei nu îndrăznea să meargă la biserica din acel sat sau să fie văzut de vreun membru. Fiecare detaliu era pus la punct cu maximă atenţie. O singură scăpare ar fi putut aduce furia KGB-ului asupra lor.
într-o după amiază, când tiparniţa era în lucru, un preot intră pe uşa de la bucătărie şi strigă:

- Ridicaţi mâinile deasupra capului şi aliniaţi-vă lângă

acest perete!
Strălucirea soarelui intra prin uşa deschisă şi le lumina ochii. Lucrătorii încremeniră în spatele tiparniţei.
- Sunteţi trădători şi spioni, un pericol pentru societatea noastră. Ar trebui să fiţi împuşcaţi, spuse bărbatul furios.
Olga, Raya şi Lidia încremeniră asemeni unor statui. Pavel şi Silas aveau în mâini câte o pagină de Scriptură. Mâinile şi feţele le erau mânjite cu cerneală din tiparniţa care încă turna. Nu putură să nege nimic.
- Cine lucrează la această tiparniţă? întrebă omul. Speriaţi, tinerii stăteau asemeni unor copii prinşi cu mâinile în borcanul cu dulciuri.
- Tu! Ce este hârtia aceasta pe care o ţii în mână? Ofiţerul îi smulse lui Pavel hârtia din mâinile înţepenite.
- Ce?! Biblii?! Voi tipăriţi propaganda occidentală şi o distribuiţi aici în ţară? se enervă el, mototolind hârtia şi aruncând-o jos, călcând-o apoi cu piciorul.
- O să am eu grijă să ajungeţi la închisoare! îşi scoase cătuşele şi le puse pe încheieturile mâinilor lor pline de cerneală.
Toţi cinci rămaseră încremeniţi, fără a arăta nici cea mai mică emoţie, exceptând rugăciunile fierbinţi adresate lui Dumnezeu pentru a primi putere. Ofiţerul răsturnă un sac cu cărţi pe jos. Se prefăcură că n-au văzut nimic. Nici unul nu se mişca.
- Unde este şeful vostru? se apropie bărbatul de Lidia. Aceasta simţi cum genunchii i se lăsau încet pe podea. Dar nu ezită.
- Chiar dacă ne aruncaţi în închisoare, nu ne puteţi opri să facem lucrarea lui Dumnezeu!
- Ar dori careva să-mi vorbească între patru ochi? întinse ofiţerul o capcană.
- Puteţi discuta cu noi aici! Nu vom spune altceva dacă mergem într-un alt loc! spuse Lidia.

- Da ! Fură toţi de acord.
Ofiţerul văzu că sunt hotărâţi să nu cedeze. Unul câte unul, cu cătuşele pe mâini, ieşiră încet din bucătărie.
- Soldat, strigă el în direcţia uşii, ajută-mă cu fricoşii ăştia! Când ofiţerul apăru în cadrul uşii, statura-i înaltă acoperi uşa. Era Andrei!
- Cum? Cine? Ce? Uimite, fetele se apucară de plâns, iar băieţii întrebară neîncrezători:
- Cum ai putut face aşa ceva?
Andrei le vorbi cu un aer foarte solemn:
- îmi pare rău! Trebuia să ştiu cum aţi reacţiona sub presiunea KGB-ului. Vi se poate întâmpla oricând!
îi lăsă un moment, apoi îşi întinseră mâinile spre ei şi le zâmbi aprobator. Apoi, se rugară pentru ca Dumnezeu să le dea putere în zilele ce urmau să vină, îşi clătiră feţele şi se întoarseră la lucru.
Acest test era menit să clarifice două lucruri. îi îndepărta pe membrii slabi şi îi făcea conştienţi de riscul asumat. Dacă vreunul din lucrători nu făcea faţă îi era permis să se întoarcă acasă, cu condiţia să nu spună nimic despre operaţiune. Brigada îşi continua munca de fiecare zi. La 7:00 dimineaţa, tiparniţa era pusă pe rulat. Olga pregătea micul dejun, iar când era gata, luau o mică pauză pentru a lua masa şi pentru a se ruga. Lucrau într-un mediu foarte cald, lucru care nu era uşor de suportat. Pentru a grăbi uscarea lipiciului se foloseau radiatoare electrice. Uşile şi geamurile acoperite mascau zgomotul produs de tiparniţă, dar nu permiteau să intre nici măcar un pic de aer proaspăt în încăpere. Acidul folosit în procesul de tipărire se ridica spre tavanul jos, menţinându-se într-un nor chiar deasupra capetelor lor. O persoană punea hârtia în tiparniţă, alta o lua când era gata tipărită, iar o a treia persoană o împătura după tipar şi aranja fiecare secţiune. Se străduiau să alinieze fiecare porţiune de text

astfel încât să se potrivească perfect atât pe orizontală cât şi pe verticală. Marginile prea mari s-ar putea lipi când ar fi în procesul de lipire. Altcineva, cu un ac şi aţă de cusut în mână, trăgea o linie dreaptă prin centrul paginilor, lipind porţiunea de text. Toate porţiunile erau apoi grupate câte cinci şi legate cu aţă verde.
Fetele sufereau cel mai mult în procesul de lipire. Porţiunile cusute erau strânse şi puse în prese de lemn de 1x2 m, cu şuruburi ce le strângeau la ambele capete. Când se aranjau porţiunile şi se lipeau cotoarele, marginile atârnau pe genunchii lucrătorilor. Deoarece marginile tarei, de lemn, trebuiau strânse, era foarte dificil pentru fete. Rochiile subţiri de bumbac nu le puteau proteja de duritatea şi temperatura de 100 de grade a marginilor Scripturii. Bătături uriaşe se formară pe coapsele lor şi infecţiile erau o problemă permanentă. Precum soldaţii din garda regală, fiecare stătea la rând cu câte un Nou Testament în mână lângă radiatoarele electrice. Folosind aceste radiatoare, scurtau procesul de uscare de la o oră la şapte minute. în timpul lucrului cântau, spuneau glume şi istorioare amuzante sau îşi recitau unul altuia poezii. De când existenţa lor depindea de colaborare şi autocontrol, rareori nu erau de acord. Când totuşi se întâmpla, îşi reaminteau reciproc: „în închisoare este şi mai rău!" O singură dată, unul dintre ei a încercat să scape de presiunea situaţiei lor.
- Nu mai suport locul acesta! declară Raya. Stau în casa asta întunecată şi îngrămădită de două luni. Eu ies afară!
- Raya, gândeşte-te bine la ceea ce spui! o avertiză Silas.
- Nu-mi pasă! Am auzit că un frate pleacă în armată şi ceilalţi fraţi ţin un serviciu de rămas-bun pentru el. Merg şi eu!
- Dar pe tine nu te cunoaşte nimeni aici şi vei fi remarcată!
- Am să mă aranjez puţin!
Hotărâtă, Raya o luă apoi pe străduţa murdară a satului înconjurat de ferme. Era o noapte frumoasa de vară. Raya se

îndrepta spre cortul în care avea loc adunarea. îmbrăcată în haine vechi, având o pereche de cizme, ochelari şi un fular tras pe faţă, Raya intră şi se aşeză în spate. De la depărtare părea o bunicuţă. Deghizarea funcţiona până în momentul în care un tânăr o remarcă stând singură. întrebându-se cine ar putea fi, se apropie de ea:
- Soră, de unde eşti? Imediat îşi dădu seama că era foarte tânără.
- De ce eşti îmbrăcată aşa? o întrebă el. Raya se ridică brusc, ridicându-şi fusta de „bâbuşcă" şi o luă la fugă.
- Aşteaptă! strigă bărbatul în zadar.
Raya nu se opri până nu ajunse lângă uşa bucătăriei. Vazând-o năvălind înăuntru, aproape fără a mai putea respira de înfricoşată ce era, tot grupul începu să râdă.
- Nu-i deloc amuzant! spuse ea, dar ei râseră şi mai tare. Fularul îi atârna într-o parte, iar părul îi ieşise de sub scufie şi-i atârna pe umeri. Se porni pe plâns.
Raya nu a mai încercat niciodată să iasă afară, dar escapada ei a rămas un motiv de amuzament în momentele tensionate. Masa de prânz era la ora unu, iar cina la opt. Activitatea rareori înceta înainte de miezul nopţii. Cădeau frânţi de oboseală, exceptând nopţile în care era cald pentru a dormi. Destul de des Andrei trebuia să vină şi să repare tiparniţa. Pentru a mai reduce zgomotul, multe din piesele demontabile erau din plastic negru, aduse din munţii Urali, de la 3000 de km depărtare. Bineînţeles că, roţile dinţate, fiind din plastic, nu rezistau prea mult şi trebuiau înlocuite la fiecare câteva zile. Andrei muncea din greu pentru a-şi întreţine familia şi pentru a sprijini lucrarea. Domeniul lui Andrei erau construcţiile. Abia după 12 ani de lucru a reuşit să obţină primul grad. într-un climat comunist, credincioşii nu erau pedepsiţi numai în şcoli, dar şi la serviciu. în timp ce altor angajaţi li se ofereau prime, Andrei era supravegheat excesiv, deşi lucra impecabil. Alţii aveau vacanţe,

dar el nu. Odată, Andrei a întâlnit un credincios ce era supraveghetor, într-un magazin de aparatură electrică. Acesta a fost de acord să-1 ia pe Andrei ca ucenic. A fost o binecuvântare pentru el, deoarece acum avea timp să se ocupe de grupul de tineri dar şi de două mici adunări de credincioşi din satele vecine. Şeful lui a făcut în aşa fel încât Andrei să lucreze o zi, iar două nu. Acest angajament a fost

mai mult decât sperase Andrei. De altfel, şeful nu ştia nimic despre activitatea de tipărire. Diploma de inginer de mai târziu, cunoştinţele în domeniul construcţiilor, hotărârea şi înţelepciunea primită de la Domnul, l-au ajutat enorm pe Andrei în încercările repetate de a repara tiparniţa. Roţile dinţate precum şi părţile demontabile din plastic constituiau o problemă. Când nu găsea nici o soluţie îi chema pe fraţii baptişti pentru un sfat de specialist. Lucrând împreună, ei îşi împărţeau informaţii şi soluţii. Ei l-au învăţat ceea ce trebuia să ştie despre tipărire. Când era vorba de muncă, nu existau deosebiri între ei. Pctrccându-şi timpul cu fiecare brigadă (avea două), de multe oii Andrei lc-a ridicat moralul cu numeroasele lui istorioare şi glume, dar şi cu cuvinte de credinţă. Când erau momente stre-sante, le amintea de Isaia 21:12 „Vine dimineaţa, şi este tot noapte!"
- Noi trebuie să ne continuăm lucrarea până în ziua eliberării!
Deşi lucrarea mergea înainte, Andrei ştia că plasa se închidea în jurul lor...

CAPITOLUL 6
Un buchet de trandafiri
Nişte paşi grăbiţi traversară trotuarul plin de gropi ce duce la intrarea unui bloc de apartamente. Un singur bec lumina umbrele din cealaltă parte a parcării. Intrând în holul întunecos şi mai sigur, fraţii se îndreptară spre uşa ultimului apartament pe stânga şi bătură folosind un semnal codat. O tânără gospodină îi invită repede înăuntru. Şezând tot în grupuri de doi, credincioşii erau verificaţi înainte de a intra în ultima cameră plină de bănci. Sărutări sfinte şi îmbrăţişări se schimbau între fraţi până ce se aduna tot grupul. Nimic nu era mai valoros decât o întâlnire a credincioşilor. Pentru majoritatea era singura posibilitate de a citi dintr-o Biblie tipărită.
Ca de obicei, Andrei vorbea când auzi o femeie mai în vârstă întrebând:
- Cine tipăreşte aceste Biblii?
- N-am nici cea mai vagă idee! replică o altă soră.
- Aş dori să aflu! Vreau să-i ajut!
Andrei îşi dori în acel moment să le fi putut spune. Cuvintele lor erau un „gaz" pentru pasiunea ce ardea înăuntrul lui. Pentru aceste inimi dragi, a-L servi pe Domnul însemna întâlniri secrete, rugăciuni în şoaptă şi arestări. Rugăciunile şoptite erau fierbinţi, iar imnurile cântate împreună încălzeau sufletele lor prigonite.
Andrei zâmbi recunoscând cărţile de cântări publicate de

el. A supravieţui persecuţiilor era liantul ce-i unea pe toţi. Depindeau unul de celălalt. O singură greşeală şi toţi ar fi putut merge la închisoare.
După încheierea serviciului, lumea mai zăbovi; bărbaţii într-un colţ, iar femeile schimbară şi ele ultimele veşti despre naşteri sau umiliri la care erau supuşi copiii de către profesori şi conducerea şcolii.
- Fiica mea a terminat universitatea anul acesta, dar în loc de diplomă i s-a dat o bucată de hârtie igienică cu numele ei scris acolo! Lacrimile femeii curgeau precum stropii de rouă. Celelalte surori o înconjurară pe mama îndurerată şi se rugară împreună. Pentru a distruge credinţa nu se precupeţea nici un efort. Credinţa era văzută ca un narcotic, ca un fel de otravă.
Pentru a dovedi copiilor că Dumnezeu nu-i poate ajuta, erau aliniaţi la mese pentru prânz, în timp ce mâncarea era în bucătărie.
- Acum rugaţi-vă lui Dumnezeu ca să vă dea masa de prânz! le ordona profesorul.
Ascultători, copiii începură să se roage. Când deschiseră ochii, nu văzură mâncarea.
- Vedeţi? Dumnezeul vostru nu vă dă mâncare! Acum rugaţi-vă lui Lenin! într-un minut apărură farfuriile cu mâncare aburindă.
La şcoală, copiii erau pedepsiţi să stea în picioare în faţa clasei pentru simplul motiv că merseseră la biserică. Noii convertiţi erau deseori testaţi chiar în primele zile de după întoarcerea lor la credinţă. Mulţi renunţau din cauza fricii şi a intimidării.
- Oare când va veni ziua în care se va termina toată persecuţia asta? încurajându-se unul pe celălalt, credincioşii se pregătiră de plecare.
- Andrei! îl strigă un frate, cam cu jumătate de gură. Trebuie să stau de vorbă cu tine!

- Te aştept în stradă! îi răspunse Andrei întorcându-se să-şi

ia Biblia.
în grupuri de câte doi, credincioşii se pierdură în mulţimea de muncitori grăbiţi spre autobuzele ce-i duceau spre casă. Câţiva fraţi rămaseră, în schimb, să mai vorbească cu Andrei pe străduţa întunecoasă. Nu dădură prea multă atenţie geamurilor deschise de unde se auzea muzica străbătând aerul serii. Bineînţeles că nici nu-i observară pe cei doi miliţieni care tocmai treceau pe acolo. Auzul fin al lui Andrei percepu zgomotul paşilor ce se apropiau.
- Bună seara, îi salută Miliţianul, apropiindu-se de ei.
- O, bună seara, tovarăşe! salutară fraţii alertaţi. „Ne-a auzit cineva de pe la vreun geam deschis sau aceşti tovarăşi ne-au urmărit? Poate că ei ştiu deja de apartament şi de întâlnirile noastre!" Oricum, Andrei ştia că trebuie să rămână calm.
- Actele la control!
Se scotociră prin buzunare pentru a-şi arăta paşapoartele asemănătoare cărţilor de identitate. Cetăţenii erau deseori cercetaţi şi li se puneau o mulţime de întrebări, de aceea trebuiau să-şi poarte actele în permanenţă cu ei.
- Ce faceţi aici pe stradă?
Lui Andrei i se păru ciudată întrebarea, deoarece erau mulţi oameni pe stradă la acea oră.
- Mi-am vizitat prietenii, spuse Andrei.
în ciuda încercărilor lor de a nu părea suspecţi, miliţienii îi percheziţionară. Găsind Bibliile şi Noile Testamente ascunse sub cămăşi, miliţienii se înfuriară.
- Să mergem!
în linişte, fraţii o luară în faţa miliţienilor. Totuşi Andrei era mai liniştit ştiind că ceilalţi credincioşi erau la casele lor, în siguranţă. La circa de miliţie au fost fotografiaţi, iar datele şi pozele lor intrară în dosarele miliţiei. Bineînţeles, raportul se
\

baza pe Bibliile şi Noile Testamente găsite în cămăşi. O hârtiuţă din Biblia lui Andrei purta inscripţia „Tipărită în Suedia." Era ilegal să posedezi ceva tipărit în Occident.
- Pregătiţi-vă să fiţi arestaţi şi trimişi la închisoare dacă continuaţi acest spionaj, îi avertiza şeful. Suntem cu ochii pe voi!
Apoi, fură eliberaţi în miez de noapte. Erau recunoscători că sunt liberi. Speriaţi şi mai prudenţi, nu prea vorbiră între ei în timp ce se îndreptară spre staţia de autobuz.
- Grele întrebări! comentă unul.
- Da, tu întotdeauna te-ai descurcat! îl încuraja Andrei. Zâmbetu-i blajin mai relaxa puţin atmosfera tensionată.
Se îmbrăţişară lung în timp ce lacrimi de uşurare începură să le umezească ochii. Fără cuvinte, legătura dintre ei era atunci, în acel moment, mult mai puternică. Peste câteva minute, Andrei fu în autobuz. Cel puţin acum se putea gândi în linişte! Un lucru era sigur! Miliţia nu avusese suficiente informaţii pentru a-i reţine. Probabil că îl ajutase enorm faptul ca folosise pseudonime. Putea fi sigur că nu s-ar face nici o legătură între persoana lui şi activitatea de tipărire. Nici o discuţie nu mai trebuia purtată pe stradă. De acum înainte, trebuie atenţie sporită la orice cuvânt! Acum realiza Andrei ce străduţă ascunsă alesese!
Slavă Domnului, Nataşa nu era numai soţia lui, dar şi cel mai bun prieten. Stăpânindu-şi lacrimile, ea-1 asculta şoptindu-i detaliile întâlnirii cu miliţia. După rugăciune, adormiră liniştiţi că Dumnezeu a avut grijă de Andrei pentru că Andrei era un factor important în lucrarea Lui.
Pe lângă Bibliile şi Noile Testamente care erau tipărite în Uniunea Sovietică, curierii aduceau Biblii de peste graniţă. într-o zi, un neamţ ce trăia în Rusia veni la Andrei.
- Săptămâna trecută, începu el, am fost în Germania într-o scurtă vacanţă. Am întâlnit un american care doreşte să aducă Biblii şi vrea să vă întâlniţi duminică la Kiev.

- înţeleg, spuse Andrei, devenind atent. „Fii atent, ar putea fi un agent KGB!"
- Americanul a spus că te aşteaptă lângă şosea la ora 9:00 seara, într-un Mercedes verde. Tu ar

trebui să treci pe lângă el în direcţia Moscovei. Când te va vedea, va veni în urma ta. Când eşti sigur, opreşte într-un loc unde poţi muta încărcătura în maşina ta!
încremenit, fără a putea rosti vreun cuvânt, Andrei privi cum omul se întoarse şi plecă încet. Studiindu-1 puţin pe neamţ încercă să-şi amintească dacă 1-a mai văzut înainte. în minte, rememora feţe de poliţişti şi agenţi KGB întâlniţi de-a lungul anilor.
Concluziona rapid: „Cu siguranţă, este agent!" în următoarele zile, se tot frământa din cauza neamţului şi începu să întrebe în stânga şi-n dreapta. „îl cunoaşte cineva pe omul acesta?" Nimeni nu-i putu oferi nici cea mai vagă informaţie.
Ca de obicei, Andrei, împreună cu fraţii din lucrare începură să se roage. Stând între rândurile de porumb, un frate zise:
- Eu simt că Domnul spune „Da! şi Amin!"
- Şi eu simt la fel, spuse altul.
Andrei porni la drum lung spre Kiev. Dar nu se putea debarasa de îngrijorarea pe care o simţea cu privire la această misiune care nu i se părea adevărată. „Cum a ştiut acest neamţ să mă găsească? Dacă pentru un străin a fost atât de uşor, n-ar fi la fel şi pentru autorităţi? Probabil că vizita aceea la miliţie mă face acum atât de nervos!" Gândurile îi zburară la perioada în care el şi Nataşa erau doar prieteni. Recent eliberat din serviciul militar, Andrei simţi chemarea Domnului şi merse la noua biserică a mamei lui. De-a lungul celor şaptezeci de ani de comunism, bisericile protestante au fost unite sub numele de „baptiste" şi erau legal înregistrate. Penticostalii funcţionau sub numele de baptişti de mulţi ani. Când s-au despărţit, au devenit biserici ilegale,

neînregistrate. Astfel, unei biserici neînregistrate nu-i era permis să construiască o casă de rugăciune, aşa că se întâlneau în secret în casele lor sau în pădure. Legile ruseşti interziceau părinţilor să-i înveţe religie pe copiii lor. Aceia care erau prinşi organizând şcoli duminicale sau grupuri de tineret puteau fi arestaţi. Părinţii erau pedepsiţi dacă-şi luau copiii cu ei la biserică. Nemulţumit de ceea ce credea el că ar trebui schimbat, o întrebă pe Nataşa:
- De ce sunt atât de puţini tineri în adunarea asta?
- Majoritatea merg la biserica baptistă deoarece le este frică să participe la adunările din case!
- Bun, cred că ar trebui să avem un grup de tineret, spuse Andrei.
- Dar am putea fi arestaţi, ripostă Nataşa.
- O să încerc, totuşi! spuse el. Ştiu câţiva tineri din familii penticostale care sunt cam beţivi şi care nu merg la adunare. Voi vorbi cu ei! Andrei era hotărât să schimbe ceva.
Sub conducerea plină de zel, grupul secret crescu de la şapte la treizeci de membri doar în câteva luni. în fiecare an, în duminica de după Paşti ruşii ortodocşi şi alţii aduc pomană (mâncare) la cimitir pentru a oferi daruri în amintirea rudelor lor decedate. într-o asemenea zi trecu şi Andrei pe acolo, împreună cu prietenii săi. Un preot conducea serviciul şi erau acolo prezenţi mulţi oameni. Impulsionat de avântul tinereţii şi de dorinţa de a spune adevărul aşa cum este, Andrei şi Vania îşi organizară propriul serviciu, în celălalt capăt al cimitirului. Andrei predica cu putere: „Acesta este un sacrificiu adus idolilor! Darurile de mâncare oferite icoanelor nu vor schimba nimic! Ele sunt moarte!", afirma el cu tărie. „Daţi-vă vieţile ca un sacrificiu adus Dumnezeului celui Viu!" Ceea ce făcea el era ilegal, dar mulţi tineri îl ascultară şi se alăturară grupului lui Andrei. Era un act nebunesc, dar a meritat!!! Andrei avea acum nevoie de acel curaj, în drumul spre Kiev. Nopţi târzii, călătorii dificile, hărţuirea constantă, apropiata naştere a

copilului, greutăţile păstoritului şi ale conducerii tineretului îl apăsau pe Andrei în fiecare minut tot mai mult. Mai des şi mai des se oprea pentru a se odihni. Stând pe marginea şoselei, începu să se roage şi brusc avu o viziune: un bărbat american şi o femeie purtând blugi se apropiară de el. „Ea nu este îmbrăcată ca o credincioasă rusoaică!" Femeia avea în mână un buchet de trandafiri. Dându-i florile, ea-i spuse: „întâlnirea va avea loc!" Apoi cuplul dispăru. Copleşit de aceste cuvinte clare, Andrei rămase fără putere câteva momente. Uitându-se la ceas, porni maşina intrând în traficul de duminica, care nu era cel mai potrivit pentru a recupera timpul pierdut. "O, Doamne, Tu eşti atât de credincios!" Lanurile de grâu se întindeau de-a lungul vastelor câmpii ucrainiene, pline de umbre. Şoselele din

statele sovietice nu erau dotate cu facilităţi, ca cele din America, încât călătorii foloseau tufişuri şi pâlcuri de păduri pentru opriri.
într-o zi plină de lume, detectarea unei anumite maşini era dificilă şi găsirea unui loc pentru transferul încărcăturii era şi mai dificil. Un Mercedes de culoarea mazărei era rar pe pământul rusesc, aşa că îl observă rapid, chiar înainte de a se întuneca. Andrei aprinse farurile în timp ce se apropia, ştiind că şoferul aşteaptă semnalul lui. Mărind viteza, spera să poată să intre în trafic şi astfel să facă loc şi Mercedesului pe şosea. Pe fiecare tufiş era găsit câte un semn „OCUPAT." Trecu mai mult de o oră până ce putură opri. Andrei nu fusese deloc surprins când o văzu pe misionara americană coborând din maşină, ţinând un buchet de trandafiri în mână. Andrei îi zâmbi şi-i vorbi în germană:
- Te-am văzut într-o viziune!
Se apucară de treabă. Pe bancheta din spate, făcută din Biblii, dormea un copilaş de vreo opt luni. „O, deci noi nu suntem singurii care ne punem copiii în pericol!" Deşi nu-i mai văzuse niciodată, Andrei îi îndrăgi pe loc. După câteva momente

de părtăşie, americanii o luară spre nord. îi urmări cu privirea până ce se pierdură în zare. „Ca îngerii", se gândi Andrei, mângâind trandafirii, simbol al parfumului lăsat de aceştia. Curierii nu-şi schimbau niciodată adresele între ei şi nici nu puneau întrebări. De fapt, puţinele coduri secrete erau singurele cuvinte pe care le schimbau. Avea el să-i mai vadă vreodată? Vieţile lor fură atât de rapid unite. îşi aminti de femeia în blugi. „Credincioşii ruşi nu permiteau aşa ceva. Ce altceva mai permiteau păstorii din Occident? Poate metodele contraceptive? Credincioşii sovietici - nu! Toţi aveau familii numeroase."
într-o asemenea muncă cu greu îşi putea permite cineva puţin timp pentru a visa. Aşa că Andrei îşi aţinti privirea în oglinda retrovizoare, încercând să sesizeze orice posibil pericol înainte de a fi el însuşi observat.

CAPITOLUL 7
Probleme cu maşina
Zilele grele de iarnă l-au ţinut pe tatăl Nataşei aproape tot timpul în casă. Papa stătea la fereastră ore întregi. Grădina de vară era acum suport pentru zăpadă şi sculpturile de gheaţă. Andrei era ocupat cu mutarea maşinii din garaj aproape de curtea din spate.
- Nataşa, întrebă Papa. Ce cară Andrei? arată ca nişte cărţi!
- Poate că este ceva ce aparţine unuia dintre fraţi, încercă Nataşa să pară nonşalantă.
- Ce faceţi voi? continuă Papa. Am văzut o mulţime de maşini luând câte ceva din garaj.
- Cineva şi-a depozitat lucrurile acolo! Fraţii doar le mută! Are să-1 mintă, dar nu avea încotro.
- Dar, Nataşa, sunt cam îngrijorat!
- Tată, este .... - Nataşa îşi căuta cuvintele - nu este treaba ta! Lasă-le în seama noastră! Ea îşi dori să nu fi zis chiar aşa, dar era speriată. Papa i-ar putea spune lui Filip. Nataşa tremura din cauza frigului ce-i pătrunse în spate, când Andrei intră pe uşa de la bucătărie.
- Unde-i cafeaua? Nu-mi dau seama când s-a făcut aşa frig! Andrei îşi scoase mânuşile şi le puse pe sobă.
Când aburii începură să iasă din tigaia grea, plină de cartofi prăjiţi, radioul pus pe raft bâzâi şi-i atrase atenţia:
- „O maşină încărcată cu Biblii..." rapid, Andrei dădu

mai tare. „Două maşini bănuite a fi implicate în acest incident au dispărut, dar miliţia a luat numerele de la maşini! Un om a fost arestat şi s-au adus mandate de arestare pentru şoferii celor două maşini. Ascultaţi Radio 1 Moscova!"
O tăcere adâncă umplu camera după ce Andrei opri radioul.
- Ei bine, făcu el o pauză, asta va duce la o nouă tură de percheziţii pentru credincioşi. El

încercă să nu dezvăluie ce ştia, şi anume că maşina din faţă trebuia să „măture drumul" pentru cele ce urmau.
„Mă tot întreb, ce n-a mers bine? care şoferi au scăpat?" Trebuia să afle toate acestea dar nu aici în căldura aragazului Nataşei. Trebuia să ducă Bibliile şi să-i avertizeze pe cei din brigadă şi pe curieri.
- Verifică casa de două ori pentru a nu exista nici o dovadă incriminatoare, îi reaminti Nataşei. Nu uita Biblia mamei! Ea tremura când el a îmbrăţişat-o.
- Ai grijă, Andrei!
„Săraca Nataşa.... De ce trebuie să se întâmple toate acestea chiar acum, când este însărcinată? Ce era mai rău... lăsând-o singură însărcinată sau cu un bebeluş în poale?!" Ea dăduse dovadă de mult curaj, dar era sigur că o va părăsi curajul imediat după ce mama şi tata vor merge la culcare.
Spre casa şoferului, şoseaua i se păru tare lungă în seara asta. îi luase timp descărcarea Noilor Testamente într-un sat din partea opusă a oraşului. înţelept, decise să-şi lase maşina într-un pâlc de floarea-soarelui de la marginea satului. O luă direct pe câmp şi intră în casa lui Saşa prin spate.
- Se ascunde în magazie, îi spuse direct soţia lui Saşa. într-un minut, fu înăuntru.
- Unde eşti? şopti. Sunt eu, Andrei!
- Aici, şopti Saşa din întuneric. Mă ascund aici ca, în caz că vine miliţia, să o pot lua pe câmp. Andrei îşi puse mâna pe umărul lui Saşa pentru a-1 linişti.
- Unde ţi-e maşina?
- în spatele lanului. Ştii că ei au mandat de arestare pentru tine? spuse Andrei.
- Ştiu. Trebuie să plec de aici dar şoseaua este plină de miliţieni.
- Ai dreptate. Mai bine mai stai aici câteva ore. Andrei îl îmbrăţişa pe fratele său şi suspină.
- Ce s-a întâmplat?
- Eu conduceam maşina din faţă. Când am văzut şoseaua blocată, m-am întors ca să-i avertizez pe ceilalţi, dar Kovac mă urma prea aproape. Vocea-i era plină de durere când vorbea, înainte să-1 pot opri, 1-a înhăţat miliţia. Maşina-i era plină de cărţi, aşa că a părut suspect. Acum este la interogatoriu!
Saşa se simţea vinovat. Lăsându-1 puţin, îl strânse apoi puţin mai tare de umăr. Saşa reuşise să-1 avertizeze pe Vasili, şoferul celei de-a treia maşină. Acesta a luat-o direct pe câmp şi a scăpat, ducând Noile Testamente într-un loc sigur. Oricum, după câteva zile miliţia a scotocit maşina lui Vasili şi-1 arestară.
- Este omul pe care noi îl căutăm de multă vreme, se anunţă la ştiri.
Zile întregi, credincioşii fură un subiect fierbinte pentru jurnalişti. înfuriat de aceşti trădători ai societăţii sovietice, poporul începu să vorbească mai mult împotriva creştinilor. Persecuţiile se înteţiră. Mai multe razii şi percheziţii i-au ţinut pe credincioşi pe muchie de cuţit, dar şi pe Andrei. Circulau zvonuri că Cernenko nu era prea bine. Tensiunea umplea aerul asemeni fumului unui foc ce se întinde cu repeziciune. Saşa scăpă. El se ascundea acum în casa unui credincios ce locuia mai departe - soţia şi copiii erau distruşi.
în mijlocul acestei tensiuni crescânde, Andrei primi o veste potrivit căreia el trebuia să primească un nou transport de Biblii. Nu era deloc momentul potrivit pentru un transport de Biblii din Vest. Pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, se porni

o puternică furtună de zăpadă. Ar fi trebuit să rămână acasă, dar nu mai era cale de întoarcere, deoarece curierul se afla cu siguranţă pe drum. Fără să ţină cont de vreme, Andrei îşi luă o zi liberă de la serviciu şi porni la drum. Se întâlni cu curierul la locul stabilit, umplându-şi portbagajul precum şi bancheta din spate cu Scripturile primite.
Deşi furtuna se înteţi, cauciucurile noi şi încărcătura ajutară maşina să nu derapeze prea mult. „Mă bucur că Nataşa a rămas acasă!" se gândi el, în timp ce roţile începură să alunece pe

suprafaţa îngheţată sub cei zece centimetri de zăpadă. Şofat-ul pe drumuri grele nu era ceva nou pentru Andrei, dar în seara asta şoseaua era sub orice critică. Mulţi şoferi, prinşi pe suprafeţele deteriorate, alunecau în şanţurile de pe marginea şoselei. Nu şofatul era greu, ci încercarea de a evita alte autovehicule scăpate de sub control.
„Roteşte volanul!", se ruga Andrei în tăcere. Exerciţiul continuă pe următoarea sută de kilometri.
„Ai grijă!", mintea lui striga la şoferul din faţă, care scăpă maşina de sub control. Rămase în spate pentru a-i face loc iar încărcătura de pe roţile din spate părea de ajutor, însă în aceste condiţii manevra era destul de dificilă.
Pentru o perioadă de timp, Andrei conduse în spatele unui camion mare, care-i făcea loc prin zăpada groasă, dar la un moment dat camionul o luă pe un drum lateral. Singur acum, el îşi croi cu greu drum spre casă. Dintr-o dată, asemeni unei balerine pe o cutie muzicală, începu să facă piruete pe gheaţa înzăpezită. „Isuse!" strigă el. Cu greu reuşi să oprească rotirea, întorcându-se cu maşina exact în direcţia opusă. Sunetul frânelor se pierdu în liniştea albă a zăpezii. Era complet năucit, asemeni unui fulg într-o furtună.
Când, în sfârşit, crezu că stăpâneşte din nou maşina, derapa şi ajunse într-un şanţ de irigare de pe marginea şoselei. După câteva încercări zadarnice de a scoate maşina, se lăsă

liniştea. Totul păru atât de liniştit, singuratic în jurul lui. în zadar căută cu privirea nişte faruri în depărtare. Acestea nu catadicseau să apară. învins de furtună, stătu şi se gândi ce ar trebui să facă. „Poate găsesc nişte pietre sau bucăţi de lemn! Aş putea ridica partea din spate şi le-aş pune sub roţi! în zăpada asta mare.... Dacă aş lăsa maşina aici şi m-aş duce în oraş....? Nu, cu siguranţă miliţia va sta la pândă să vadă ce maşini circulă dimineaţa. Vor găsi Bibliile".
Andrei se hotărî să facă ce ştia cel mai bine: să se roage, să se gândească şi să aştepte. Gândindu-se la ceva care să-1 încurajeze, îşi aminti de ziua în care a mers la Brest pentru a cumpăra Biblii confiscate de grăniceri. în acea perioadă erau şaptezeci de tineri care aveau mare nevoie de Biblii. Cum puteau ei creşte spiritual cu numai cinci Biblii pentru toţi? „în această lume plină de persecuţie şi libertate interzisă, fiecare om ar trebui să aibă propria lui Biblie!"
Când a auzit că Bibliile erau de vânzare şi-a luat bilet de avion, şi-a umplut buzunarele cu banii economisiţi din salar şi s-a îndreptat spre Brest. Cu cincisprezece ruble pe bucată, cumpără o cutie plină şi o luă înapoi spre casă simţind că tocmai a realizat ceva extraordinar. Din păcate, deoarece era primul lui zbor, nu ştia de existenţa punctelor de verificare. Când îi veni rândul, realiză că gardianul deschide fiecare geantă în faţa lui. îi lăsă pe alţii înainte, ca să aibă timp să se gândească. Când gardianul băgă de seamă ce vroia el să facă, încercă să **ajungă** la cutie. Chiar în acel moment, cineva îl bătu pe umăr. Era un ofiţer **îmbrăcat în haine militare. Ochii lui Andrei se făcură mari, gândindu-se la tot ce era mai rău.**
- Vrei să mă ajuţi ? îl întrebă căpitanul. Tocmai mă întorc din Germania de Est şi am aşa de multe bagaje pe care nu le pot căra singur!
-Sigur!
Ofiţerul îl instrui pe Andrei:
- Pune-ţi cutia pe bagajele mele!

Andrei apucă bagajele. Bibliile împreună cu bagajele ofiţerului trecură printr-un loc special pentru personalul militar ale cărui bagaje nu erau despachetate. Andrei îl urmă pe căpitan şi se apropiară de o poartă inscripţionată,,Numai personalul militar."
- Este cu mine, zise căpitanul. Tânărul soldat salută, iar cei doi trecură pe lângă el.
Aceea a fost o minune - de care avea nevoie acum! Aproape o oră trecu până ce văzu o lumină slabă în zăpada groasă. Părăsind întunericul maşinii sale neputincioase se strădui să ajungă pe şosea. îşi flutură mâinile cu putere şi se ruga: „Doamne, fă să nu fie miliţia!" Vehiculul încetini şi se opri.

- Andrei! exclamă şoferul uimit, coborându-şi geamul. Ce faci aici?
- Sunt atât de bucuros să te văd! replică Andrei.
Erau fraţi implicaţi în lucrarea Domnului. Rapid au tras maşina lui Andrei din şanţ şi porniră spre casă.
„Doamne, Tu m-ai ajutat de atâtea ori! Andrei era copleşit de această ultimă minune. Cum m-am putut îndoi de faptul că Tu ne-ai pus în această lucrare şi că Tu ne ajuţi să o ducem la capăt!" El se gândi la toate acestea în timp ce privea lumina zilei pătrunzând prin geamul de lângă pat. Recunoscător că nu mai are hainele ude pe el îşi trase plapuma până la bărbie şi o îmbrăţişa pe Nataşa.

CAPITOLUL 8
Armurierul
Mama şi Nataşa se apucară de curăţenie, de spălat prin camera de zi.
- Ia-ţi jucăriile de pe jos, Vitali! Repede! Saşa, ajută-ţi fratele! îl instrui mama. Ascultători, copiii îşi aranjară camioanele de plastic pe un raft.
Lumina lumânărilor licărea pe mese iar mirosul cartofilor se împrăştia în întreaga casă. Salata specială de cartofi, murăturile, salata de vinete şi paharele înalte pline cu compot de fructe umpleau mesele puse unele lângă altele, întinse de-a lungul camerei de zi. Nataşa veni exact în momentul în care Vitali voia să ia nişte murături.
- Sa nu îndrăzneşti, tinere! îl avertizează ea.
Era o zi de sărbătoare. Una din cele două brigăzi terminase tura a doua de tipărire a zece mii de Noi Testamente cu noua tiparniţă.
Andrei şi Vania plecaseră înainte de răsăritul soarelui şi trebuiau să apară din moment în moment. în timp ce copiii se uitau pe geam, Nataşa îşi făcu puţin timp pentru a hrăni bebeluşul.
- Vin! Vin! Saşa fu primul care observă norii de praf de pe şosea.
Mama aşeză pe masă castroanele cu plăcinte cu varză aburinde, în timp ce Nataşa merse în curte ca să-i întâmpine. Ea

îi îndrăgise pe aceşti bărbaţi şi femei care în mod altruist şi-au dat vieţile în slujba Domnului. Călătoria lungă le-a dat timp suficient ochilor lor să se obişnuiască cu lumina zilei.
- Am îngheţat! râse Andrei. Pavel a lăsat geamul jos.
- Cele trei luni de zile fără aer curat au fost tare lungi şi acum am preferat să-mi fie frig, explică Pavel pentru a se apăra.
Aromele din bucătărie îi îmbiau încă de la uşa de la intrare, astfel încât fetele exclamară:
- Plăcinte cu varză!
- Miros minunat şi nu a trebuit să le fac eu! spuse Olga. Nataşa le luă hainele şi cizmele şi-i invită în cameră. Era atât de bine acum; scăpaseră de căsuţa întunecoasă! Toţi erau de acord !
- Bine, haideţi să mâncăm! sugeră Andrei.
Grupul de lucrători se strânse în jurul mesei încărcate. După cum le era obiceiul, îşi împreunară mâinile şi se rugară: „Doamne, îţi mulţumim pentru altă misiune încheiată cu succes! Fie ca munca noastră să ajungă în mâinile acelora care au aşteptat cu nerăbdare şi disperare. Ai grijă de şoferii care le transportă şi arată-ne locul potrivit pentru următoarea acţiune!" Silas îşi alegea atent cuvintele când se ruga. Casa lui Andrei putea fi plină de microfoane. „Iţi mulţumim pentru această mâncare minunată. Doamne, binecuvântează acest cămin şi lucrarea Ta!"
- Amin! spuseră toţi deodată şi se bucurară.
- Poftă bună, le ură Andrei, care nu arătase niciodată mai fericit ca acum.
Ziua lor de bucurie şi mulţumire fu plină de poveşti amuzante. Bineînţeles că au adus în discuţie şi

escapada Rayei la petrecerea de rămas bun. Chiar şi ea putea râde acum de întreaga poveste. Nataşa se hotărî să le povestească despre experienţa lor cu ţiganii în drum spre Moldova.
- Eram pe drum de mai multe ore, începu ea. în final am ajuns la un bar şi o staţie de benzină în pădure. Parcarea era plină

de maşini. Vania, Andrei şi Vitali au intrat să mănânce ceva. Eu am rămas în maşină. „Să ai grijă!", îmi spusese Andrei. „Sunt o mulţime de ţigani aici care se ocupă cu vrăjitoriile!" Musafirii îşi puseră furculiţele pe masă. Nataşa le captase interesul.
- Ce s-a întâmplat? întrebară ei.
- Eram singură în maşină când, dintr-o dată, un grup de ţigani apărură în faţa mea. Una arăta tare râu - asemeni unei vrăjitoare. Grupul se apropie şi femeia aceea începu să vorbească:
- Serios? Ochii Rayei se făcură mai mari.
- Vrăjitoarea îmi spuse: „Eu pot să-ţi spun trecutul, viitorul şi ceea ce faci acum!" Eu am asigurat-o: „Eu ştiu cine sunt, unde merg şi tot ce am nevoie să ştiu!"
- Ce s-a întâmplat apoi? întrebă Raya.
- Ea mi-a spus de unde veneam, unde mergeam, ce gândeau vecinii noştri despre noi şi că transportăm cărţi în maşină. „Nu-ţi fie teamă! zise vrăjitoarea. Dumnezeu vă va purta de grijă pe drum!"
- Ţi-a fost frică? întrebă Silas.
- Da, de moarte! replică Nataşa.
- Am avertizat-o că ţiganii ar putea veni acolo, spuse Andrei. Nimeni nu mai avu nimic de povestit, aşa că mama le servi desertul.
- Favorita mea! spuse Paul. Prăjitură cu frişca!
După terminarea cinei, cineva sugeră că s-ar putea ruga şi mulţumi că numai doi şoferi din trei au fost arestaţi; că Andrei a scăpat atunci când maşina i-a derapat pe şosea şi că ei au încheiat cu bine operaţiunea de tipărire fără a fi detectaţi şi arestaţi. Stând în cerc şi ţinându-se de mâini, îşi înălţară glasurile fierbinte, aşa cum numai credincioşii ruşi puteau face în perioadele de mare prigonire. După douăzeci de minute fără pauză, Silas spuse:
- Trebuie să ne rugăm pentru ceva!
Le scrise ceva pe o foaie de hârtie, pe care o citiră apoi

toţi. „Cuţitele curbate pe care le foloseam pentru a tăia marginile prea mari în procesul de lipire s-au stricat. Avem tare mare nevoie de un cuţit de tăiat hârtie aşa cum există în tipografii".
- Da, fură toţi de acord şi în următoarele cincisprezece minute se rugară pentru acest lucru. Cuţitele curbate au funcţionat destul de bine pentru un credincios care avea o singură Biblie de ajustat, dar pentru zece mii? în zilele de început ale tipăririi, un echipaj de femei făcea munca asta, dar ajustarea Bibliilor terminate se dovedea a fi prea grea pentru femei, aşa că veniră doi bărbaţi.
Fu rândul lui Andrei să scrie şi să paseze pentru a se citi. „Trebuie să ne rugăm pentru următorul loc. Un frate mai în vârstă ne-a oferit casa lui, dar nu are maşină. în apropierea casei este o fabrică mare şi o mulţime de oameni mişună pe acolo!"
Imediat brigada înţelese cum stă treaba. O maşină străină (necunoscută) venind şi plecând dintr-o casă unde nu există maşină ar putea părea suspectă. Ridicându-şi feţele în sus, cerură înţelepciune. Dintr-o dată, unul din fraţi văzu ceva:
- Am văzut nişte cuvinte: „Te voi binecuvânta la venire şi la plecare!"
- Aceasta este confirmarea pe care o aşteptam, concluziona Andrei.

Ei începură să cânte un imn de bucurie într-o armonie perfectă. Credincioşii ruşi aveau puţine instrumente muzicale, dar erau bine instruiţi (asemeni şcolilor americane de muzică).
- Sunt mândru de voi! spuse Andrei. Devotamentul şi dragostea voastră pentru Domnul este de neînlocuit!
Lacrimile curgeau din ochii lor când îşi luară rămas bun. Nici unul nu putea înţelege pe deplin profunzimea sau măsura dragostei dintre ei. Vieţile şi libertatea lor depindea de asta. Odată brigada pusă la punct între prieteni, pentru o binemeritată odihnă, Andrei îşi îndreptă atenţia spre demontarea tiparniţei şi împărţirea Noilor Testamente rămase.

Precum aburul degajat de un ceainic, presiunea continua să se extindă şi să crească în momentul schimbărilor politice din Uniunea Sovietică. Pe 11 martie 1985, se puteau citi titluri ca: „Cernenko a murit!", „Gorbaciov a fost numit preşedinte!." Cât despre cei trei lideri în cele douăzeci şi opt de luni, toţi bătrâni, bolnavi şi preocupaţi de poziţia lor, credincioşii se saturaseră de edictele lor. Putea fi oare Gorbaciov mai bun? Multe rugăciuni au fost adresate lui Dumnezeu de către cei credincioşi din închisoare şi din lumea întreagă.
- Doamne, au trecut şaizeci şi şase de ani, se rugă Andrei. Cât mai trebuie să aşteptăm? Cât mai trebuie să duporte Nataşa, Vania şi toţi ceilalţi? Bomba timpului încă ticăia.
Roţile noii „Toyote" ruseşti rulau de ore întregi pe şosea când Andrei observă luminile roşii. Ştia că nu are viteză şi nu se putea gândi de ce ar fi oprit de miliţie. „Ar putea fi un control întâmplător sau poate fi ceva ce nu funcţionează bine la maşina mea?", se gândi el. „Fără Nataşa şi copiii care să camufleze Bibliile, fără îndoială că voi fi percheziţionat! Nu pot suporta ca Bibliile să fie arse. Dacă încerc să scap de miliţian şi nu reuşesc...". Având sentimentul că pierde totul, se decise rapid. „Am să fug!"
încercând să facă loc între el şi miliţian, se uită în stânga şi-n dreapta pentru a vedea vreun lan de porumb în care să se ascundă şi apăsă pe pedala de acceleraţie. Spre surprinderea sa, ofiţerul nu luă atitudine. Luminile roşii dispărură pur şi simplu.
„Unde a mers?" Lui Andrei nu-i venea să creadă. „Probabil că dorea să bea o ceaşcă de cafea, păcat!", chicoti el nervos. Gândindu-se mai bine, ajunse la o concluzie: „Doamne, probabil că Tu ai plănuit ceva special pentru mine în călătoria asta!"
Kazan era un oraş minunat, ciţ clădiri magnifice, purtând amprenta influenţei musulmane. Podurile se întindeau deasupra Volgăi în inima Tatarstanului, la circa şapte sute de kilometri de

Moscova. încadrat perfect în timp, Andrei se îndreptă spre casa unde era stabilită întâlnirea. Era locul ideal pentru o întâlnire secretă între credincioşi. Casa veche era situată în spatele unui lan. Alte parcele o separau de vecini. Atent la cuvintele din cartea de cântări, liderul nu-1 văzu pe Andrei care intră şi se aşeză pe ultima bancă. Un frate doritor să mărturisească începu să le spună: „Am auzit de un om extraordinar, spuse el, care lucra într-un magazin cu tot felul de aparatură. Era un expert în metale şi ştia totul despre calitatea, tipul şi puterea oţelului." Andrei se ridică şi se mută mai în faţă pentru a-1 vedea mai bine pe bătrânul domn. Extrem de talentat, acest bărbat se apucă în secret să facă arme şi să le vândă. Totul a mers ca pe roate până când, într-o noapte, vrând să testeze o armă, ţinti spre tavan. Cineva a auzit împuşcătura şi a anunţat miliţia. A fost trimis la închisoare în Moscova. Dar, slavă Domnului, a continuat bătrânul frate, în acea închisoare era întemniţat un pastor care i-a spus despre Isus. Omul s-a pocăit. După ce a fost eliberat, a devenit un membru activ al Bisericii. Nu-i era frică de închisoare! De fapt, el a spus: „Poate credeţi că în închisoare era groaznic, dar fără Isus este şi mai rău!"

Bătând din palme cu putere oamenii se bucurară de cele auzite, iar Andrei dădu slavă Domnului dintr-un alt motiv. Când toţi se rugau, Andrei puse geanta cu Biblii sub scaun şi ieşi afară. „Trebuie să-1 găsesc pe omul acesta!"
întrebând în stânga şi-n dreapta reuşi să dea de omul respectiv. îi povesti de problema sa. Cu fier, cuie şi un tăiş (lamă) făcut din acelaşi oţel ca şi lanţurile bicicletei, cuţitul de tăiat hârtia începu să ia formă. Marginile curbate puteau ţine Bibliile într-un loc. Un furtun lung introdus ca o cameră de oţel pe un suport, oferea mecanismul cu pârghii necesar. Lama era atât de ascuţită încât putea tăia şase sute de pagini de Biblie sau carte de cântări cu relativă uşurinţă. Andrei abia aşteptă să vadă mirarea brigăzii la aducerea cuţitului acasă.

CAPITOLUL 9
O maşină misterioasă

- Vecinii tăi şi-au luat maşină, observă Andrei în timp ce îşi dădu jos cizmele pline de noroi şi haina, acasă la Nicolai.
- Nu, nu este a lor. Nişte oameni necunoscuţi i-au întrebat dacă ar putea-o parca aici pentru câteva zile. După spusele vecinilor noştri, maşina a avut un accident şi oamenii n-au putut-o repara pe loc, explică Nicolai.
- Hm, mormăi Andrei, ridicându-şi sprâncenele.
Ceva nu era în regulă. în acel moment şi ceilalţi realizară acest lucru. Dacă maşina era echipată cu instrumente de interceptare? Era un truc pe care Andrei îl mai văzuse folosit de KGB.
„I-au luat urma lui sau unuia din fraţi?" Din nou se apucară de scris. „Fii atent la ceea ce spui!" în zilele cu vreme urâtă, fraţii se mai întâlneau aici pentru a discuta despre munca lor. Bucăţi de pui şi morcovi dădeau azi aromă supei.
- Miroase nemaipomenit, remarcă Andrei în timp ce Galena îi servi cu flerul ei sangvinic obişnuit.
Mai înfometat decât un urs rus, Andrei se apucă să mănânce. Conversaţia sărea de la un subiect la altul, de la vreme la grâul iernii, la noul tractor de la fermă. Liniştiţi de atitudinea încrezătoare a lui Andrei, fraţii se relaxară şi se alăturară glumelor şi tachinărilor de duminică.
- Hei, ne aşteaptă o nuntă, anunţă Nicolai. în sfârşit, faţa

lui Renat, a spus DA!
Lui Nicolai îi plăceau nunţile tare mult şi deseori era invitat să cânte la chitară. De fapt, toţi credincioşi erau invitaţi. Nunţile erau un mare eveniment, deoarece constituiau acel puţin ce putea fi sărbătorit deschis, fără a se ascunde.
Arătând spre maşina misterioasă din parcarea vecinilor, Andrei zise:
- Nu cred că voi ajunge!
- Destul de rău, va fi o mare petrecere, zâmbi Nicolai, înţelegând aluzia.
Andrei schimbă subiectul:
- Galena, tu faci cea mai bună pâine. Ea-i umplu ceaşca cu cafea şi-1 tachina:
- Am impresia că speri că-ţi voi pune o bucată s-o duci acasă!
- Nu cred! Cred că mi-am mâncat deja porţia, râse Andrei scuturându-şi umerii.
„Mă întreb dacă aceşti vecini nu s-au plictisit încă!" Andrei şi-i imagina năpustindu-se la telefon pentru a suna la miliţie, crezând că de data aceasta au pus mâna pe credincioşi. Conversaţia despre toate şi nimic important mai dură vreo două ore. Luându-şi jacheta şi mulţumind gazdelor, Andrei plecă.
Măria, soţia lui Saşa, locuia într-un sătuc dintr-o intersecţie ce ducea spre oraş. îşi făcea probleme pentru Măria şi copii şi se întreba cum se descurcă fără tatăl lor. Conştient că miliţia îi supraveghează casa, Andrei nu a încercat să ia legătura cu familia lui. Rămase ascuns cu ceilalţi credincioşi departe de sat.

- Frate Andrei, strigară copiii bucuroşi. El îi cuprinse pe trei din ei în braţele sale în timp ce ceilalţi doi, prea mari pentru a se aşeza pe genunchii lui, stăteau ruşinoşi, sprijiniţi de scaun. Ascultându-le laudele, Andrei zâmbi: „Copiii sunt atât de curajoşi şi optimişti!"
Andrei se juca puţin cu băieţelul care era clasa întâi, apoi le admiră jucăriile.

- Te joci cu camioanele? îl rugă băieţelul.
Andrei se aşeză pe podea cu băieţelul care încă nu mergea la şcoală.
- Bun, hai să facem aici o şosea!
Cei doi aşezară scobitori cap la cap pe podeaua din camera de zi. în timp ce Andrei îşi porni camionul de plastic pe şoseaua din scobitori, băieţelul neastâmpărat îşi puse degetele în urechi şi făcu mutre. Când Andrei începu să râdă, băiatul scoase limba şi se strâmbă şi mai mult. Andrei îi trecu mâna prin părul negru ca pana corbului.
„Sunt ferm convins că tatălui tău i-ar plăcea să te vadă..." Era atât de dureros încât îi venea să plângă.
Uitându-se la Măria, care-şi făcea de lucru cu cordonul şorţului, putu să simtă zbuciumul ei.
- Bine, toată lumea afară! porunci Andrei.
Uşa de la intrare se trânti după fiecare pereche de paşi.
- îţi mulţumesc că te joci cu copiii, spuse ea. Bărbia-i tremura. Lacrimile începură să-i curgă pe obraji.
- Este atât de greu, spuse ea.
Andrei îi aduse un scaun şi-i dădu batista.
- M-ar ajuta atât de mult dacă l-aş putea vedea pe Saşa, se frământă Măria - încerc să am grijă de toate şi de copii. Merele trebuie culese, acoperişul are o gaură, iar porcul rupe câte un lemn din gard în fiecare zi.
Puţinii bani cu care venise îi lăsă Măriei şi-i promise să vorbească cu fraţii din satul vecin ca să-i dea o mână de ajutor.
Lacrimi amare brăzdară ochii lui Andrei kilometri întregi. Fu tentat să alunece pe panta autocompătimirii. „Cum să merg înainte?"
-„Este un privilegiu să suferi pentru Domnul, totuşi!" îi
spusese Măria.
„Ce mărturisire curajoasă!"
El putea simţi durerea ei. Era tentat să abandoneze, dar

plânsul şi zbuciumul inimii lui se opri. „Cel care pune mâna pe plug nu se uită înapoi...." Şi acum îi veni rândul. Când ajunse acasă, Pavel avea temperatură mare. Nataşa îl legăna pe băieţelul ce scâncea, faţa fiindu-i udă din cauza lacrimilor.
- Oh, Andrei, sunt atât de nervoasă pentru că întotdeauna trebuie să mă descurc singură cu copiii, iar acum Pavel este bolnav pentru că Dumnezeu m-a pedepsit pentru iritările şi nervii mei.
- Draga mea, Pavel nu s-a îmbolnăvit pentru că Dumnezeu este supărat pe tine.
îngenunchind în faţa balansoarului, Andrei îşi puse mâinile pe corpul cald al băieţelului.
- O, Doamne, te rog să îndepărtezi febra şi, Doamne, ajut-o pe Nataşa să înţeleagă că încă o iubeşti...."
Andrei făcu o pauză, simţind durerea Nataşei. „Ceea ce ne-ai cerut sa facem este greu, mai ales pentru soţia mea, dar, Doamne, noi dorim să facem voia Ta!"
îmbărbătată de rugăciunea lui, Nataşa îl strânse de mână. El făcea întotdeauna lucrurile mai luminoase.
în următoarele zile, Andrei stătu pe acasă - din cauza incidentului de la Nicolai, din cauza Nataşei şi deoarece se simţea extenuat.
O veste dureroasă îi parveni despre Zina, o membră a brigăzii baptiste, care era destul de

bolnavă. La început ea dăduse vina pe setea cauzată de radiatoarele folosite în procesul de uscare. Dar de la Crăciun încoace se dovedi a fi greşit. Era clar că ceva nu mergea bine! Brigada lui Andrei o ştia destul de bine pentru că le fusese deseori de ajutor atunci când vreunul din muncitori era bolnav sau când mai aveau nevoie de muncitori. Câteodată se ofereau şi ei să ajute brigada baptistă. Ambele grupuri erau aliate şi implicate în lucrarea de tipărire, ajutându-se unii pe alţii în măsura posibilităţilor. Deşi Andrei făcuse tot posibilul ca muncitorii să meargă la doctor, situaţia Zinei era unică. Nu se ştia cum, dar miliţia făcuse

legătura dintre ea şi operaţia de tipărire din cadrul Bisericii Baptiste şi emise un mandat de arestare pe numele ei. Acum, considerată fugară, infractoare, brigada i-a oferit o acoperire excelentă şi i-a permis Zinei să-şi continue dragostea dintâi -lucrarea Domnului. Când mandatul de arestare fu făcut public, ti gura ei apăru la televizor, pe o mulţime de afişe şi postere din întreaga Uniune Sovietică.
Vizita la doctor ar însemna multe întrebări cum ar fi: Unde locuieşti? Unde ţi-e locul de muncă? Fără un domiciliu legal şi o slujbă, la vârsta ei, nici unui doctor socialist nu-i era permis să o trateze. Bineînţeles că doctorul ar anunţa miliţia despre vizita ei sau poate că ar recunoaşte-o după afişe.
Zina nu prea avea „şanse". Trebuia să-i ceară lui Dumnezeu o minune sau să meargă la închisoare. Era o perioadă sumbră pentru toţi cei implicaţi în tipărire. Sacrificarea vieţii pentru cauza Domnului prima! Asemeni Zinei, majoritatea era implicată în lucrare şi nu era loc pentru a da înapoi.
Zăpada timpurie acoperise totul în ziua nunţii.
- Auzi clopotele de nuntă? îl tachina Andrei pe Vitali, băieţelul de opt ani care se trezise înainte de ivitul zorilor.
Ochii rotunzi şi mari îl priveau stăruitor pe tata apoi întrebă:
- Pot să mănânc toate ouăle?
- Da, doar câteva, îl atenţiona tata.
- Mergem şi noi? Saşa şi Leonid, băieţii mai mici, săriră de sub pătura roşie de bumbac.
- Bineînţeles, toată lumea merge!
Copiii mai mari îi ajutară pe cei mici să se îmbrace în timp ce Nataşa se ocupa de bebeluş. Tania luă panglicile pentru păr iar tata încălzi maşina. Pentru trecători ei păreau a fi o familie obişnuită de ruşi. Era greu să ţi-i imaginezi spioni şi contrarevoluţionarii - societăţii sovietice.
Nunta unui credincios dura o zi întreagă. Dimineaţa începea cu o vizită la păstor unde li se puneau câteva întrebări

exacte pentru a hotărî dacă există ceva nepotrivit în relaţia lor. Când păstorul era convins de puritatea relaţiei lor, mirele şi mireasa trebuiau să meargă la Consiliul Judeţean unde se oficiau cununiile şi unde toate formalităţile erau îndeplinite.
Extrem de fericiţi şi nerăbdători, Slavik şi Petronela ajunseră la timp pentru ceremonia religioasă. Mireasa, cu părul ei negru, prins cu panglici bine mascate, aştepta la uşa bisericii baptiste, o clădire simplă. Totul era la locul potrivit, totul exceptând formaţia. După ce aşteptară câteva minute, nuntaşii începură să vorbească între ei. Unde este Nicolai? Oare ce s-o fi întâmplat cu muzicanţii? De ce nu sunt aici? Stomacul lui Andrei începu să se contracte. Gândindu-se la maşina aceea misterioasă de lângă casa lui Nicolai, îi veniră în minte tot felul de speculaţii. „Cu siguranţă miliţia ne-a auzit vorbind despre nuntă. Ceva s-a întâmplat!"
Nataşa îşi ridică o sprânceană, îhgrijorându-se când îl văzu pe Andrei îndreptându-se spre ieşire.
- Unde crezi că sunt? întrebă careva.

- Probabil că au uitat!
- Poate au vreo pană de cauciuc, îşi dădu altul cu părerea. Toată sporovăială menită să treacă timpul, nu-1 prea
linişte pe Andrei care simţea un nod puternic în gât.
- Nu! Nicolai este de încredere! Cu siguranţă a fost o problemă, se pronunţă şi uşierul.
în cele din urmă, Renat, tatăl miresei, decise:
- începem! Pornim fără ei!
- Aşteptaţi! Aud o maşină! Scrâşnetul familiar al roţilor bătrânei Dacii îl bucură pe Andrei.
Lăsând nori de praf în urmă, maşina se opri şi muzicanţii ieşiră afară.
- Ne-a oprit miliţia, spuseră ei. Au vrut să ne ia instrumentele.
- Pe ce motiv? întrebă uşierul.
- O idee trăsnită - cum că ei ar trebui să verifice dacă într-adevăr sunt ale noastre, îşi bătu Nicolai joc de ei. Au spus că
ni le vor înapoia mâine.
Andrei se uita la ei neîncrezător. „Deci miliţia era în
vecini şi ascultă."
- Nu este prima dată când miliţia a încercat să ne prindă chiar în drum spre o nuntă, spuse Nicolai.
- Se pare că v-au aşteptat!
- Data viitoare ar fi bine să luaţi chitările cu o zi, două înainte, îi sfătui Andrei.
Recepţia începu sub un cer albastru de toată frumuseţea. Cântecele, toasturile pentru miri, dedicaţiile şi poeziile făcură ca serviciul să fie ceva deosebit. Formaţia cânta în timp ce nuntaşii serveau din tot ce fusese pregătit cu aceasta ocazie.
- Doar doi, Vitali! îi reaminti Andrei.
Lumea începu să se relaxeze, când, dintr-o dată se luă curentul. întreruperile de curent erau obişnuite în Uniunea Sovietică dar se părea că au loc cu regularitate la nunţile credincioşilor. Ceilalţi vecini aveau curent. „Este hărţuire! Şi continuă!" Nicolai, optimist din fire, se reculese rapid:
- Este o zi minunată, strigă el - şi noi sărbătorim căsătoria acestor doi oameni deosebiţi. Haideţi să nu lăsăm nimic să le strice bucuria! îşi reluă cântarea de unde se întrerupse, iar nuntaşii i se alăturară.
Viaţa sub regimul comunist era extrem de grea şi nemiloasă pentru credincioşi. Dacă legal miliţia nu putea face ceea ce plănuise, atunci inventa un motiv. Citaţiile fără sfârşit pentru că-şi învăţaseră copiii despre Dumnezeu sau că participaseră la vreo adunare ilegală îi dărâmau pe oamenii aceştia ce încercau să trăiască o viaţă curată înaintea Domnului. Datorită informatorilor ce veneau la adunări, mulţi din noii convertiţi renunţau aproape imediat după convertire. Credincioşii erau consideraţi o ruşine la adresa sistemului, o barieră pusă în calea implementării totale a ideologiei comuniste. Erau acuzaţi că evită să-şi plătească taxele,

că sunt nişte delapidatori - orice putea visa cineva! Şi întotdeauna se găseau voluntari care să viseze!
Harul lui Dumnezeu şi puterea Lui i-a ajutat să reziste. De mai bine de şaptezeci de ani, biserica era sistematic atacată de regim, care aborda diferite tactici. Totuşi, oricine s-a ridicat împotriva bisericii, a eşuat. Creştinii deveneau mai puternici, mai curajoşi şi mai hotărâţi. Aşa era şi Andrei. Ştia un singur lucru - avea nevoie de informaţii despre maşina aceea. Trecuseră două săptămâni de când acel cineva lăsase maşina în parcare. Părea nevinovat, dar Andrei ştia că nu este.
Bănuielile se confirmară chiar a doua zi, deoarece doi miliţieni veniră şi cerură permisiunea să petreacă noaptea în maşina misterioasă. Pentru că nu au căzut în capcană şi nu au dat nici o

informaţie care i-ar fi putut incrimina, miliţienii începură să chestioneze vecinii: „Ce ne puteţi spune despre vecinii voştri?"
Intenţiile KGB-ului erau acum clare. Nici chiar casele lor nu mai puteau fi considerate locuri în care să aibă intimitate.
Andrei, Nicolai şi Galena erau atât de dezamăgiţi şi răniţi! Orice cuvânt sau faptă putea fi interpretată şi considerată probă pentru acuzaţiile aduse. Tensiunea creştea din ce în ce mai mult.
Paza se întări la locurile de tipărire, iar transportul de hârtie şi Biblii a fost suspendat. în toată această perioadă, credincioşii, deşi îndeaproape supravegheaţi, reuşiră să păcălească KGB-ul. Dar ştiau că KGB-ul va încerca să-şi ia revanşa.
Găsirea unei surse pentru a face rost de Biblii era aproape imposibilă. Chiar dacă cineva ar fi reuşit să dea de vreo persoană care ştia, aceasta nu şi-ar fi dat în vileag sursa. Pur şi simplu nu putea.
Era vorba de situaţia celor doi fraţi din Taskent. Aceştia au străbătut nouă mii de kilometri, din oraş în oraş, din republică în republică, punând aceeaşi întrebare „Unde putem găsi nişte Biblii?"
- Si noi am vrea să ştim! li se replica sec. încercările lor disperate îi conduseră spre casa lui Andrei. Când ei bătură la uşă, era acasă doar Nataşa cu copiii şi cu o dezordine serioasă prin casă. Jenată, ea le spuse:
- Andrei trebuie să ajungă acasă curând! Veniţi, vă rog, puţin mai târziu!
Fraţii o rugară:
- Dar, soră, noi venim de la mare depărtare de aici şi suntem pe drum de săptămâni întregi! Avem mare nevoie de Biblii! Te rugăm să nu ne refuzi!
în mai puţin de o oră, Andrei veni acasă de la slujbă. în faţa casei, îngheţă când văzu că în parcarea lui era o maşină necunoscută. Singurul lucru pe care îl vedea acum erau steagurile roşii asemeni pancartelor comuniste într-o paradă de Ziua Independenţei. „Cine ar putea fi?"
Agăţându-şi haina pe cuierul de la intrare, auzi voci de bărbaţi. Nataşa veni să-i întâmpine:
- Am ezitat să-i invit înăuntru, dar se pare că sunt într-adevăr fraţi de-ai noştri. Au nevoie de Biblii. Ştii, de câte ori am încercat să fac azi curat, de atâtea ori au venit copiii şi au făcut dezordine. Când au venit fraţii aceştia am încercat să mai aranjez şi să-i servesc cu o cafea, dar exact în momentul acela bebeluşul a început să plângă. Am fost atât de jenată! Nataşa roşi povestin-du-i lui, Andrei care se spăla pe mâini în chiuveta din bucătărie.
- Este în regulă! Stai liniştită, draga mea! sunt sigur că au înţeles situaţia!
- De fapt, unul dintre ei chiar m-a ajutat. A insistat să-1 las să facă curat şi să aibă grijă de bebeluş. Aşa am putut să pregătesc mâncarea.
- Cafeaua miroase foarte bine, o lăudă Andrei.
Cartofi prăjiţi, o bucată de brânză şi un dovlecel constituia masa. Era în ordine! Andrei împreună cu cei doi se aşezară la masă. Andrei îi studie pe fraţi fiind atent şi prudent, deşi de multe

ori se baza pe Duhul Domnului ca să-i confirme dacă persoana în cauză era frate în Domnul sau nu.
- Noi experimentăm o mare trezire în Taskent, îşi începură ei povestea. Mulţi musulmani l-au primit pe Domnul şi acum avem nevoie de Biblii!
Marcat profund de situaţia lor disperată, Andrei le oferi câteva Noi Testamente, nişte cărţi de cântări şi alte cărţi religioase aduse din Vest. Apoi îi sfătui:
- Fraţilor, fiţi foarte atenţi acum la întoarcere! Opriţi numai pentru a mânca şi pentru a face plinul şi, bineînţeles, pentru a dormi puţin. Este extrem de periculos să mergeţi la vreo biserică sau credincios în trecere prin sate sau oraşe! Aveţi grijă cu viteza! Dumnezeu să vă ajute!

Fraţii nu mai conteneau cu mulţumirile.
- Aproape că ne pierduserăm speranţa de a mai găsi o singură Biblie. Cine ar fi visat la asta? Să ne întoarcem cu maşina plină!!
Cuvintele nu erau suficiente pentru a exprima ceea ce simţeau. Nici nu era nevoie! Andrei înţelegea perfect! Când maşina se pierdu în zare, el şopti:
„O, Doamne, a meritat!"

CAPITOLUL 10
Hărţuirea
Strada „Floarea Soarelui" era plină de gărduleţe albe, care erau un simbol al unui vis, un loc unde trăiesc familii perfecte. Pentru Victor şi Vera ele erau asemeni unor soldaţi de gardă lângă câmpia plină de floarea soarelui. Cel puţin aşa sperau ei să fie!
Hârtia pentru tipărit trebuia să ajungă în seara asta. Andrei Ic dădu câteva instrucţiuni celor doi:
- V-am mai adus câteva pături pentru geamuri, compot, pâine, brânză, iar Nataşa v-a trimis mere şi cartofi!
- Fasolea şi porumbul pe care le-am pus vara aceasta vor ii de marc ajutor, arătă Vera spre borcanele înşirate pe raft. O cutie cu pere, din părul din faţa casei, era aşezată într-un colţ şi bine împachetată în ziare.
Casa era situată chiar la şosea, iar intrarea, acum mascată de bogata viţâ-de-vie, dădea aspectul de loc gol. Căsuţa era acum folosită drept depozit sau magazie, mai ales de când fiica lor, Lca s-a mutat cu soţul ei într-o casă nouă. Victor şi Vera izbucniră:
- Suntem atât de bucuroşi că putem face ceva pentru lucrarea măreaţă a Domnului Isus!
Ei îşi oferiseră căsuţa brigăzii de tipărire. De mulţi ani şi fiul lor Misa, era membru al brigăzii. Trebuiau să fie foarte atenţi, deoarece familia ce locuia în vecinătate, credincioşi şi ei,

aveau paisprezece copii curioşi care puneau o mulţime de întrebări. Andrei fu îngrijorat când auzi asta:
- Copiii ar putea fi o problemă! Brigada nu are voie să iasă din casă!
Cele două camere din faţă serviră drept dormitoare, una pentru băieţi şi cealaltă pentru fete. Păturile erau sprijinite de topurile de hârtie, mai târziu înlocuite cu secţiunile tipărite şi Noile Testamente terminate. Bineînţeles că nu puteau lipsi nici radiatoarele electrice. Astfel dormitoarele erau de-a dreptul saune în timpul nopţii, dar erau singurele locuri în care puteau avea puţină intimitate, atât fetele cât şi băieţii. O anexă din spatele casei adăpostea tiparniţa. Datorită tavanului jos, aburii de acid şi căldură pluteau chiar deasupra capetelor lor.
Olga gătea şi spăla hainele într-o altă anexă, în partea cealaltă a casei, aproape de uşa din spate a casei lui Victor şi a Verei. O mică magazie era folosită ca şi baie. Totul se baza pe o sumedenie de improvizaţii, cu care brigada era deja obişnuită. Viaţa era mult prea serioasă şi siguranţa lor era extrem de importantă.
Andrei şi Victor au transportat hârtie toată noaptea. I-a ajutat şi Misa. Pentru a nu atrage atenţia cu un consum mare de curent în perioada tipăririi, Victor plătise câteva luni în avans. Astfel spera să amortizeze vreo posibilă creştere a consumului. Trebuiau luate toate măsurile de precauţie. Erau credincioşi în sat care-1 cunoşteau pe Andrei. în perioada de instalare a brigăzii s-a întâlnit cu unii din ei şi a fost întrebat:
- Andrei, ce faci la noi în sat? Era o întrebare firească.
- Vii la noi la cină? îl invitară alţii.
- Mulţumesc, dar simt miros de plăcinte cu varză în bucătăria Verei. Se va supăra pe mine dacă nu mănânc.
Andrei a decis ca, pentru o mai mare siguranţă, să aştepte vreo trei săptămâni şi abia apoi să mute brigada. însăşi persoana lui putea stârni numeroase suspiciuni, atât absenţele repetate de

la serviciu, cât şi desele vizite în sat. Dorea mult să poată oferi câte o Biblie fiecărui credincios rus, dar era conştient că doar cu răbdare poate realiza acest lucru.
Când nu erau la munca câmpului, Victor şi Vera se alăturau grupului. Nici măcar fiica lor Lea nu ştia ce se ascunde în spatele viţei-de-vie ce împrejmuia căsuţa.
Multă lume începu să discute despre noul lider, secretar general Mihail Gorbaciov. Fiecare spera în sinea lui că va fi mai bine. La sfârşitul anului 1985, acesta deţinea controlul partidelor din Moscova, Leningrad şi alte douăzeci şi trei de regiuni. La sfârşitul anului 1986 doar un singur membru al regimului Cernenko mai rămăsese. Zvonindu-se că mama lui Gorbaciov este o creştină devotată, mulţi credincioşi nutriră speranţa că vor veni reforme şi libertatea religioasă. Se părea că Gorbaciov avea influenţă şi putere de convingere în cadrul Partidului Comunist, deoarece reuşea să obţină adoptarea oricărei legi dorea. Totuşi pragmatismul său a dus la nesiguranţă şi represalii puternice. Credincioşii care crezură că Gorbaciov va fi mai blând realizară că acesta este un bici pe spatele lor, aşa cum înainte se folosise de credinţă pentru a-şi câştiga adepţi.
Cam aşa era situaţia politică şi în dimineaţa în care Lea bătu la uşa mamei sale. Vera se pregătea să meargă la câmp.
- Mamă, spuse Lea, miliţia cercetează întregul sat şi se îndreaptă spre tine! Repede! Ascunde-ţi Biblia!
Când Vera şi Victor îi povestiră mai târziu lui Andrei, se îngrijoră de cele auzite.
- Eram înfricoşată, spuse Vera. Ce puteam face? Era timpul să merg la câmp aşa că i-am avertizat pe cei din casă... Le-am spus să-1 anunţe pe Victor când vine acasă. Mă simţeam asemeni Rahelei din Biblie. Plângeam pentru copii în drumul spre câmp.
Andrei dădu din cap înţelegător şi Vera continuă:
- Am încercat să sap floarea soarelui, dar abia puteam

vedea: „Te rog, Doamne, fie-Ţi milă de aceşti copii! Sunt atât de tineri!", mă rugam eu.
Victor făcu puţină lumină în relatare:
- Când am ajuns acasă cu pâinea, mi-au spus de miliţie. Dar m-am gândit că este imposibil să mut tiparniţa în miezul zilei. Cu siguranţă că aş fi fost remarcat. Cu toţi copiii aceştia din vecini! De altfel, sunt deja suspicioşi. Ştii ce m-a întrebat unul din ei?
- Frate Victor, furi lucruri? Tatăl meu aşa crede! Cu siguranţă că vecinii îl văzură transportând Biblii noaptea.
- Ştiam eu că aceşti copii vor fi o problemă! spuse Andrei.
- Aşa este! fu de acord Victor şi continuă. în timp ce mă rugam eu cu cei din brigadă, ei mi-au spus:
- Ar fi mai bine să pleci la câmp!
- Dar nu vă pot lăsa aici! am protestat eu.
- Nu ai de ales! Trebuie! insistară ei. Dumnezeu va avea grijă de noi. Dacă vom fi arestaţi şi trimişi la închisoare, vom primi răsplata în cer. Acum du-te!
- Eram tare înspăimântaţi când ne-am întors acasă, spuse Vera, dar, slavă Domnului, eram în siguranţă! întregul grup înge-nunchiase pe podeaua de linoleum chiar lângă tiparniţă şi slăveau pe Dumnezeu! Planurile miliţiei dădură greş! Satul nu a mai fost percheziţionat.
Din acea zi, fiica lor a devenit un aliat puternic în lucrare, urmărind şi ascultând pe la fântâni să vadă ce mai vorbeşte lumea. îi ajuta la cumpărarea pâinii şi deseori îşi împărţea mâncarea cu ei. Câteodată nepoţii mergeau la piaţă să cumpere pâine în timp ce Victor şi Vera mergeau la cumpărături în satul vecin.
Urmărirea credincioşilor devenea tot mai intensă şi lua amploare tot mai mare. KGB-ul obişnuia să parcheze o maşină la vreo intersecţie sau loc frecventat de credincioşi. Prefăcându-se că repară maşina, urmăreau, adunau probe şi pregăteau atacul.

Din când în când, câte un necunoscut se oprea la vreo fântână ascultând şi punând întrebări. Câte un cuplu mai stătea lângă vreo maşină plasată strategic; aceştia puteau fi agenţi KGB! Copii de 12 ani sau mai mult erau puşi responsabili de către profesorii lor cu raportarea

oricărui lucru pe care îl făceau părinţii lor, în special acele lucruri contra-revoluţionare şi contrare ideilor comuniste privitoare la religie. Creştinii nu sufereau numai din cauza pierderii dreptului de a-şi alege religia, dar erau şi forţaţi să trăiască asemeni răufăcătorilor. Erau urmăriţi zi şi noapte unde mergeau, cu cine se întâlneau, ce făceau, fiecare detaliu era important! Suferinţa copiilor lua proporţii impresionante. Traumatizaţi de glumele profesorilor şi daţi ca exemple negative, consideraţi rataţi, copiii urau comunismul din ce în ce mai mult. Datorită acestor manifestări, un număr tot mai mare de tineri îşi întorceau faţa spre biserică. Printre aceştia era şi Zina.
Starea Zinei era acum critică. Exista pericolul unui şoc de insulina şi de aceea trebuia neapărat să meargă la medic, dacă vroia să supravieţuiască.
- Zina spune că nu merge la doctor, ci-şi lasă soarta în mâna Domnului, le povesti curierul.
Andrei dori să împărtăşească această veste tristă cu cei din brigadă, aşa că după cină se duse în sat. „Ea 1-a întrebat pe Dumnezeu dacă planul Lui era s-o vindece sau nu. Simte că va muri. Trebuie să le spună părinţilor despre boală".
Toata lumea ştia ce înseamnă asta. O vor obliga să meargă la doctor? Cum rămânea cu mandatul de arestare emis pe numele ei?
Toate aceste veşti şocante le-au făcut pe tinerele femei să plângă! Pavel şi Misa erau tare posomorâţi. De ce? Andrei se aşeză pe un scaun. Lăsându-se pe spate suspină:
- Unele lucruri sunt greu de înţeles!
- Dar Zina este o sfânta! De ce nu face Dumnezeu ceva? în glasul Rayei se simţea frustrarea.

- Nici eu nu pot înţelege, adăugă Misa.
- Ei bine, câteodată Dumnezeu ştie mai multe decât noi! îşi spuse Andrei mai mult lui decât celorlalţi.
Lacrimi grele curgeau pe obrajii Liudei.
- Vreau să cred că Tatăl ştie de ce se întâmplă aşa, dar este tare greu!
- Noi nu putem înţelege această persecuţie diabolică pentru credinţa noastră, spuse Andrei, dar un lucru este clar. Nu este momentul pentru a da înapoi. O singură greşeală şi toţi am fi fugari.
Când nu mai găsiră răspunsuri pentru întrebările lor, se rugară împreună mult timp - cercetând, rugându-se şi resemnân-du-se, punând întrebări, renunţând apoi la ele, înţelegând iar apoi împotrivindu-se - fiecare din ei fiind faţă în faţă cu Ghetsimani!
Exceptând rugăciunea şi împărţirea Bibliilor, contactul cu brigada fu interzis. în acea zi toţi luară o hotărâre puternică, de neclintit şi irevocabilă. Andrei le reaminti:
- Se apropie dimineaţa, dar încă este noapte! Trebuie să ne continuăm lucrarea.
Spălându-şi feţele, fetele se întoarseră la masa de lipit, iar băieţii, ajutaţi de Andrei, se apucară să repare tiparniţa. Careva începu să cânte, apoi toţi i se alăturară.
„Mare este credincioşia Ta, o, Doamne, Tatăl meu! Cu Tine alături nu dăm înapoi! Tu nu te schimbi, iar îndurările Tale nu vor înceta! Eşti din veşnicii şi vei fi veşnic!"

CAPITOLUL 11
Credincios până la capăt

Andrei mestecă puţină secară în timp ce deschise termosul pentru a-şi turna ultimele picături de cafea în cană, apoi aşteptă. Venea toamna, cădeau frunzele, iar câmpiile erau pline de păsări care-şi făceau ultimele provizii pentru zborul spre nord.
-Unde-i Vama? întrebă Andrei.
Vania, prietenul lui de încredere, conducătorul operaţiunii de transport şi distribuire de hârtie, trebuia să apară în orice moment cu o încărcătură luată din depozitul statului. Andrei zâmbi în sinea lui, gândindu-se la Vania. Inseparabili ca şi copii, prietenia lor dura de mulţi ani (poate şi datorită faptului că erau implicaţi în lucrarea Domnului). Andrei observă că Irina, soţia lui Vania, de-altfel o femeie extraordinară, cu un suflet mare, devenea tot mai neînţelegătoare. De fapt, se putea observa cum KGB-ul începe să câştige teren.
- Vania, te rog nu pleca! îl ruga Irina deseori.
- Este decizia mea! se apăra el.

- Dar nu vreau să pleci!
- Poate că este pentru ultima oară!
Andrei ştia că, în ciuda riscurilor, Vania nu va renunţa la lucrarea Domnului.
Frânele camionului de transport scrâşniră când Vania opri în faţa lui Andrei la intrarea în pădure. Nu era ceva ieşit din comun ca miliţia să urmărească maşinile ce ieşeau din depozit

pentru a verifica unde este dusă hârtia. în cazul în care ar fi fost urmăriţi, planul ar fi fost să se ignore reciproc timp de zece minute. Vania lovi cauciucurile de câteva ori, timp de câteva minute, încuie uşa şi intră în pădure. Andrei se prefăcea că doarme pe banchetă. De obicei ei lăsau camionul acolo până a doua zi seara când oamenii din brigadă veneau sâ-şi încarce maşinile şi să transporte hârtia la noul loc de tipărire. Datorită camerelor foarte mici, hârtia urma să fie depozitată în sobă, în pod, în spatele unor pereţi falşi special construiţi în acest scop, până ce era nevoie de ea. Mersul pe autostrăzi presupunea un risc enorm. Verificările de rutină şi controalele de la graniţă constituiau o permanentă ameninţare. Dacă unul din şoferi nu se întorcea la timp, însemna că totul trebuia mutat din nou - Biblii, hârtia depozitată în case, tiparniţa, cuţitul de tăiat hârtie şi însăşi brigada. Filigranele hârtiei folosită pentru Biblii, confiscate de miliţie, îi condusese pe aceştia la un depozit de hârtie şi la celelalte din vecinătate. Zi de zi credincioşii trăiau cu frica percheziţiei şi arestării. Precum copiii implicaţi într-un exerciţiu de simulare a unui incendiu, şi ei încercau să se pregătească pentru acel moment groaznic.
Printre gene, Andrei îl văzu pe Vania plimbându-sc prin pădure. Exact în acel moment, porni motorul, iar Vama M. năpusti înăuntru şi o luară din loc.
- Cum a mers? întrebă Andrei, neliniştit.
- Bine! Dar bătrânului îi ia tare mult timp să verifice chitanţa. Am transpirat mult! spuse Vania. El se referea la gardianul de la intrarea în depozitul de hârtie.
- Nu glumesc! întotdeauna mă simt uşurat când împunge copilul desenat pe arbore! (chitanţa!)
Pe moment li se păru că sunt în siguranţă şi râseră. Azi erau cu treburi ale Bisericii şi cărau cărţi religioase în maşină.
- O, uită-te la miliţienii aceia! exclamă Vania. Acum ar fi

cel mai bun moment de a-i pocni cu osul de măgar ca şi Samson.
- Poate maxilarele noastre nu sunt la fel de mari ca acelea ale lui Samson, observă Andrei. Poate că ar fi mai bine să-i lăsăm în pace. Am putea ajunge sclavii Filistenilor! Gândindu-mă mai bine, este extraordinar modul în care Dumnezeu ne-a apărat pe mulţi din noi. O parte din membrii brigăzii nu au prea multă şcoală şi totuşi, înţelepciunea lui Dumnezeu le dă putere să lupte cu cei mai instruiţi agenţi.
Vania dădu din cap aprobator.
- Eu nu sunt prea deştept. Ştiu că Dumnezeu mă ajută în fiecare zi.
- Uite, spuse Andrei, apăsând pe frâne brusc. Arată ca un accident.
Apropiindu-se, văzură cum o maşină şi un camion intraseră în coliziune şi erau acum lovite. Gândindu-se că ar putea fi de ajutor, Andrei se apropie mai mult. Cu inimile îndoite, văzură Bibliile împrăştiate pe şosea. Se uitară unul la altul înspăimântaţi:
- Oprim? întrebă Vania.
- Poate că-i cunoaştem, hotărî Andrei.
Doi bărbaţi, prinşi în maşina distrusă, erau morţi. Văzând cum sângele lor acopere asfaltul, Andrei se gândi: aceşti doi oameni erau tovarăşii noştri.... Deşi nu-i cunoştea, putea spune după plăcuţa de înmatriculare că erau din Ucraina. Realizând că se pot expune dacă opresc, plecară repede de la locul accidentului. Andrei şi Vania se rugară pentru soţiile şi familiile celor doi fraţi.

- Ţi-am povestit despre Iuri şi soţia sa, din Kazakstan?
întrebă Andrei.
- Nu cred!
- Călătoreau de zile întregi cu un transport de Biblii luate de la graniţa de vest a Rusiei. Orice oprire era extrem de periculoasă. Nu puteau opri nici pentru a dormi. Iuri a aţipit puţin şi se

izbiră de un camion ce venea din faţă. Şi el şi soţia lui muriră pe loc, lăsând în urma lor opt copii.
Vania suspină şi merseră mai departe într-o linişte deplină. Nori cenuşii se îngrămădiră pe cer, ca şi cum i-ar jeli pe cei doi fraţi morţi. înghiţind greu, Andrei rupse tăcerea:
- Se spune că Zina este din ce în ce mai rău.
- O, nu! gemu Vania.
- Când le-a spus părinţilor, aceştia au fost dărâmaţi şi au insistat să meargă la doctor. Tu ştii ce frică îi este Zinei de închisoare - s-a dus la fratele ei din oraş! zise Andrei.
- Săraca fată! Vania era tare milos din fire.
- Simte că i-a venit vremea să moară - că Dumnezeu o va lua - îi spuse Andrei. Totuşi ea spune că: „Mi-am dat tinereţea lui Dumnezeu, am să-i dau şi restul!"
- Totuşi, eu mă rog pentru o minune, încercă Vania să se autoîncurajeze.
Vremea începu să se răcească în regiunea în care brigada îşi reîncepu activitatea. Era un risc enorm dar fără alternative, deoarece Andrei stabili următorul loc în casa veche, vecină cu Vania şi cu Irina. Ambele camere ale clădirii erau albe. într-o parte a camerei mai mari instalară tiparniţa. Faţă în faţă, deasupra unei mese pline cu materiale de lipit şi cerneală, atârnară pictura unui înger. Tinerele femei se instalară în camera mai mică, unde ţineau vasele de bucătărie. Vania îşi aranja patul chiar lângă tiparniţă. Aranjându-şi patul sub masă, Pavel avea şi el puţină intimitate. Privindu-1 pe Pavel îmbrăcat în pijama, aranjându-şi patul şi cuvertura, Andrei exclamă:
- Tot confortul din lume!
Lui Pavel îi plăcea la nebunie felul în care Andrei îşi scutura umerii când râdea. Datorită spaţiului strâmt şi a iernii lungi, brigada a reuşit să tipărească o mulţime de Biblii până ce o vecină şi-a dat seama de ceea ce se petrece în căsuţă. De fapt, ea-1 urmărea pe Vania de o bună bucată de vreme. El nu-şi amintea

câte tone de hârtie a transportat de-a lungul anilor. Femeia s-a dus direct la şeful Partidului de la ferma colectivă. Se nimeri ca Andrei să fie într-o scurtă vizită la fraţii din brigadă când, dintr-odată auzi o bătaie puternică în uşa fratelui său. Prudent, se uită prin geamul acoperit cu pături.
- O, nu! Era şeful comitetului! Andrei îl recunoscu, deoarece crescuseră împreună, exact în acelaşi sat. Se puse să demonteze roţile dinţate şi alte piese până ce tiparniţa fu demontată piesă cu piesă.
Vania împreună cu şeful comitetului de partid stătură de vorbă în linişte pe terasă. Până ce nu s-a auzit poarta, nimeni nu a scos un singur sunet.
- Am dat de necaz, şopti Andrei. Tremurând de palid, Vania năvăli în căsuţă:
- Cât timp avem?
- Două ore!
Echipa se apucă de împachetat, demontând cuţitul de tăiat hârtia şi tiparniţa. Fetele împachetară paginile şi secţiunea de Scriptură în diferite faze de asamblare. Cu ajutorul fratelui lui Vania, care locuia pe o altă străduţă, încărcară o maşină veche. Fularele de lână mai ofereau puţină căldură în frigul siberian care le tăia obrajii, bătându-şi parcă joc de ei în timp ce lucrau. Adrenalina le curgea prin vene la fel de repede precum le curgeau fetelor lacrimile.

- Du aceste Biblii neterminate la mine, îl instrui Andrei în timp ce brigada se îmbarcă în maşină.
Putea vedea farurile maşinii care aluneca pe şoseaua îngheţată în spatele lui. Deşi Vania şi Irina s-au pregătit de percheziţie, nu a mai venit. Şeful comitetului nu a raportat absolut nimic miliţiei.
- Voi sunteţi oameni muncitori şi cumsecade! Alţi tovarăşi nu-şi văd de treabă, sunt diletanţi şi beau în timpul serviciului. Voi sunteţi diferiţi! Apreciez acest lucru!

Dacă furia iernii se mai îmblânzea în unele zile, în noaptea dinaintea înmormântării Zinei nu fu deloc blândă. Câţiva s-au aventurat să iasă din casă, în schimb brigada nu a îndrăznit să facă asta. Numai după miezul nopţii ei s-au dus la locul unde era pus corpul ei. Membrii echipei, cu inimile distruse, au înconjurat sicriul, s-au îmbrăţişat şi au plâns. Andrei privea şi se gândea: „Care este următorul?"
Deasupra coşciugului era inscripţionat: „Ea a făcut tot ce a putut". Fiecare a atins pentru ultima oară coşciugul Zinei iar apoi au ieşit din încăpere. Zile întregi la rând Andrei fu măcinat de ideile diabolice ale lui Stalin. „Toate acestea au loc pentru că a fost tratat rău în copilărie? Tatăl lui Stalin, un beţiv notoriu, a murit când el avea zece ani. Mai mult, una din bătăile repetate pe care i le aplica 1-a lăsat pe băiat infirm pe viaţă. Copilăria nefericită i-a făcut gândirea şi sufletul la fel de infirm ca şi braţul".
Milioane de oameni, mulţi din ei credincioşi, au plătit cu viaţa această cruzime sălbatică. Sute de kilometri din pădurile siberiene înconjurate de garduri au devenit închisori. Păstorii erau închişi în celule murdare, sărăcăcioase, mâncând la micul dejun terci de ovăz, iar la cină o supă apoasă. Dacă erau norocoşi, în supă puteau primi oase de peşte pe care prizonierii le sugeau până le curăţau.
Stalin petrecuse cinci ani la seminar, dar a fost exmatriculat în momentul în care a refuzat să-şi dea examenele finale. „Era această ură, care 1-a condus la dispreţuirea creştinilor, datorată faptului că a negat chemarea?"
Gândindu-se la osemintele credincioşilor, încă neîngropate, din pădurile ucrainiene, la păstorii şi curierii împuşcaţi sau omorâţi fără milă, iar acum la Zina, Andrei era convins de un singur lucru:
„Atâta vreme cât am putere să respir, eu nu dau înapoi!"

CAPITOLUL 12

Xada" verde

„Toyota" rusească, galbenă ca muştarul, rulă până ce se opri la câţiva metri de autostradă. Ochii lui Andrei, deja bine antrenaţi, priviră întregul perimetru pentru a depista vreun posibil semn al KGB-ului. Chiar în centru era o fântână. Câmpiile întinse erau locul ideal pentru întâlniri. Se putea vedea totul de departe. Mulţumit că acest loc părea sigur, Andrei se uită la ceas. „7:58", suspină el. Se aşeză mai bine pe banchetă. Călătoriile lungi, însoţite de gropile adânci de pe şosele precum şi de frigul iernii îl obosiră mai mult zilele acestea.
- Ce nu-i în regulă? Exact acelaşi sentiment pe care îl avusese în urmă cu opt ani îl cuprinse acum. Astăzi! - dar nu putea să-şi dea seama din ce cauză...
- Oare s-o fi întâmplat ceva cu Nataşa? se întrebă el. I se părea ca şi cum ar fi fost ieri ziua în care el şi Nataşa stăteau pe o movilă de pământ de la capătul unui lan de porumb şi vorbeau despre viitorul lor şi pasiunea lor arzătoare.
- Viaţa alături de mine nu va fi uşoară! o avertizase el. Mulţi din păstorii noştri sunt deja în închisorile siberiene.
- M-am gândit deja la toate acestea şi ştiu că vreau să mă mărit cu tine. îţi promit că n-am să stau împotriva lucrării pe care o faci pentru Domnul.
îşi aminti cum părul ei strălucitor ca aurul şi fin ca

mătasea, precum şi radierea obrajilor rozalii şi ochii ei de un albastru azuriu păreau să danseze deodată cu inima lui plină de fericire. Şi acum putea să audă acea muzică când se gândi la Nataşa.
„Ea nu avusese de unde să ştie ca zece ani mai târziu lucrarea avea să fie atât de obositoare şi periculoasă".
- Doamne, ai grijă de ea şi de cei mici! şopti Andrei. La ora opt fix, observă în depărtare Lada verde care
venea dinspre nord. Venea suspect de încet. Şoferul, îmbrăcat cu o geacă neagră cu gulerul ridicat şi o şapcă de baseball pe cap, cu cozorocul lăsat îşi aţintea privirea drept înainte. Numai în ultima clipă, când Lada ajunse în dreptul „Toyotei", Andrei îl văzu pe şofer. Mai exact îi observă ochii aţintiţi spre el. Această scurta privire îl crispa pe Andrei, dar apoi maşina îşi continuă drumul spre sud. în timp ce încă-şi ţinea respiraţia, o altă maşină se apropie. Şoferul se îndreptă spre fântâna de lângă şosea şi parcă acolo. Era Vania. Acesta se duse la fântână, dădu drumul frânghiei şi coborî găleata în fântână. Pentru a părea asemeni unui călător ce conduce de tare multă vreme, o ridică şi bău ca şi cum ar fi murit de sete. Andrei zâmbi, privind mişcările calculate ale lui Vania. „Da, el a fost alegerea cea mai bună în ceea ce privea conducerea brigăzii". Vania se şterse la gură cu mâneca hainei şi-i aruncă o privire aprobatoare lui Andrei.
- Bine ai lucrat, fratele meu!, spuse Andrei prin geamul deschis şi apăsă pe portieră. Se coborî din maşină încheindu-şi singurul nasture al hainei lui bej, croită manual. Lipsa unui magazin de haine pentru persoane înalte 1-a determinat să ajungă la un croitor care să-i facă haine pe măsură. Liuda nu era cea mai bună în materie de croitorie, dar nu avea tarife ridicate. „Am nevoie de bani pentru lucrare", spunea Andrei întotdeauna.
Vania se îndepărtă de fântâna care ar fi putut fi plină de microfoane şi apoi se îmbrăţişară cu o „sărutare sfântă".
- Frate, mă bucur să te văd! Cum a fost călătoria din est?

întrebă Vania.
- Am trecut prin toate punctele de control fără nici cea mai mică problemă, replică Andrei, fiind atent să nu divulge nici cel mai mic amănunt. Ai o pălărie tare simpatică! spuse Andrei, lăsându-şi capul într-o parte.
- Da, am stat la rând o jumătate de zi pentru a o cumpăra, replică Vania.
îşi dădu pălăria jos şi i-o întinse lui Andrei care o încercă.
- Frumoasă blană!
Zâmbetul lui Andrei se transformă rapid într-o figură serioasă când păşi mai aproape.
- Ceva necazuri prin oraş?
- Ei bine, am văzut-o pe Nataşa în dimineaţa asta. Părea gata să nască, spuse Vania. Cred că este puţin îngrijorată că nu vei reuşi.
- Sper să reziste până dimineaţă. Are nevoie de mine! Acum sosi şi cel de-al treilea frate. Anatoli, gazda
operaţiunii de tipărire, era un bărbat de vreo şaptezeci de ani. Patruzeci de ani de muncă grea la câmp şi artrita i-au strâmbat degetele şi încheieturile. Deşi şchiopăta când căra topurile de hârtie din maşina lui Vania într-a lui, se putea observa mândria cu care-şi ţinea capul şi privirea. Anii de prigonire îşi lăsară amprenta asupra lui dar nu i-au înfrânt spiritul.
- Suntem aproape de încheierea lucrării, spuse Anatoli.
- Câte crezi că sunt? întrebă Andrei.
- Aproape zece mii.
Cei trei bărbaţi continuară să transporte hârtie, urmărind maşinile în timp ce vorbeau.
- Ce-i prin sat? Sunt ceva străini pe la fântâni? întrebă Andrei.

- N-am auzit nimic, îl asigură Anatoli. Dar muncitorii suferă din cauza statului în casă. Trei luni de zile este o perioadă tare lungă de timp.
- Săracii de ei, spuse Andrei. Ar trebui să le fac o vizită!

Cum stau cu mâncarea?
- Este suficientă, "explică Anatoli. Fiica noastră ia mai multă pâine când cumpără pentru ea; în plus mai cumpăr şi eu când merg în oraş. Dar şi ce poate mama cumpăra din sat fără a trezi suspiciuni, este suficient.
- Te rog să le spui lucrătorilor şi mamei să fie atenţi, îi avertiză Andrei. Sunt cam neliniştit!
După salutările încurajatoare, luarea de rămas bun şi sărutările sfinte, Vania o luă spre sud. Anatoli se întoarse în sat pe un alt drum, prin lanurile de porumb, înconjurând traseul pentru a se asigura că nu a fost urmărit.
în drum spre nord, Andrei căuta un Mercedes albastru cu număr de înmatriculare nemţesc. Molfăind o bucată de pâine veche de trei zile, gândurile-i zburară la Nataşa care urma să-i nască al şaptelea copil. Ar trebui s-o iau spre casă? Era frământat de sentimente de vinovăţie. „Dacă intră în travaliu şi eu nu sunt acolo?"
Travaliul unei a şaptea naşteri este periculos! îl avertizase doctorul. Ar putea face hemoragie. Dintr-o dată vocile a peste douăzeci de mărturii îi sunară în urechi: „Aştept de treizeci şi opt de ani...", „de douăzezci şi trei de ani..." Toate sunau aproximativ la fel. Când au atins o copie a Scripturii, mulţi au început să plângă. „Nu mai nutream speranţe..." sau „Poţi crede asta?" „Biblia mea personală?" sau „Ce mi-aş dori să ştiu cine a adus această Biblie. Aş vrea să-i mulţumesc!" Cuvintele lor îl ungeau la suflet şi-1 îmbărbătau.
Andrei se gândi apoi: ce vor zice oamenii care vor găsi Bibliile pe care le-am lăsat sub băncuţa din Biserica din Kiev noaptea trecută? El nu ştia sigur, dar era ferm convins că vor fi recunoscători. Fiecare kilometru a meritat! îşi coborî geamul de la maşină pentru a-şi trezi creierul somnoros. Cele două sau trei ore de somn nu au fost suficiente zilele acestea pentru a-i mai linişti durerea de spate.

Se gândi din nou: „în plus, Nataşa s-ar întrista dacă ar şti că mă simt vinovat. Ar fi fost aici dacă nu era însărcinată". Se apropie de intersecţie. încetinind, Andrei repetă instrucţiunile în gând: O să găseşti topurile de hârtie în şanţul de lângă pădurice.
„Luna este de partea mea în seara asta. Uite păduricea exact cum a descris-o fratele David. Ce-i asta?" Distinse doar forma uriaşă a unui autobuz cu farurile aprinse, chiar lângă copaci. „O, nu! Este un popas! Pasagerii se vor răspândi prin pădure", se gândi el.
Andrei apăsă pe pedala de frână şi se uită la ceas. Era 1:25 noaptea.
Schimbul trebuie să aibă loc peste cinci minute! Dar dacă autobuzul este stricat? Dacă David nu poate face schimbul, va dura câteva săptămâni o reprogramare, din cauza măsurilor de precauţie!
-Doamne Isuse, am nevoie de ajutorul Tău! se rugă Andrei. Se opri la o distanţă de cinci sute de metri pentru a se gândi. Câteva minute mai târziu, văzu Mercedesul albastru trecând pe lângă el, luând-o spre sud.
- Ai grijă, David! Andrei privi cum David frână. Nu te opri, omule!
Când văzu farurile licărind, ştiu că David observase pericolul. Trebuiau să aştepte. Aşteptarea, se gândi Andrei, este ceea ce eu ştiu să fac cel mai bine. Cu siguranţă este ceea ce mi se întâmplă în majoritatea timpului. Aştept curierii, aştept hârtia! Aştept libertatea de a tipări, de a mă închina, de a-mi învăţa copiii! Doamne, dar cât? De data aceasta a fost o excepţie. în mai puţin de cinci minute autobuzul se îndreptă spre autostradă. Andrei văzu farurile şi auzi zgomotul motorului şi al roţilor. în sfârşit! Slavă Domnului!
Uitându-se în oglinda retrovizoare, observă o maşină ce venea dinspre sud. îşi coborî geamul şi ascultă. Putea auzi motorul diesel si o schimbare în sunetul cauciucurilor. Farurile luminară

în întuneric.
- Da, fratele David face schimbul!
El trebuia doar să deschidă portiera pasagerului din dreapta şi să împingă cutiile afară. în câteva minute, Mercedesul trecu pe lângă Andrei, accelerând.
- Mi-ar place să-1 claxonez! Deşi tentat să o facă, nu îndrăzni. Când Mercedesul dispăru din raza lui vizuală, Andrei se îndreptă spre şanţ. Văzu rapid topurile ce căzuseră într-un şanţ de un metru

adâncime şi le ridică. O luă apoi spre sud, prin sat, spre oraş unde era Nataşa.
Lăsând bulevardul plin de gropi în urmă, intră cu maşina pe un drum noroios în fosta zonă industrială. Atât de adânci erau gropile în acea zonă încât locuitorii au făcut o scurtătură. Apropiindu-se, văzu o luminiţă în bucătărie.
Nataşa încă-i trează!
- O, Andrei, eşti bine? veni ea la uşă.
- Eu sunt îngrijorat de tine! spuse Andrei şi o îmbrăţişa, îl aştepta cu cafea, pâine proaspătă şi discutară apoi despre escapadele din zilele trecute. Băieţelul în vârstă de optsprezece luni, Roma, căzuse şi se tăiase la buză. Olga, fetiţa de trei ani, fusese văzută umblând pe acoperiş de către un vecin şi a fost salvată la timp. Taniei îi plăcea la grădiniţă. Cei trei băieţi culeseseră o mulţime de mere. Cea mai mare uşurare a lui Andrei era că Nataşa nu născuse încă. Pentru toate aceste binecuvântări mulţumiră Domnului şi se duseră la culcare. Este atât de bine să fii acasă!
Totuşi, Andrei era neliniştit. Durerea de spate nu-i dădea pace, dar reuşi să adoarmă şi să viseze. în vis, cauciucurile îi băteau înăbuşit şi Andrei nu putea opri maşina. Când apăsă pe frână, maşina prinse viteză şi bufniturile erau tot mai tari şi mai rapide. Revenindu-şi, Andrei realiză că cineva bătea la uşă de zor. Sări direct în pantaloni, exerciţiu repetat de câteva ori şi o luă pe scări în jos. înainte de a ajunge la uşă se gândi: Dacă este miliţia

secretă? Apoi îşi reaminti de Bibliile din maşină...
- Cine-i? întrebă el încercând să câştige timp.
- Sunt eu, Leonard! Răspunse o voce înspăimântată. Era un frate din brigada baptistă de tipărire în care
Andrei învăţase să tipărească. Deschizând uşa rapid, îl trase pe Leonard înăuntru.
- Sst...! îşi puse Andrei degetul la gură pentru a-şi linişti fratele înfricoşat. Luă o lanternă, o hârtie şi un creion şi le puse în mâna lui Leonard.
- Necaz mare! Brigada este arestată!
- Câţi?
- Cinci.
- în ce sat?
- în nord, aproape de punctul de întâlnire.
- Ce maşină avea miliţia?
- O Lada verde.
- O, Doamne! Andrei crezu câ-i vine rău. Nu putea nici înghiţi. Umerii îi căzură.
- Aveam nevoie de o singură zi pentru a ne termina treaba! Doar o singură zi! se lamenta Leonard.

CAPITOLUL 13
Procesul

Şocaţi, Andrei şi Leonard se opriră să discute la marginea oraşului.
- Cum s-a întâmplat?
- Bănuiam cam de o săptămână că miliţia ne urmăreşte.
- Şi de ce nu v-aţi mutat?
- Eram atât de aproape de încheiere şi tu ştii cât de greu este să muţi Biblii parţial asamblate. Serghei a crezut că am putea termina, dar eu ar fi trebuit să insist mai mult. Leonard clătina din cap, blamându-se pentru această situaţie.
- Acum, Leonard, spune-mi exact ce a confiscat miliţia!
- O tiparniţă, zece mii de Noi Testamente, cuţitul de tăiat hârtia, proviziile - totul! - în plus şi opt mii de ruble. Ştii, unul din fraţi tocmai îşi vânduse maşina.
- Cine a fost arestat?
- Serghei şi patru fete: Tatiana, Katia, Nona şi Ioana. Careva văzuse maşina aceea necunoscută ce stătea lângă autostradă, dar Serghei... Ei bine, noi ar fi trebuit să ne mutăm.
Leonard, palid, părea a avea mai mult de nouăzeci şi cinci de ani decât şaptezeci. El a fost credincios aproape întreaga viaţă şi un aliat de încredere în lucrarea Domnului. Incapabil să-şi

justifice greşeala, era la pământ.
Săracul om... săracul Serghei... săracele fete...

Mila îl cuprinse pe Andrei. Se temea că acum echipa ar putea fi izolată şi interogată de cei mai aspri agenţi din Moscova. Speriat, Andrei se rugă: Doamne, avem nevoie de ajutorul Tău! Arată-ne ce să facem! Şi, Doamne, trimite-ţi îngerii ca să-i întărească pe fraţii şi surorile noastre! Dă-le curaj să poată rezista, să nu divulge nici un secret!
După o lungă rugăciune, atât pentru el cât şi pentru cei arestaţi, îşi şterse lacrimile. Trebuia să facă ceva pentru a mai salva ce putea fi salvat. Leonard şi Andrei luară Bibliile din maşina lui Andrei, le puseră într-o groapă adâncă, împrăştiind iarbă pe deasupra. Apoi porniră la drum.
- Prima dată, hai să mergem pe la casele membrilor brigăzii, sugeră Andrei.
O luară din casă în casă, distrugând orice evidenţă pe care miliţia ar fi putut-o folosi la proces. Un confort minim era tot ce putea oferi părinţilor. înainte de răsăritul soarelui, Andrei îşi demontase propria tiparniţă şi cuţitul de tăiat hârtie. Piesele au fost separate şi depozitate în locuri diferite, iar o parte a cuţitului de tăiat hârtia a fost ascuns într-o grotă.
- Se pare că brigada va lua o pauză, spuse Andrei în timp ce echipa se înghesuia în maşină.
Agenţia de ştiri TASS dădu publicităţii date despre arestări: „Cinci oameni au fost arestaţi mai devreme când miliţia
a descoperit o operaţiune de tipărire ilegală într-un sat...
Credincioşii continuă să sfideze Guvernul cu activităţi antisovi-
etice şi cu răspândirea propagandei occidentale!"
Credincioşii se pregăteau acum pentru o percheziţie mult
mai amănunţită. Imediat după răsăritul soarelui, Andrei se
aruncă în pat:
- Mă doare spatele îngrozitor, Nataşa! Trebuie să mă întind puţin!
în timpul percheziţiilor ce luară amploare, miliţia descoperi o Lada roşie în garajul unui frate.

- A cui este maşina asta? a întrebat agentul KGB.
- Nu ştiu!
Pentru că nu putea afla cine este proprietarul maşinii, agentul sigila uşa garajului. Urma să se întoarcă. Andrei era încă îmbrăcat, când Nataşa îl scutură:
- Miliţia a descoperit maşina lui Serghei!
în timp ce miliţia îi percheziţiona pe alţii, Andrei forţă lacătul şi pătrunse în garaj. Folosind o roată ce atârna pe perete sparse geamul maşinii lui Serghei şi căută cheile sub covoraş.
Asemeni unui fugar, Andrei porni la drum. Avea un plan. Magazia din spatele casei sorei lui, plină de lemne şi vechituri, era locul ideal. Aruncând genţi vechi, vechituri şi lemne peste Lada roşie, o acoperi apoi cu fân. Binecuvântată fie căpiţa cu fân! Nici măcar nepoţii lui nu ştiau ce este sub fan.
Avea acum la ce să se gândească. îngrijoraţi de faptul că miliţia ştia descrierea şi numerele de înmatriculare ale maşinilor lor, Andrei şi Vania căutară alte maşini. Un frate îşi vânduse casa şi dona o parte din profit pentru lucrarea Domnului. Tot traficul de Biblii era suspendat, în timp ce comunitatea creştină trebuia să suporte remarcile caustice ale mass-mediei, ale prietenilor furioşi şi ale vecinilor.
- Creştini! striga un vânzător din piaţă. Nu-i de mirare că nu putem fi uniţi în ţara asta!
Credincioşii care de multă vreme îl bănuiau pe Andrei de ceva necurat îşi mai schimbară părerea. Pentru a aplana suspiciunile, el îşi rări vizitele şi stătu mai mult în centrul atenţiei pentru a fi văzut.
Evenimentele ultimelor zile erau într-adevăr o chemare la trezire. Andrei era la lucru când sunară de la spital.
- Nataşa, sunt aici!, o mângâie Andrei pe mâna-i tremurândă. Ochii ei luciră la sunetul vocii

lui până la următoarea contracţie.
- Bătăile inimii bebeluşului sunt foarte slabe, explică

asistenta.
Printre contracţii Andrei şi Nataşa se rugară lui Dumnezeu.
- Trebuie să se nască curând, îşi muşcă buzele asistenta. Nataşa întrebă foarte serioasă:
- Chiar se va întâmpla asta?
în cele din urmă, micuţul Alex se născu - sub greutate şi cu probleme - dar era aici!
Dacă ai grijă... şi dacă nu are alte stagnări în dezvoltare... o avertiză doctorul.
De luni de zile Nataşa avusese pe umerii ei toată casa şi acum era sleită de puteri. Deşi mama Nataşei veni să o ajute, Andrei stătu şi el mai mult pe acasă.
Schimbările începură să prindă viteză. Perestroika lui Gorbaciov, restructurarea economiei sovietice abia demarase. Descentralizarea controlului guvernamental era greu de realizat, deoarece birocraţia, care pierdea acum teren, făcea orice pentru a bloca pierderea puterii. De asemenea şi Glasnostul era limitat. Deşi li se dădea cetăţenilor dreptul la informaţie şi dreptul de a decide în problemele sociale, nu era permisă publicarea unor lucruri ce erau în detrimentul statului. Deşi Glasnostul presupunea o mai mare toleranţă religioasă, aceasta nu însemna că Gorbaciov se supunea Domnului. Doar afirmaţiile unuia dintre apropiaţii săi, potrivit cărora Gorbaciov intenţiona să folosească aspectele morale ale religiei pentru a ridica climatul moral al ţării, dădeau anumite speranţe. Discuţia privind alegerea lui Andrei ca păstor în biserica mamă lua din ce în ce mai mare amploare. Păstorul actual, bătrân şi slăbit, ceruse azil politic în S.U.A.
După ce trecură şase luni, brigada veni la proces. Pentru a le înfrânge rezistenţa, fiecare membru fusese pus într-o celulă separată, dar în zadar. Curţile de Apel erau experte în a controla numărul de credincioşi dintr-un proces. Când procesul era anunţat pentru ora 11:00 dimineaţa, curtea făcea în aşa fel încât să umple

toate locurile cu reporteri şi prieteni. Ne pare rău, sala este plină, li se spunea credincioşilor sosiţi. Locurile de judecată se schimbau fără a se anunţa. Credincioşii şi-au dat seama de aceste trucuri şi veneau mai devreme sau descopereau următorul loc. Se postau pe străzile ce duceau la curtea de judecată. Când credincioşii se apropiau erau percheziţionaţi şi li se cerea să se legitimeze, apoi li se spunea: Trebuie să aşteptaţi aici până la ora cutare!. Apoi sala de judecată era ticsită de oameni. Acuzaţiile aduse brigăzii erau atât individuale cât şi colective. în timp ce acuzaţii intrară în sală, atât acuzarea cât şi apărarea stătea în picioare. Cele patru fete, despărţite timp de şase luni, s-au năpustit una asupra alteia îmbrăţişându-se, sărutându-se, plângând şi bucurându-se. Au durat treizeci de minute până le-au putut despărţi. Cel puţin se bucurau să fie împreună, se gândi Andrei când le văzu. Credincioşii, chiar şi comuniştii au găsit că această expunere de devotament este emoţionantă şi la mulţi dintre ei le-au dat lacrimile. Acuzarea îşi prezentă cazul. A fost o adevărată surpriză când au aflat că KGB-ul plantase microfoane şi spioni în sat şi astfel le dădură de urmă cu câteva zile înainte de a-i aresta. Avocaţii acuzării au pus casetele înregistrate unde erau discuţiile lor. Un .agent a depus mărturie despre venirile şi plecările din locul unde se afla brigada. Un profesor de şcoală spuse:
- în şcoala generală, Serghei a refuzat să se alăture Komsomol-ului (Organizaţia Tineretului Militant Comunist).
Miliţia a arătat că nici unul din cei acuzaţi nu era încadrat în structura de stat. „în schimb, ei violează legea statului şi tipăresc manifeste antisovietice. în loc să sprijine statul, ei otrăvesc mintea tinerilor cu aceste materiale antirevoluţionare".
Avocatul apărării, numit din oficiu, vorbi simplu:
- Noi ştim că voi sunteţi oameni buni. Noi nu vrem ca voi să mergeţi la închisoare şi ne pare

rău de voi. Noi dorim să fiţi apăraţi de legea sovietică, dar pentru asta voi trebuie să renunţaţi la religia voastră şi credinţele voastre pentru că totul este fals.

(Nici una din filozofiile lui Gorbaciov nu se vedea aici). Curtea aştepta un răspuns din partea acuzaţilor.

- Văd că nu există dreptate sau adevăr în toate acestea. Lăsaţi-mă să mă rog, spuse unul.

împreună ei cerură îndurare şi putere de la singura persoană care le-o putea oferi.

Zina dorea atât de mult să nu ajungă la închisoare. Acum Andrei realiza de ce o luase Domnul la El. Slavă Domnului că ea este în siguranţă!

Procesul a durat două zile. Aducându-li-se acuzaţii din ce în ce mai grele, patru dintre ei au fost închişi separat şi duşi la o închisoare din Moscova pentru trei ani de zile. Nona, bucătăreasa, a luat doi ani. Mai prudent, dar şi mai hotărât ca niciodată, Andrei îşi continuă lucrarea.

Maşina lui Serghei era încă sub grămada de fân când Andrei deveni păstor şi micul Alex începu să câştige în greutate. Brigada câştigă un nou membru. Părinţii Ellei erau credincioşi căutaţi de miliţie care îi vroia arestaţi pentru evaziune fiscală. De fapt, doreau să obţină statutul de refugiaţi în S.U.A. Când au fost denunţaţi s-au ascuns. Andrei auzi de ei şi o rugă pe fiica lor Ella să-i ajute în lucrare. Febra primăverii lovi - Raya se mărită!

în timp ce Andrei savura prima zi însorită de primăvară stând afară, Leonard veni la el.

- Am veşti bune, spuse el. Hai să ne plimbăm puţin! Dornic să-i audă veştile, Andrei acceptă invitaţia
bucuros.

- N-o să-ţi vină să crezi, spuse Leonard. Katia a ieşit din închisoare!

- Cum??!

- Da, a evadat!

- Cum?

- în închisoarea aceea din Moscova, autorităţile i-au cerut să iasă la raport. Când a traversat curtea, a văzut că uşa
principală era deschisă. S-a uitat în jur. Nu era nimeni aşa că a luat-o la fugă!

- Nu-mi spune!!! Ce-a făcut apoi?

- Bine, tu ştii cât de frig este la Moscova, iar numai cu o rochiţă de bumbac, avea nevoie de o haină şi de bani. A fugit kilometri întregi prin Moscova, până ce a găsit casa unei familii prietene. Spre disperarea ei, locul era întunecat şi pustiu.

- O, nu! suspină greu Andrei.

- Acum Katia era pe jumătate îngheţată şi speriată de moarte. Găsind o magazie veche în spate, se hotărî să îşi aştepte prietenii. Aici găsi şi o haină atârnând în cui. O luă şi din haină căzură nişte bani, banii de tren.

Andrei rămase mut de uimire. Auzise şi văzuse multe lucruri, dar asta era incredibil.

- Bun, unde este ea acum?

- La brigada de tipărire.

Lui Andrei nu-i venea să creadă.

- Băiete, fetele astea din brigadă sunt tari, nu glumă!

CAPITOLUL 14

Participarea decisivă

Era o întâlnire pentru bărbaţi unde se întâlneau bătrânii bisericii. Spre deosebire de bisericile neoprotestante din Statele Unite, în bisericile din Rusia şi din celelalte ţări ale fostului lagăr comunist locul femeilor era acasă unde găteau şi aveau grijă de copii. în biserică era permis să

se roage numai cu capul acoperit, ca semn al supunerii lor, iar la conducerea bisericii ele nu participau sub nici o formă, aceasta ţinând de domeniul bărbaţilor. Nici ziua de azi nu era o excepţie.
Păstorul Andrei şi fraţii din biserică se adunară într-o cămăruţă întunecoasă.
-Cu greu mă pot gândi la întâlnirea în pădure iarna... dar cum altfel se pot aduna trei sute de credincioşi? îşi alese Andrei cu grijă cuvintele.
- Bine, la ce te gândeşti? Inflexiunea vocii le dădea de înţeles că Andrei punea ceva la cale. Andrei se aventură şi zise:
- Ce se întâmplă dacă instalăm un cort pentru întâlnire?
- Un cort?!!! Vom intra în închisoare cu toţii! spuse un frate mai în vârstă.
- Poate că nu, zise Andrei. Cred că o mai mare toleranţă religioasă este un aspect al "Glasnost-ului"! Cuvintele lui arătau că, practic, el memorase bine politica oficială. Bineînţeles că include

şi o clauză care permite bisericii să-şi desfăşoare activitatea fără a fi întreruptă!
- Bine, dar asta nu se referă la o biserică neînregistrată! sări unul cu gura.
- Adevărat, dar cred că văd o ieşire aici, făcu Andrei o pauză. Cei mai în vârstă dădură înapoi:
- Nu ştiu!
- Câţiva penticostali organizează o uniune şi sunt înregistraţi ca fiind Consiliul pentru Probleme Religioase, se grăbi Andrei să nu-şi piardă ideea. Câtorva biserici li s-a permis sâ-şi construiască o casă de închinare!
- Da, dar ei au făcut compromisuri! Nu o să ne oprim din a ne duce copiii la biserică şi a face acte de caritate!
- Da! se alăturară şi alţii.
- Eu aş fi primul de acord cu asta, dar cu noile idei ale lui Gorbaciov, s-ar putea să meargă.
- Ar trebui să încercăm, spuse unul dintre vârstnici, care până acum nu spusese nimic. Gorbaciov încearcă să folosească aspectul moral al religiei pentru a ridica moralul ţării. El vede că marxismul şi leninismul nu pot corecta decadenţa societăţii sovietice. Casele de rugăciune îl ajută în cauza sa.
- N-am prea văzut mari schimbări încă, spuse altul. Eu sunt încă urmărit!
- Totuşi, a scos câteva din legile dure privitoare la religie ale lui Hrusciov, argumentă Andrei. Eu cred că avem o şansă!
După discuţii tensionate şi rugăciuni fierbinţi, cei mai în vârstă fură de acord să testeze politica noului guvern. Andrei cercetă periferiile oraşului cu case şi grădini, pe trei părţi. La fiecare capăt al unei străzi ar fi durat ceva timp până ce miliţia i-ar fi descoperit. Cu îndatoririle numeroase de la biserică şi îngrijirea specială ce i se acordă lui Alex, Andrei nu avu altă soluţie decât să mai reducă din tipărire. în plus, durerea de spate îi îngreuna din ce în ce mai mult mersul.

- Trebuie să o iei mai încet! îl rugă Nataşa.
- Ştiu! Dar cum?... Brigada este prinsă cu copertarea cu vinilin a Bibliilor, spuse Andrei. Cred că am să aduc o fată şi cuţitul de tăiat hârtia aici, acasă. Fără zgomotul tiparniţei ar fi suficient de sigur aici, ce zici?
- Probabil, replică Nataşa. Unul din fraţi ar putea tăia marginile mai târziu. Dar nu cred că ar trebui.
Ideile pentru noul cort începură să se.dezvolte. O întâlnire mare ar fi minunată! Putem visa mai mult. După zile întregi de încercări de a pune lucrurile cap la cap, spuseră: A face un cort nu este deloc uşor!
- Hai să facem o structură din lemn, sugeră Andrei. Ziua în care se va turna fundaţia se

apropia. Vecinii remarcară:
- Ce casă mare construiţi! Fraţii dădeau doar din cap.
Fundaţia se usca şi fraţii se apucară de construit. Cu cunoştinţele lui Andrei din domeniul construcţiilor clădirea se ridica tot mai repede. Dar Andrei nu era acolo să bată cuie, ci la spital, întins pe spate.
Doctorul spuse ferm:
- Şansele de a merge din nou sunt foarte mici. Acum trebuie să stai întins. Câteva vertebre au fost afectate.
Imobilizat, Andrei începu să se gândească la viaţa lui, la slujba lui de conducere a celor două sute de tineri, de păstorire â trei biserici de sat şi cei nouă ani grei de ridicare a tiparniţelor, transporturile grele de Biblii, precum şi cei optzeci de mii de kilometri pe an pe drumurile prost făcute. Andrei era acum la pământ.
- Cea mai mare ocazie din viaţa mea şi eu nu mă pot mişca! îi mărturisi Nataşei. Chiar dacă sunt bolnav, lucrarea Domnului trebuie să meargă înainte! decise el curajos. Apoi îi chemă pe bătrânii bisericii.
- Ce vom face? Oprim construcţia? întrebară fraţii.

- Nu! le spuse el de pe patul spitalului. Veniţi să mă vizitaţi. Vă voi spune ce să faceţi!
- Să nu vă gândiţi care cumva că asta este ultima lucrare pentru Andrei, vorbiră fraţii între ei după ce plecară de le el. Doctorul se înşeală. Dumnezeu îl va ridica şi-1 va vindeca!
„Casa" sub formă de cutie dădu naştere la o mulţime de comentarii, dar când formară un altar, vecinii îşi dădură seama ce este. Din nefericire pentru credincioşi, noua politică a lui Gorbaciov întâlni o puternică rezistenţă. Până când noua lege a fost votată în 1990 şi Partidul Comunist rămase la putere (fiecare membru de partid trebuia să se proclame ateu şi să combată religia) represiunile continuară. Acoperişul a fost gata pus înainte ca miliţia să fie anunţată şi să vină să investigheze.
într-un mod laş, poate pentru a minimaliza reacţia publică sau pentru a evita posibilitatea confruntării cu credincioşii, miliţia dădu foc unui colţ al bisericii. Când flăcările ajunseră la acoperiş apăru unul din membri. încercă să stingă focul dar acesta se extinse şi în partea din faţă. Disperaţi, bătrânii se grăbiră să-i dea de veste lui Andrei.
- Ce facem acum? înconjurară ei patul lui Andrei.
- Cereţi-le tuturor membrilor să vină la biserică. Să stea acolo lângă amvon. Spuneţi miliţiei că nu plecaţi! Astfel veţi părea mai puternici.
în acea noapte fraţii terminaseră ramele geamurilor, şi au montat uşile. Asemeni lui Neemia ei au lucrat cu ciocanul într-o mână şi în cealaltă ţineau arma (rugăciunea). în dimineaţa următoare, cuvintele CASA DE RUGĂCIUNE se puteau observa vopsite în alb pe un placaj.
începea bătălia. La ora 10:00 sosi miliţia.
- Scoateţi-i afară şi dărâmaţi clădirea! ordonă sergentul. Un tanc al armatei şi soldaţii erau gata de atac.
- Aşteptaţi! îi rugă unul din bătrâni. Noi i-am trimis lui

Gorbaciov un apel.
- Voi nu aveţi nici un drept legal pentru a ridica o biserică aici!
Bătrânul îi întinse sergentului o copie a scrisorii şi zise:
- Noi vom aştepta răspunsul lui Gorbaciov!
Derutat, sergentul se retrase pe strada unde erau camioanele şi tancul şi unde rămaseră întreaga zi. Zăpada cădea în timp ce credincioşii se rugau şi aşteptau.
Şi Andrei scrisese câteva scrisori, dar îşi puse speranţa într-una adresată directorului Consiliului pentru Probleme Religioase - membru al cabinetului Gorbaciov. Pentru ca o agenţie, ca acest Consiliu, de exemplu, să funcţioneze era nevoie de autoritatea acestui om.
Acţiunea începu în 5 noiembrie 1989. Pe o vreme viforoasă, încălziţi numai cu reşouri, credincioşii statură în biserică pe pământul plin de gropi. Miliţia plecase - dar toată lumea ştia că mâine se vor întoarce. Bătrânii alergară din nou la Andrei ca să se sfătuiască:
- Ce facem acum?
Andrei se uită îndelung la ei, apoi suspină:

- Nu ştiu! Avem nevoie de înţelepciune. Bătrânii, vizibil şocaţi, puseră problema altfel:
- Andrei, nu este nimic care să împiedice buldozerele să facă biserica una cu pământul în câteva minute! Casele sunt pe partea cealaltă, dar este loc suficient între noi şi şosea. Ne trebuie o baricadă!
- Ce zici de asta? lui Andrei i se luminară ochii. Câte maşini aveţi la biserică?
- Poate vreo douăsprezece.
- Folosiţi maşinile ca şi baricadă. Puneţi-le cât se poate de aproape. Adunaţi-i pe toţi fraţii acolo şi puneţi maşinile toate împreună. Astfel miliţia nu vă poate lua prin surprindere. Puneţi-le cap la cap şi una lângă cealaltă în faţa bisericii!

- Ce idee bună! Toţi fraţii erau de acord. Dacă miliţia atacă, familiile noastre vor putea ieşi mai repede din clădire.
Chiar şi primarul veni să încerce să discute cu credincioşii:
- Dacă trebuie să vă forţăm, vor fi răniţi!
în mod miraculos, miliţia nu atacă, în ciuda dorinţei de a dărâma clădirea. Trecură unsprezece zile de teroare şi ceartă cu miliţia, dar răspunsul lui Gorbaciov nu sosi.
Condiţiile de trai mizere din biserica plină de oameni au agravat situaţia şi au dus la escaladarea tensiunilor.
Andrei încerca să calmeze spiritele.
- Spuneţi-le să aştepte. Noi putem primi răspunsul lui Gorbaciov în fiecare moment! Şi gândiţi-vă, încă este noapte, dar dimineaţa va veni curând!
- Nu te îngrijora, îi promiseră ei. Nu vom renunţa niciodată. Pe 16 noiembrie, Nataşa năvăli în camera lui Andrei:
- Ghici! în dimineaţa asta ascultam sesiunea Congresului Suprem la radio. Se dezbătea noua teorie a lui Gorbaciov. Lua-ţi aceste obiceiuri, de exemplu! De ce să le îngrădim? Sunt oameni buni şi ar trebui să li se dea voie să construiască o casă de rugăciune, spuse ministrul Cultelor în timp ce citea scrisoarea voastră deputaţilor.
- O, Doamne, îţi mulţumesc! Andrei uită că trebuie să stea întins.
- Ai grijă! strigă Nataşa.
- Nu-mi pasă, exclamă el. Aceasta este cea mai mare minune din viaţa mea şi am de gând să mă ridic şi să dau slavă Domnului!
Acest articol, în parte adoptat de Ion Drutşe, Avocatul Poporului al URSS în Moldova, a fost de asemenea prezentat şi în ştirile de la Moscova.
Bateţi, clopotelor! Tradiţiile creştine au fost restaurate în satele noastre! Soarele străluceşte din nou peste moştenirea cenuşie a perioadei de stagnare şi sunetul clopotelor poate fi

auzit de departe. După cincizeci de ani de tăcere, clopotele moldoveneşti au revenit la viaţă. Este greu de descris bucuria de a vedea bisericile restaurate, bucuria de a auzi zgomotul clopotelor.
Deşi Moldova fusese condusă de comunişti cincizeci de ani, restul URSS fusese sub marxism şi leninism din 1917.
Pe 17 noiembrie, miliţia s-a retras din faţa bisericii pe jumătate construită. Câteva zile mai devreme, unul din soldaţii care-i ameninţaseră, veni cu familia şi se întoarse la credinţa. După şaptezeci de ani lungi, totul se schimbă. Contrar diagnosticului pus de doctor şi după cum cei mai în vârstă preziseră, Andrei era din nou pe picioare, la îndatoririle sale de păstor.
- Din câte ştiu, spuse Andrei în duminica Cinei, noi suntem prima biserică ilegală căreia i se permite să construiască o casă de rugăciune oriunde în Uniunea Sovietică!
Pe 9 noiembrie 1989, zidul Berlinului începu să se clatine. Cu Bibliile aduse acum prin graniţele sovietice nu mai trebuiau să-şi rişte vieţile pentru a tipări clandestin.
Datorită noii legi, porţile închisorilor se deschiseră pe rând. Păstori, credincioşi şi brigada - Serghei, Tatiana, Nona şi Ioana au venit acasă. Prima întrebare a lui Serghei a fost Unde mi-e maşina?
Când o găsi lângă poartă, cu cheile înăuntru, întrebă:
- Cine a adus-o? Nimeni nu avea răspunsul !!!

132 - Când dorm copiii...

Pentru comenzi: Librăria
Oradea, str. Aleea Salca, nr 28, bl Rl, ap 3, BH, RO
e-mail: mrpo@rdslink.ro
tel. / fax 59-42 60 80